

Nr 128

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt medborgarskap, m. m.; given Stockholms slott den 28 juni 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden och lagrådets protokoll, föreslå riksdagen att

dels godkänna

1) den i New York den 30 augusti 1961 avslutade konventionen om begränsning av statslöshet,

2) den i Strasbourg den 6 maj 1963 avslutade konventionen om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap och om militära förpliktelser i fall av flerfaldigt medborgarskap,

dels antaga härvid fogade förslag till lag angående ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt medborgarskap.

GUSTAF ADOLF

Herman Kling

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner 1961 års FN-konvention om begränsning av statslöshet och 1963 års europarådskonvention om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap och om militära förpliktelser i fall av flerfaldigt medborgarskap. Vidare föreslås ändringar i 1950 års lag om svenskt medborgarskap.

Den viktigaste förändringen är att det enligt förslaget skall bli lättare för medborgare i annat nordiskt land att vinna svenskt medborgarskap. Sålunda föreslås att kravet på hemvisttid vid förvärv av svenskt medborgarskap efter anmälan enligt 10 § medborgarskapslagen sänks från tio till sju år samt att den undre åldersgränsen för sådan anmälan sänks från 21 till 18 år och att den övre åldersgränsen slopas. Förslaget innebär vidare att förlust av

svenskt medborgarskap på grund av preskription enligt 8 § första stycket medborgarskapslagen inte skall inträda för den som under sammanlagt minst sju år har haft hemvist i annat nordiskt land. I propositionen förutskickas att Kungl. Maj:ts praxis i naturalisationsärenden kommer att ändras så, att för bifall till ansökan om naturalisation av medborgare i annat nordiskt land normalt inte skall krävas, som f. n., fem års utan endast tre års hemvist i Sverige.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1969.

Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt
medborgarskap

Härigenom förordnas, att 3, 8 och 10 §§ lagen den 22 juni 1950 om svenskt medborgarskap skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

Utlänning, som är född här i riket och oavbrutet här haft sitt hemvist, förvärvar svenskt medborgarskap genom att, efter det han fyllt tjuguetå år men innan han fyllt tjugutrea år, hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan att bliva svensk medborgare. Den som icke är medborgare i någon stat eller styrker, att han skulle förlora sitt utländska medborgarskap genom att förvärva svenskt medborgarskap, må dock göra sådan anmälan redan då han fyllt aderton år.

Utlänning, som oavbrutet haft sitt hemvist i riket från det han fyllt sexton år och dessutom tidigare haft sitt hemvist här under sammanlagt minst fem år, förvärvar svenskt medborgarskap genom att, efter det han fyllt tjuguetå år men innan han fyllt tjugutrea år, hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan att bliva svensk medborgare. Den som icke är medborgare i någon stat eller styrker, att han skulle förlora sitt utländska medborgarskap genom att förvärva svenskt medborgarskap, må dock göra sådan anmälan redan då han fyllt aderton år, om han vid tiden för anmälan har sitt hemvist i riket sedan fem år och dessutom tidigare haft sitt hemvist här under sammanlagt minst fem år.

Då riket ----- annan stat.

8 §.

Svensk medborgare, ----- medborgarskapet bibehålles.
När någon enligt första stycket förlorar svenskt medborgarskap, medför detta förlust av sådant medborgarskap även för hans barn, som förvärvat medborgarskapet till följd av att han varit svensk medborgare.

När någon enligt första stycket förlorar svenskt medborgarskap, medför detta förlust av sådant medborgarskap även för hans barn, som förvärvat medborgarskapet till följd av att han varit svensk medborgare,

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

om icke förlusten skulle leda till att barnet kommer att sakna medborgarskap.

10 §.

Konungen äger, ————— i fråga.

a) Vid tillämpning av 1 § första stycket punkt 2 samt 3 § likställes födelse i fördragsslutande stat med födelse här i riket.

a) Vid tillämpning av 1 § första stycket punkt 2 likställes födelse i fördragsslutande stat med födelse här i riket.

I fråga om anmälan enligt 3 § likställes hemvist i fördragsslutande stat med hemvist i riket i den mån hemvisttiden infallit före sexton års ålder och tidigare än fem år före anmälan.

Såvitt angår 3 och 4 §§ likställes hemvist intill tolv års ålder i fördragsslutande stat med hemvist här i riket.

Såvitt angår 4 § likställes hemvist intill tolv års ålder i fördragsslutande stat med hemvist i riket.

Bestämmelsen i 8 § första stycket äger ej tillämpning på den som under sammanlagt minst sju år haft hemvist i fördragsslutande stat.

b) Medborgare i fördragsslutande stat som

b) Medborgare i fördragsslutande stat som

1. förvärvat medborgarskapet på annat sätt än genom naturalisation;
2. fyllt *tjuquett* men *ej sextio* år;
3. sedan *tio* år har hemvist här i riket; samt

1. förvärvat medborgarskapet på annat sätt än genom naturalisation;
2. fyllt *aderton* år;
3. sedan *sju* år har hemvist här i riket; samt

4. icke under denna tid dömts till *frihetsstraff*,

4. icke under denna tid dömts till *fängelse*,

förvärvar svenskt medborgarskap genom att hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan härom. Vid sådant förvärv av medborgarskap skall vad i 5 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

förvärvar svenskt medborgarskap genom att hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan härom. Vid sådant förvärv av medborgarskap skall vad i 5 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

c) Den som ————— motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1969.

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 19 april 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GELJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändringar i lagen den 22 juni 1950 om svenskt medborgarskap, m. m.* och anför.

Inledning

I en år 1960 antagen rekommendation hemställde Nordiska rådet att regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige skulle söka underlätta för nordiska medborgare att förvärva medborgarskap i annat nordiskt land, bl. a. genom jämkning av kravet på viss tids uppehåll i landet. Rekommendationen behandlades på ett nordiskt justitieministermöte i Helsingfors i januari 1961, varvid man enades om att göra en samnordisk utredning på grundval av rekommendationen. I överensstämmelse härmed tillkallades sakkunniga i Danmark, Finland, Norge och Sverige för att i samarbete göra denna översyn av den nordiska medborgarskapslagstiftningen. I Sverige utsågs landshövdingen Martin Wahlbäck till sakkunnig (direktiv se riksdagsber. 1962: I Ju 44).

Frågan om underlättande för nordiska medborgare att vinna medborgarskap i annat nordiskt land togs upp på nytt vid Nordiska rådets session år 1964. I en då antagen resolution hemställde rådet att regeringarna i de nordiska länderna skulle genomföra sådana ändringar i gällande bestämmelser och praxis rörande förvärv av medborgarskap att det för nordiska medborgares möjlighet att vinna medborgarskap i annat nordiskt land genom naturalisation uppställdes krav på högst tre års hemvist.

Vid en av Förenta Nationerna i augusti 1961 anordnad konferens om eliminering eller begränsning av framtida statslöshet avslutades en konvention om begränsning av statslöshet. Konventionen, som är dagtecknad den 30

augusti 1961, har undertecknats av Dominikanska republiken, Frankrike, Israel, Nederländerna och Storbritannien. Hittills har endast Storbritannien ratificerat konventionen. Vid ett nordiskt justitieministermöte i Reykjavik i september 1962 beslöts att hänskjuta frågan om de nordiska länderna bör tillträda konventionen till utredning av de sakkunniga som utsetts att se över medborgarskapslagstiftningen. Dessa fick också i uppdrag att undersöka vilka ändringar i denna lagstiftning som krävs vid ett eventuellt tillträde.

De sakkunniga har överlämnat ett den 1 september 1965 dagtecknat gemensamt betänkande med titeln »Underlättande för nordiska medborgare att vinna medborgarskap i annat nordiskt land m. m.» Betänkandet är utgivet i Nordisk utredningsserie (NU 1965: 8). De sakkunnigas lagförslag torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av riksåklagaren (RÅ), Göta hovrätt, hovrätten för Nedre Norrland, rikspolisstyrelsen, socialstyrelsen, riksförsäkringsverket, centrala folkbokförings- och uppborðsnämnden (CFU), arbetsmarknadsstyrelsen, statens utlänningskommission, utlänningsnämnden, överståthållarämbetet (ÖÄ), länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Värmlands samt Norrbottens län, utlänningsutredningen, Sveriges advokatsamfund och Norden svensk förening för nordiskt samarbete. RÅ har bifogat yttranden av överåklagarna i Stockholms, Göteborgs och Malmö åklagardistrikt samt Föreningen Sveriges statsåklagare. ÖÄ samt länsstyrelserna i Malmöhus och Norrbottens län har överlämnat yttranden av polischeferna i Stockholms, Malmö, Häl-singborgs, Luleå och Haparanda polisdistrikt.

Inom Europarådet avslutades den 6 maj 1963 en konvention om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap och om militära förpliktelser i fall av flerfaldigt medborgarskap. Konventionen har undertecknats av Belgien, Frankrike, Italien, Nederländerna, Norge, Storbritannien, Förbundsrepubliken Tyskland och Österrike men har hittills ratificerats endast av Frankrike och Italien. Den har trätt i kraft den 28 mars 1968. Landshövdingen Wahlbäck har som svensk sakkunnig för översyn av medborgarskapslagstiftningen den 11 mars 1966 avgett yttrande i frågan om svensk anslutning till konventionen i vad avser de regler som har till ändamål att begränsa antalet fall av flerfaldigt medborgarskap.

1961 års FN-konvention och 1963 års europarådskonvention torde i engelsk och fransk originaltext jämte översättning till svenska få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 2 och 3*.

Nordiska departementsöverläggningar angående de förslag som lagts fram i det gemensamma betänkandet och angående frågan om tillträde till europarådskonventionen har ägt rum i Stockholm den 28 februari 1967 och i Köpenhamn den 31 januari 1968.

Jag vill också nämna att landshövdingen Wahlbäck, som hade fått i upp-

drag att överväga även vissa decentraliseringsfrågor, den 11 mars 1966 avlämnade betänkandet »Decentralisering av naturalisationsärenden m. m.» (SOU 1966: 20). Till de förslag som har lagts fram i det betänkandet avser jag att återkomma i annat sammanhang.

Gällande svensk rätt m. m.

Gällande bestämmelser om svenskt medborgarskap återfinns, förutom i 33 § regeringsformen, i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt medborgarskap. Lagen tillkom i samarbete med Danmark och Norge, i vilka länder samma år antogs medborgarskapslagar, som i sakligt hänseende nära överensstämmer med den svenska.

Den nordiska medborgarskapsrätten bygger sedan gammalt på härstamningsprincipen (*jus sanguinis*), som innebär att föräldrarnas medborgarskap och inte födelseorten är avgörande för ett barns medborgarrättsliga ställning. I stället för eller vid sidan av denna princip tillämpas i vissa andra länder territorialprincipen (*jus soli*), enligt vilken medborgarskap förvärvas på grund av födelse inom landets territorium.

1 § medborgarskapslagen anger i vilka fall barn förvärvar svenskt medborgarskap vid födelsen. Enligt bestämmelsen gäller olika regler för barn i äktenskap och barn utom äktenskap. Barn i äktenskap förvärvar svenskt medborgarskap vid födelsen om fadern är svensk medborgare, medan barn utom äktenskap blir svensk medborgare vid födelsen om modern har svenskt medborgarskap. I båda fallen saknar det betydelse var barnet är fött. Från huvudregeln att moderns nationalitet inte är bestämmande för vilket medborgarskap barn i äktenskap förvärvar vid födelsen finns ett undantag. Om fadern inte har medborgarskap i någon stat eller om barnet inte förvärvat hans medborgarskap vid födelsen, får nämligen barn i äktenskap svenskt medborgarskap om modern är svensk medborgare. En förutsättning för tillämpning av denna bestämmelse är dock att barnet har fötts här i riket. På grund av samhörigheten mellan de nordiska länderna har i 10 § a) öppnats möjlighet att i vissa avseenden likställa födelse eller hemvist här i riket med födelse eller hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge. För tillämpningen av bestämmelserna, liksom av 10 § i övrigt, krävs dock att avtal träffats därom med de andra länderna. Sedan sådant avtal har träffats mellan Danmark, Norge och Sverige, har Kungl. Maj:t i kungörelse den 22 december 1950 (nr 664) förordnat om tillämpning i förhållande till Danmark och Norge av 10 § medborgarskapslagen. I nu förevarande avseende gäller därför att födelse i Danmark eller Norge likställs med födelse här i riket.

I 2 § medborgarskapslagen behandlas förvärv av svenskt medborgarskap genom legitimation. Ingår svensk man äktenskap med utländsk kvinna med-

för det att före äktenskapet fött barn till makarna blir svensk medborgare, om barnet vid den aktuella tidpunkten är ogift och inte har fyllt 18 år.

Enligt 3 § första stycket förvärvar utlänning, som är född i Sverige och oavbrutet har haft sitt hemvist här, svenskt medborgarskap genom att, efter det han har fyllt 21 år men innan han har fyllt 23 år, anmäla sin önskan därom hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd. Om vederbörande inte är medborgare i någon stat eller styrker att han skulle förlora sitt utländska medborgarskap genom att förvärva svenskt, får anmälan göras redan då han har fyllt 18 år. Till grund för bestämmelsen ligger den uppfattningen att utlänningar, som har bott här ända från födelsen till vuxen ålder, därigenom har knutits så starkt till vårt land, att de skäligen bör ha rätt att bli svenska medborgare om de så önskar. Man brukar säga att förvärvet sker genom s. k. *increscens* eller *inväxande* i samhället. Enligt 10 § a) likställs vid tillämpning av 3 § födelse och hemvist intill tolv års ålder i annat nordiskt land (f. n. endast i Danmark och Norge) med födelse och hemvist här i riket. I 3 § andra stycket har tagits in en bestämmelse, enligt vilken 3 § under krig sätts ur kraft i förhållande till medborgare i fientlig stat och statslösa som senast varit medborgare i sådan stat.

4 § innehåller regler som i viss utsträckning gör det möjligt för förutvarande svenska medborgare att återfå medborgarskapet på enklare sätt än genom naturalisation enligt 6 §. Bestämmelsen är tillämplig bara på personer som blivit svenska medborgare vid födelsen och som oavbrutet har haft sitt hemvist här i riket intill 18 års ålder. Om en sådan person har förlorat sitt svenska medborgarskap, kan han återvinna det genom att anmäla sin önskan därom till länsstyrelsen under förutsättning att han vid tiden för anmälan har hemvist här sedan minst två år. Är han utländsk medborgare, måste han också styrka att han genom återvinningen förlorar det utländska medborgarskapet. Vid tillämpning av 4 § likställs enligt 10 § a) hemvist i annat nordiskt land (f. n. endast Danmark och Norge) intill tolv års ålder med hemvist här i riket. Har den som förlorat sitt svenska medborgarskap samtidigt förvärvat medborgarskap i annat nordiskt land och därefter oavbrutet varit medborgare i sådan stat, återvinner han enligt 10 § c) sitt svenska medborgarskap genom att anmäla sin önskan därom till länsstyrelsen, sedan han tagit hemvist här i riket. I det fallet kan anmälan alltså göras omedelbart efter hemvisttagandet. Det krävs inte heller att det förlorade svenska medborgarskapet har förvärvats vid födelsen. Bestämmelsen i 10 § c) gäller ännu bara i förhållande till medborgare i Danmark och Norge, eftersom avtal om paragrafens tillämpning som tidigare nämnts hittills har träffats endast med dessa länder.

När någon blir svensk medborgare med stöd av 3 eller 4 § eller 10 § c), medför det i vissa fall att hans eller hennes ogifta barn under 18 år också får svenskt medborgarskap. Bestämmelser härom ges i 5 §.

Enligt 33 § regeringsformen får utländsk man eller kvinna upptas till svensk medborgare genom naturalisation i den ordning och under de villkor, som bestäms genom särskild lag. Naturalisationsärenden prövas av Kungl. Maj:t i den mån annat ej föreskrivs i den särskilda lagen. Villkor för naturalisation är enligt 6 § första stycket medborgarskapslagen att den sökande har fyllt 18 år, att han sedan sju år har hemvist här i riket, att han har fört en hederlig vandel samt att han har möjlighet att försörja sig och sin familj. Även om dessa villkor ej är uppfyllda kan emellertid enligt andra stycket i samma paragraf naturalisation äga rum, om det med hänsyn till sökandens förhållanden föreligger särskilda skäl härför. Som exempel på sådana särskilda skäl nämns i lagen, att det skulle medföra gagn för riket att sökanden upptas till svensk medborgare, att sökanden förut har ägt svenskt medborgarskap eller att sökanden är gift med svensk medborgare. När sökanden är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare, kan avvikelse ske från villkoret om minst sju års hemvist i riket även om annat särskilt skäl inte föreligger. I praxis sker sådan avvikelse, innebärande att vistelsetiden för nordiska medborgare i regel avkortas ett par år eller mer. Om utlänning inte förlorar sitt utländska medborgarskap genom naturalisationen utan att den utländska regeringen eller annan myndighet medger det, kan som villkor för att sökande tas upp till svensk medborgare ställas, att han inom viss tid styrker att sådant medgivande har lämnats. I naturalisationsärende bestämmer Kungl. Maj:t om naturalisationen skall omfatta även sökandens ogifta barn under 18 år.

Förutom att medborgare i de andra nordiska länderna har beretts en gynnad ställning i fråga om villkoren för naturalisation, har de i 10 § b) tillagts rätt att genom ensidig förklaring förvärva svenskt medborgarskap, såvida de uppfyller vissa villkor. Som tidigare nämnts är dock bestämmelserna i 10 § f. n. tillämpliga endast i förhållande till medborgare i Danmark och Norge. Medborgare i någon av dessa stater förvärfvar enligt 10 § b) svenskt medborgarskap genom att hos vederbörande länsstyrelse anmäla sin önskan därom under förutsättning att han har förvärvat det danska eller norska medborgarskapet på annat sätt än genom naturalisation, att han har fyllt 21 men inte 60 år samt att han sedan tio år har hemvist här i riket och inte under denna tid har dömts till frihetsstraff.

Hittills har behandlats de bestämmelser, som anger hur svenskt medborgarskap förvärfvas. De närmast följande paragraferna, 7—9 §§, innehåller regler om i vilka fall svenskt medborgarskap förloras.

Enligt 7 § förloras svenskt medborgarskap av den som förvärfvar utländskt medborgarskap efter ansökan eller uttryckligt samtycke eller genom att inträda i allmän tjänst i annan stat. Ogift barn under 18 år, som blir utländsk medborgare genom att föräldrarna förvärfvar utländskt medborgarskap på något av dessa sätt, förlorar sitt svenska medborgarskap under förutsättning att föräldrarna har vårdnaden om barnet. Är det bara

en av föräldrarna som förlorar sitt svenska medborgarskap till följd av förenämnda bestämmelser, följer barnet honom i medborgarrättsligt avseende endast om den föräldern ensam har vårdnaden eller om vårdnaden utövas gemensamt och den andre inte är svensk medborgare. Vidare gäller enligt 7 § att ogift barn under 18 år, som blir utländsk medborgare genom att föräldrarna ingår äktenskap med varandra, förlorar sitt svenska medborgarskap. Bestämmelsen är emellertid försedd med ett betydelsefullt undantag. Har barnet hemvist här i riket inträder nämligen förlusten endast om barnet innan det fyllt 18 år flyttar ur riket och då fortfarande har utländskt medborgarskap.

Den i 8 § upptagna förlustgrunden brukar benämnas preskription av medborgarskap. Den innebär att svensk medborgare, som är född utom riket och som aldrig har haft hemvist här och inte heller har uppehållit sig här under förhållanden som tyder på samhörighet med Sverige, förlorar sitt svenska medborgarskap när han fyller 22 år. Förlusten inträder automatiskt, när de angivna förutsättningarna föreligger. Kungl. Maj:t kan dock på ansökan medge att medborgarskapet får behållas. När någon förlorar svenskt medborgarskap på grund av denna bestämmelse, medför det förlust av det svenska medborgarskapet även för hans barn, som fått svenskt medborgarskap genom honom. Förlusten inträder oavsett barnets ålder och civilstånd.

I de situationer, som avses i 7 och 8 §§, förloras medborgarskapet automatiskt och således oberoende av den berördes önskemål. 9 § innehåller bestämmelser om befrielse från svenskt medborgarskap efter ansökan. Den som är eller önskar bli utländsk medborgare kan enligt paragrafen av Kungl. Maj:t befrias från sitt svenska medborgarskap. Sådant beslut får inte meddelas, om sökanden därigenom skulle bli statslös. Är han ännu inte utländsk medborgare, skall därför som villkor för befrielsen föreskrivas, att han inom viss tid förvärfvar medborgarskap i annan stat.

Utöver de nu nämnda bestämmelserna innehåller medborgarskapslagen regler av huvudsakligen processuell natur samt övergångsbestämmelser.

Det kan här nämnas att Sverige har anslutit sig till en i Haag år 1930 antagen konvention för lösande av vissa konflikter mellan medborgarskapslagar (SÖ 1937: 9). Konventionen innehåller, förutom vissa grundsatser av allmän folkrättslig natur, bestämmelser om befrielse från medborgarskap, gift kvinnas medborgarskap, barns medborgarskap och adoptions inverkan i medborgarskapsrättsligt avseende.

Såväl den *danska* lagen den 27 maj 1950 om dansk infödsret som den *norska* lagen den 8 december 1950 om norsk riksborgarrett överensstämmer i sakligt hänseende helt med den svenska medborgarskapslagen bortsett från att den danska lagen saknar föreskrifter om villkoren för naturalisation. Detta sammanhänger med att den danska grundlagen kräver lagstiftningsmaktens medverkan i varje särskilt naturalisationsärende.

I Finland gäller lagen den 9 maj 1941 om förvärvande och förlust av finskt medborgarskap, vars regler i olika hänseenden skiljer sig från de övriga ländernas. Den finska medborgarskapslagstiftningen är emellertid föremål för översyn av en den 8 oktober 1959 tillsatt kommitté. Kommittén torde inom kort komma att lägga fram ett förslag till ny finsk medborgarskapslag, som i väsentliga delar överensstämmer med de danska, norska och svenska lagarna.

Bestämmelser om *isländskt* medborgarskap finns i lagen den 23 december 1952 om isländsk riksborgarrätt, som i stort sett ansluter sig till de dansk-norsk-svenska lagarna. Liksom i Danmark krävs i Island lagstiftningsmaktens medverkan i varje särskilt naturalisationsärende.

Lättnader för medborgare i annat nordiskt land att vinna svenskt medborgarskap

Det nordiska betänkandet

De sakkunniga konstaterar inledningsvis, att de särregler om nordiska medborgares ställning i medborgarskaphänseende som finns i de år 1950 tillkomna lagarna utgörs dels av undantagsbestämmelser till de allmänna reglerna om naturalisation i den norska och svenska lagen (6 §), dels av bestämmelser bl. a. om förvärv av medborgarskap genom anmälan (10 §). Frågan huruvida de år 1950 införda reglerna bör vidareutvecklas anser de sakkunniga böra bedömas med hänsyn till de erfarenheter, som har vunnits av reglernas tillämpning, och de allmänna förutsättningar, som i dagens läge finns för ett vidgat nordiskt samgående på medborgarskapslagstiftningens område.

Beträffande tillämpningen av 1950 års lagar i fråga om naturalisation av nordiska medborgare påpekar de sakkunniga, att i Norge har kravet på vistelsetid i praxis sänkts de senaste åren från tidigare fem till fyra år. I Sverige krävs enligt de sakkunniga som regel fem års hemvist, medan lagstiftningsmakten i Danmark normalt naturaliserar nordiska medborgare först efter sju års hemvist i landet. I alla tre länderna naturaliseras nordiska kvinnor, gifta med inhemska män, i allmänhet redan efter ungefär ett års hemvist. Den finska medborgarskapslagen kräver för naturalisation normalt fem års hemvist i landet men i praxis tillämpas en kortare tid för nordiska medborgare.

De sakkunniga framhåller att den i 10 § b) i de danska, norska och svenska medborgarskapslagarna införda möjligheten att förvärva medborgarskap genom anmälan har utnyttjats i betydande omfattning. Erfarenheterna av tillämpningen av dessa nya regler har enligt de sakkunniga varit goda.

I fråga om de allmänna förutsättningarna för en fortsatt reformering av

den nordiska medborgarlagstiftningen konstaterar de sakkunniga, att det under den tid som har förflutit sedan tillkomsten av 1950 års lagar har uppnåtts betydande resultat vad gäller strävandena att skapa betingelser för att den som är medborgare i ett nordiskt land skall känna sig hemmastadd i hela Norden. I det sammanhanget pekas på införandet av passfriheten inom Norden, nordiska medborgares rätt att utan särskilt tillstånd uppehålla sig, bosätta sig och ta arbete i de olika länderna samt deras rätt i allmänhet till samma sociala förmåner som tillkommer vistelselandets egna medborgare. Mot bakgrunden av denna utveckling och med hänsyn till det vidgade nordiska samarbetet på snart sagt alla samhällslivets områden finner de sakkunniga det naturligt och önskvärt, att de nämnda strävandena ges ökat stöd genom en ytterligare revidering av den nordiska medborgarskapslagstiftningen. Vid en sådan revidering bör man enligt de sakkunniga gå vidare på de vägar, som öppnades i 1950 års lagar, och söka underlätta nordiska medborgares förvärv av annat nordiskt medborgarskap i första hand genom att sänka kraven på viss tids hemvist i vistelselandet.

Med hänsyn till att det måste finnas ett visst underlag för den prövning av sökandens kvalifikationer som skall äga rum i naturalisationsärenden finner de sakkunniga, att kravet på uppehållstid inte kan sättas alltför lågt. De anser emellertid att en prövningstid av tre år i allmänhet bör vara tillräcklig. De danska, norska och svenska sakkunniga har därför enats om att rekommendera att kravet på *uppehållstid vid naturalisation* enligt 6 § av nordiska medborgare i normalfallen inte sätts högre än tre år. Redan gällande lydelse av paragrafen lämnar utrymme för en sådan praxis. De sakkunniga anser därför inte någon ändring av bestämmelsens avfattning vara påkallad.

De sakkunniga har vidare enats om att föreslå, att kravet på *uppehållstid vid anmälan enligt 10 § b)* sänks från tio till sju år. I samband härmed framhålls att en väsentlig sänkning av uppehållstiden enligt 10 § b) kan antagas medföra, att möjligheten till förvärv av medborgarskap genom anmälan kommer att utnyttjas i vidgad omfattning. En sådan utveckling bedömer de sakkunniga som på längre sikt naturlig och önskvärd. Eftersom den aktuella översynen av medborgarskapslagstiftningen inte har avsetts syfta till en radikal ändring av den nuvarande ordningen, bör emellertid förhållandet mellan de berörda uppehållstiderna inte rubbas alltför mycket.

Den nuvarande lydelsen av 10 § b) utesluter vissa åldersgrupper från möjligheten till medborgarskapsförvärv genom anmälan, nämligen personer under 21 och över 60 år. I syfte att vidga tillämpningsområdet för bestämmelsen förordar de danska, norska och svenska sakkunniga, att den undre *åldersgränsen* sätts vid 18 år och att kravet på viss maximialder slopas helt.

Beträffande den undre åldersgränsen påpekar de sakkunniga att 18 år är den ålder från vilken enligt 1950 års lagar barn allmänt tillerkänns en i

förhållande till föräldrarna självständig ställning i medborgarskapshänseende. Några olägenheter torde enligt de sakkunnigas mening inte vara förknäpade med att låta den åldern bilda utgångspunkt även för förvärv genom anmälan enligt 10 § b).

Bakom den nuvarande regeln att anmälan inte får göras av den som har fyllt 60 år ligger tanken, att vederbörande bör ha kommit till landet vid sådan ålder att han har kunnat göra en längre tids insats i arbetslivet. Enligt de sakkunniga har detta skäl för en övre åldersgräns betydelse främst om förvärv av medborgarskap utgör förutsättning för att vederbörande skall bli berättigad till olika sociala förmåner. Situationen är emellertid numera den att en nordisk medborgare, som vistas i annat nordiskt land än sitt hemland, äger komma i åtnjutande av flertalet av de rättigheter och förmåner, som tillkommer landets egna medborgare. I den mån särskilda villkor uppställs härför anknyter dessa som regel inte till medborgarskapet utan till andra förhållanden, exempelvis den tid vederbörande har varit bosatt i landet. De sakkunniga framhåller vidare att det endast i undantagsfall kan antagas förekomma, att personer i närheten av eller i pensionsålder bryter upp från sin miljö i ett nordiskt land för att bosätta sig i ett annat. Som ett annat skäl för att slopa kravet på viss maximiålder i anmälningsfallen anför de sakkunniga att nordiska medborgare, som vid förhållandevis hög ålder flyttar in i annat nordiskt land än hemlandet, som regel torde kunna vinna medborgarskap i inflyttningslandet enligt de allmänna reglerna om naturalisation.

De ändringsförslag som hittills har berörts har alla syftat till att göra det lättare för nordiska medborgare att förvärva medborgarskap i annat nordiskt land än hemlandet. De danska, norska och svenska sakkunniga tar slutligen upp en av de bestämmelser i 1950 års lagar som behandlar *förlust av medborgarskap*, nämligen 8 §. Enligt den gäller att den som är född utom sitt medborgarland och aldrig har haft hemvist i detta och inte heller har uppehållit sig där under förhållanden, som tyder på samhörighet med landet, förlorar sitt medborgarskap när han fyller 22 år, om han inte på dess förrinnan gjord ansökan har fått tillstånd att behålla det. De sakkunniga erinrar om att hemvist i annat nordiskt land vid tillämpningen av vissa av bestämmelserna om förvärv av medborgarskap (3 och 4 §§ i 1950 års lagar) likställs med hemvist i det land vars medborgarskap vederbörande önskar erhålla. Vid tillämpning av 8 § tillmäts däremot hemvist i annat nordiskt land ingen betydelse. Enligt de sakkunnigas uppfattning finns det emellertid anledning att också i de fall som avses i 8 § ta hänsyn till samhörigheten mellan de nordiska länderna. De sakkunniga föreslår därför, att till 10 § fogas en bestämmelse om att den som under minst sju år har haft hemvist i annat nordiskt land skall undantas från tillämpning av 8 §.

I det svenska lagförslaget har vidare ordet »frihetsstraff» i 10 § b) 4. ersatts med »fängelse».

Att de sakkunniga i händelse av tillträde till FN-konventionen om begränsning av statslöshet föreslår även andra ändringar i 10 § kommer att beröras i det följande.

I betänkandet anges att de finska sakkunniga har en positiv inställning till de ändringsförslag som de danska, norska och svenska sakkunniga har enats om och att det kan förväntas att den finska medborgarskapskommitténs förslag till ny finsk medborgarskapslag i väsentliga delar kommer att överensstämma med de danska, norska och svenska lagarna.

Remissyttrandena

De sakkunnigas förslag till lättnader för medborgare i nordiskt land att förvärva medborgarskap i annat sådant land har genomgående fått ett positivt mottagande av remissinstanserna. Endast *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* samt *polismästarna i Hälsingborg* och *Haparanda* ger uttryck för tvekan inför den föreslagna liberaliseringen.

De remissorgan som tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan erinran ansluter sig i allmänhet till de skäl som har redovisats i betänkandet. Några instanser anför emellertid mer speciella synpunkter.

Arbetsmarknadsstyrelsen framhåller att den gemensamma nordiska arbetsmarknaden har medfört en ökad rörlighet av arbetskraft över gränserna mellan de nordiska länderna. På den svenska arbetsmarknaden fanns i januari 1966 omkring 100 000 medborgare från de nordiska grannländerna mot knappt hälften så många år 1950. Enligt styrelsens uppfattning är det angeläget att anpassningen till svenska förhållanden av denna arbetskraft underlättas på allt sätt. Styrelsen räknar med att en uppmjukning av villkoren för nordiska medborgare att erhålla svenskt medborgarskap sannolikt kommer att medföra en snabbare slutlig anpassning av de nordiska arbetstagarna i vårt land och därmed bidra till en minskning av den relativt stora rörligheten bland vissa grupper av dem.

Polismästaren i Stockholm anser förslagen vara välkomna från polisiär synpunkt. Den föreslagna sänkningen av kravet på uppehållstid vid naturalisation kommer att underlätta polisens arbete, samtidigt som tre år torde vara en fullt tillräcklig tid för bedömningen av sökandens vandel. Ändringarna av 10 § b) kan förväntas medföra att fler nordbor utnyttjar rätten att förvärva medborgarskap genom anmälan. En sådan utveckling skulle också innebära en önskvärd lättnad i polisens arbete med utredningar i medborgarskapsärenden.

Några remissinstanser anser att förslagen inte är tillräckligt långtgående. *Föreningen Norden* ger uttryck för den principiella inställningen att det inte bör vara avsevärt svårare för en nordbo att förvärva medborgarskap i ett nordiskt grannland än det är att vid flyttning inom ett land bli medlem i bösättningskommunen. För en långtgående liberalisering talar vidare dem

rörlighet av arbetskraften inom Norden som redan finns och som kan förutses komma att öka under de närmaste åren. Föreningen hemställer att kraven på hemvist i Sverige vid naturalisation och anmälan sänks mer än vad som föreslagits, nämligen till två respektive fem år. Riskerna för missbruk vid en sådan förkortning av hemvistiderna framstår som tämligen obetydliga. Föreningen anser vidare att eventuella meningsskiljaktigheter mellan de nordiska länderna inte bör hindra Sverige från att genomföra en mera långtgående reform av nuvarande regler. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* anser att möjligheterna att genom anmälan erhålla medborgarskap blir onödigt beskurna även om de föreslagna lättnaderna genomförs. För att utjämna skillnaden i kraven på hemvistid vid naturalisation och vid anmälan och därigenom vidga möjligheterna att använda det enklare och snabbare anmälningsförfarandet förordar länsstyrelsen, att kravet på hemvistid i 10 § b) sänks till sex eller möjligen fem år. Även *utlänningsutredningen* sätter i fråga om inte uppehållstiden i det senare fallet borde bestämmas till fem år. Utredningen menar att den förordade tiden sju år förefaller godtyckligt vald, medan en rad skäl kan åberopas till stöd för en tidsgräns av fem år. Det pekas på den nordiska konventionen om social trygghet, enligt vilken medborgare i ett nordiskt land är berättigad till allmän ålderspension i annat nordiskt land, om han har vistats i detta minst fem år innan ansökningen görs (art. 4).¹ Vidare får medborgare i ett nordiskt land, vilken har vistats oavbrutet i annat nordiskt land under minst fem år, enligt konventionen inte sändas hem på grund av socialhjälp som lämnas honom medan han vistas i sistnämnda land (art. 21). Utredningen åberopar också att utlänningsutredningen, som har varit bosatt i Sverige sedan minst fem år tillbaka, inte får utvisas eller förvisas om inte särskilda skäl föreligger för åtgärden.

De remissinstanser som ställer sig tvekan inför en uppmjukning av lagstiftningen på detta område anför olika skäl för sin uppfattning. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* sätter i fråga om inte fem år är en minimi-tid för att man i naturalisationsärendena skall kunna pröva om en sökande har blivit mera varaktigt knuten till inflyttningslandet och framhåller att sökandena i vissa fall tillhör arbetsmarknadens mera rörliga kategorier. Länsstyrelsen anser det vidare vara riktigt att det för medborgarskapsförvärv genom anmälan krävs längre vistelseid än vad som normalt fordras för naturalisation. *Polismästaren i Hälsingborg* menar att den fria reserätten, den gemensamma arbetsmarknaden och gällande sociallagstiftning i praktiken har gjort Norden till ett enda land i det avseende som avses i medborgarskapslagarna och att det därför knappast är påkallat att nu ändra reglerna för nordbors förvärv av medborgarskap. *Polismästaren i Haparanda* anser att gällande lag och framför allt tillämpningen därav är synnerligen

¹ Enligt överenskommelse den 2 februari 1967 mellan de nordiska länderna har i artikel 4 i konventionen gjorts den ändringen att vistelsekravet sänkts till tre år, se SFS 1967:113.

liberal. Han framhåller att den statistik över nordiska medborgarskapsförvärv som redovisas i betänkandet också visar att Sverige är i högsta grad den givande parten i det nordiska samarbetet och finner det vara föga ändamålsenligt att ytterligare mjuka upp reglerna på detta område.

Beträffande utformningen av ändringsförslagen ifrågasätter *Göta hovrätt* om inte det sänkta kravet på uppehållstid vid naturalisation av nordisk medborgare borde få komma till uttryck i själva lagtexten. Även *Föreningen Norden* anser det vara av vikt att tidsfristen skrivs in i lagen. Det är inte tillfredsställande att den förmånsställning som generellt skall tillkomma nordiska medborgare skall kvarstå som undantag från en huvudregel med vida strängare krav.

Från åklagarhåll har vissa betänkligheter förts fram mot det i 10 § b) upptagna villkoret att invandraren under hemvisttiden i Sverige inte får ha dömts till »fängelse». Det har ansetts inkonsekvent att hinder för att erhålla medborgarskap genom anmälan skall föreligga endast om brottsligheten har resulterat i åtal och utdömande av påföljd. Sålunda framhåller *RÅ* att villkoret till följd av bestämmelsen i 36 kap. 6 § brottsbalken även inbegriper sådana fall, då påföljden utgörs av villkorlig dom, skyddstillsyn, ungdomsfängelse, internering och, med viss begränsning, överlämnande till särskild vård, men inte omfattar fall där beslut har fattats att enligt lagen den 20 mars 1964 med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare eller jämlikt 20 kap. 7 § punkt 3 eller 4 rättegångsbalken inte åtala för brott. Med tillämpning av nämnda lagrum kan beslut att inte väcka åtal meddelas även vid relativt kvalificerad brottslighet. Frågan om sådant beslut skall meddelas blir ofta beroende av om lämpliga åtgärder kan vidtas mot den brottslige utan att lagföring sker vid domstol. Vid likartad brottslighet kan alltså hinder föreligga för den ene att förvärva medborgarskap genom anmälan, medan denna möjlighet står öppen för den andre enbart av den anledningen att lämplig behandlingsform har kunnat ordnas för denne utan lagföring. *RÅ* erinrar dock om att denna ordning råder enligt gällande lagstiftning. *Överåklagaren i Stockholms åklagardistrikt* ställer sig också tveksam till att låta villkorlig dom och skyddstillsyn undantagslöst utgöra hinder mot förvärv genom anmälan, eftersom dessa påföljder kan avse relativt ringa brottslighet.

Departementschefen

På medborgarskapsrättens område har det skandinaviska lagstiftningssamarbetet gamla anor. Redan den svenska lagen den 1 oktober 1894 om förvärvande och förlust av medborgarerrätt byggde sålunda på ett förslag av en dansk-norsk-svensk kommitté. Öckså lagen den 23 maj 1924 om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap var ett resultat av skandinaviskt

samarbete. Samma är förhållandet med vår nu gällande lag av den 22 juni 1950 om svenskt medborgarskap.

Det skandinaviska samarbetet har inte bara medfört den fördelen att de nuvarande medborgarskapslagarna i Danmark, Norge och Sverige i sakligt hänseende är nära nog helt överensstämmande. Det har också lett till att man i vissa fall vid bestämmelsernas utformning har kunnat ta hänsyn till den gemenskap i fråga om språk och kultur och den likhet beträffande samhällsförhållanden, som råder mellan de nordiska länderna. Detta har i 1950 års lag kommit till uttryck främst genom särbestämmelser för nordbor, som dels ger dem en mer gynnad ställning än andra vad beträffar hemvistvillkoret vid naturalisation, dels öppnar möjlighet för dem att under vissa villkor förvärva svenskt medborgarskap genom ensidig förklaring.

Enligt 6 § medborgarskapslagen kan utlänning upptas till svensk medborgare, naturaliseras, om han 1) har fyllt 18 år, 2) sedan sju år har hemvist här i riket, 3) har fört en hederlig vandel och 4) har möjlighet att försörja sig och sin familj. Föreligger det med hänsyn till sökandens personliga förhållanden särskilda skäl för att denne upptas till svensk medborgare, kan naturalisation beviljas även om de angivna villkoren inte är uppfyllda. I andra stycket andra punkten sägs att avvikelse från kravet på sju års hemvist får göras även om annat särskilt skäl inte föreligger, när sökanden är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare. Någon i lagen angiven minimitid gäller sålunda inte för medborgare i annat nordiskt land. Nordiska medborgare naturaliseras i Sverige som regel efter fem års hemvist. I Norge och Finland synes kravet på hemvisttid i motsvarande fall sättas något lägre, medan man i Danmark normalt kräver sju års hemvist. Såväl i Danmark och Norge som i Sverige brukar nordiska kvinnor, gifta med inhemska män, naturaliseras efter ännu kortare uppehållstid i inflyttningslandet.

Enligt tillgängliga uppgifter förvärvades svenskt medborgarskap genom naturalisation under åren 1966 och 1967 av 604 resp. 392 danska medborgare, 3 577 resp. 2 908 finska medborgare och 318 resp. 250 norska medborgare.

Bestämmelser om nordbors förvärv av medborgarskap genom ensidig förklaring återfinns i 10 § b) i 1950 års danska, norska och svenska medborgarskapslagar. Eftersom Finland och Island inte deltog i det samarbete som föregick tillkomsten av dessa lagar, har tillämpligheten av bestämmelserna i 10 § — såvitt gäller den svenska lagen — gjorts beroende av att Kungl. Maj:t efter avtal med Danmark, Finland, Island eller Norge förordnar om tillämpning av en eller flera av bestämmelserna. Sedan sådant avtal träffats med Danmark och Norge, har genom särskild kungörelse år 1950 förordnats om tillämpning av samtliga bestämmelser i paragrafen i förhållande till dessa länder. Något avtal har däremot

inte träffats med Finland och Island. Enligt 10 § b) gäller sålunda f. n., att dansk eller norsk medborgare, som förvärvat sitt danska eller norska medborgarskap på annat sätt än genom naturalisation, blir svensk medborgare genom att skriftligen anmäla sin önskan därom till länsstyrelsen i det län, där han är kyrkobokförd, under förutsättning att han har fyllt 21 men inte 60 år samt att han har hemvist här i riket sedan tio år och inte under denna tid har dömts till frihetsstraff. Trots att kravet på hemvisttid i 10 § b) således är avsevärt högre än det som gäller för nordbor vid naturalisation har anmälningsförfarandet anlitats i betydande omfattning. Sålunda förvärvades t. ex. under åren 1966 och 1967 svenskt medborgarskap efter beslut av länsstyrelse av 611 resp. 697 danska och 374 resp. 447 norska medborgare eller under båda åren av tillhoppa 2 129 danska och norska medborgare. I dessa siffror ingår dock även förvärv enligt 3 och 4 §§ samt 10 § c). Det alldeles övervägande antalet utgörs emellertid av fall enligt 10 § b). Som framgår av vad jag nyss redovisat förvärvades under samma år svenskt medborgarskap genom naturalisation av tillsammans 1 564 danska och norska medborgare.

Under den tid som har förflutit sedan tillkomsten av den nuvarande medborgarskapslagen har samhörigheten de nordiska länderna emellan ytterligare befästs på olika sätt. Vid skilda tillfällen har röster också höjts för att man bör gå vidare på den inslagna vägen att bereda nordbor särskilda förmåner i medborgarskapsrättsligt avseende. På grundval av en rekommendation av Nordiska rådet år 1960 tillkallades följande år sakkunniga i Danmark, Finland, Norge och Sverige för att i samarbete se över medborgarskapslagstiftningen i syfte att undersöka möjligheterna att underlätta för nordiska medborgare att förvärva medborgarskap i annat nordiskt land, bl. a. genom jämkning av kravet på viss tids uppehåll i landet.

I det betänkande som lades fram år 1965 förordar de danska, norska och svenska sakkunniga enhälligt, att hittills tillämpad praxis i naturalisationsärenden liberaliseras så att kravet på uppehållstid vid naturalisation av nordiska medborgare i normalfallen inte sätts högre än tre år. De föreslår vidare att medborgarskapsförvärv genom anmälan enligt 10 § b) skall kunna göras redan efter sju års hemvist samt att den undre åldersgränsen i anmälningsfallen skall sättas vid 18 år och den övre gränsen slopas. De sakkunniga förordar slutligen att till 10 § fogas en ny bestämmelse av innebörd, att förlust av medborgarskap enligt reglerna i 8 § inte skall inträda för den som under minst sju år har haft hemvist i fördragslutande nordisk stat.

Vid remissbehandlingen har de framlagda förslagen fått ett så gott som enhälligt stöd. Vid nordiska departementsöverläggningar har konstaterats att samtliga berörda regeringar är beredda att förelägga sina parlament förslag till ändringar i medborgarskapslagstiftningen efter de linjer som de sakkunniga dragit upp.

Den förordade sänkningen av kravet på *hemvisttid vid naturalisation* av nordiska medborgare har föranlett erinringar endast från ett par remissinstanser. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län ifrågasätter sålunda om inte det nuvarande kravet i praxis på fem år måste upprätthållas, om man skall kunna bedöma huruvida sökanden på ett mera varaktigt sätt har blivit knuten till landet. Föreningen Norden hävdar å andra sidan, att en två-årig hemvisttid borde vara tillräcklig.

Vid tillkomsten av den nu gällande medborgarskapslagen uttalade dåvarande departementschefen, att han ansåg att naturalisation av nordiska medborgare i allmänhet inte borde beviljas tidigare än efter tre års hemvist i Sverige (prop. 1950: 217 s. 41). Han förklarade sig emellertid inte vara beredd att ta ställning till om det kunde vara lämpligt att som regel tillämpa en så kort hemvisttid. I sitt av riksdagen godkända utlåtande över den då framlagda propositionen anförde första lagutskottet, att det var önskvärt om den normala tiden för sådan naturalisation inte nämnvärt kom att överstiga den minimittid på tre år som departementschefen hade angett (1LU 1950: 27 s. 32). Jag vill i detta sammanhang också erinra om att Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige enligt artikel 3 i den samarbetsöverenskommelse som länderna ingick i Helsingfors den 23 mars 1962 har åtagit sig att söka underlätta för medborgare i ett nordiskt land att förvärva medborgarskap i annat nordiskt land.

Vid tillämpningen av 1950 års lag har hittills, som förut nämnts, i normalfallen krävts att sökanden har haft hemvist i riket i fem år. Tiden måste nu anses vara mogen för att låta en mer liberal inställning slå igenom i praxis. Att så sker ter sig naturligt och önskvärt mot bakgrund av den utveckling mot en allt närmare samhörighet de nordiska länderna emellan, som har ägt rum inom andra områden av samhällslivet.

Jag förordar alltså att nuvarande praxis i naturalisationsärenden ändras så att för bifall till ansökan om naturalisation av medborgare från annat nordiskt land normalt inte krävs längre tids hemvist i Sverige än tre år. En motsvarande sänkning av hemvistkravet torde komma att genomföras i övriga nordiska länder. Kortare tid än tre år torde böra godtagas endast i rena undantagsfall, såvida sökanden inte är gift med svensk medborgare. Förekommer i det särskilda fallet anledning att ifrågasätta lämpligheten av att sökanden upptas till svensk medborgare, kan självfallet hemvistkravet skärpas. Den nuvarande avfattningen av 6 § lämnar utrymme för en tillämpning i enlighet med vad jag här har förordat. Paragrafens lydelse behöver därför inte ändras. Jag finner inte skäl att, som ett par remissinstanser föreslagit, skriva in den nu angivna regeln i lagtexten.

Det ligger i sakens natur, att kravet på *hemvisttid i anmälningsfallen* måste vara högre än vad som normalt krävs vid naturalisation. I likhet med de sakkunniga och en nära nog enhällig remissopinion anser jag emellertid, att det nuvarande kravet i 10 § b) på tio års hemvist bör kunna mildras. Re-

dan vid tillkomsten av medborgarskapslagen diskuterades om man inte skulle bestämma en kortare tid, men av försiktighet stannade man för en tioårstid. Hur långt man skall gå vid en sänkning av tidskravet kan vara tveksamt. Några remissinstanser har uttalat sig för en sänkning till fem eller sex år. Vid de nordiska departementsöverläggningar som har hållits i saken har man särskilt från dansk sida varit obenägen att gå längre än de sakkunniga har föreslagit, nämligen till sju år. Som skäl för att iakttä en viss återhållsamhet har åberopats framför allt att förevarande bestämmelse är konstruerad så att den ger den, som uppfyller de angivna förutsättningarna, en ovillkorlig rätt att efter ensidig förklaring förvärva medborgarskap i inflyttningslandet. Att någon prövning alltså inte kan ske av vederbörandes kvalifikationer i det enskilda fallet motiverar, har det sagts, att de generella villkoren inte mjukas upp alltför mycket. Vidare har pekats på att det i paragrafen upptagna vandelsvillkoret är utformat så att det är tidpunkten för domen och inte för straffets verkställande, som bildar utgångspunkt för beräkningen. Kriminellt belastade personer kan därför få tillgodoräkna sig anstaltsvistelser av varierande längd som hemvisttid enligt bestämmelsen. Jag anser mig kunna i stort sett instämma i dessa synpunkter. I varje fall finns det enligt min mening inte anledning att från svensk sida verka för en sådan sänkning av hemvistkravet i anmälningsfallen att den nordiska rättsenheten på området kommer i fara. Jag förordar därför, att de sakkunnigas förslag följs också i denna del och att möjlighet att förvärva svenskt medborgarskap genom anmälan enligt 10 § b) alltså ges den som sedan sju år har hemvist här i riket.

De sakkunnigas förslag att sänka den undre *åldersgränsen* för anmälan enligt 10 § b) från 21 till 18 år och att slopa den övre gränsen har vunnit allmänt gillande bland remissinstanserna. Inte heller jag hyser några betänkligheter mot en sådan utvidgning av tillämpningsområdet för ifrågasvarande förvärvsform och biträder därför förslaget även i detta hänseende. Motsvarande ändringar torde komma att genomföras i övriga nordiska medborgarskapslagar.

Enligt 10 § b) punkt 4 kan anmälningsförfarandet begagnas endast om vederbörande inte har dömts till frihetsstraff under de tio år, som ligger närmast före tiden för anmälningen. I betänkandet har den svenske sakkunnige, uppenbarligen som en följd av sammanslagningen av straffarbete och fängelse till ett enhetligt frihetsstraff, föreslagit att ordet »frihetsstraff» i den svenska medborgarskapslagen ersätts av »fängelse». Detta har föranlett några påpekanden från åklagarhåll om den materiella innebörden av föreskriften. RÅ framhåller sålunda, att villkoret — på grund av bestämmelsen i 36 kap. 6 § brottsbalken — innebär, att också den som har fått villkorlig dom eller dömts till skyddstillsyn, ungdomsfängelse, internering eller, om det inte har förordnats annorlunda i domen, överlämnande till särskild

vård är utesluten från möjligheten att förvärva svenskt medborgarskap genom anmälan. Däremot kan anmälningsförfarandet användas även om åklagare under den aktuella tiden har beslutat att enligt 1964 års lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare eller enligt bestämmelserna i 20 kap. 7 § 3. och 4. rättegångsbalken inte väcka åtal för brott, trots att det i sådana fall kan vara fråga om relativt kvalificerad brottslighet.

Jag medger att konstruktionen av bestämmelsen kan antagas ibland leda till sakligt otillfredsställande resultat genom att omständigheter, som egentligen är ovidkommande i medborgarrättsligt hänseende, blir avgörande för om anmälningsförfarandet kan anlitas eller ej. Ett tänkbart alternativ till den nuvarande ordningen är att utforma vandelsvillkoret så att möjligheten att genom anmälan förvärva medborgarskap står öppen endast för den som under hemvisttiden inte har begått brott av viss svårhetsgrad, t. ex. brott som kan medföra fängelse. Vilken påföljd eller annan åtgärd, som faktiskt kommer till användning i det aktuella fallet, skulle med andra ord lämnas därhän. En regel av det slaget skulle emellertid innebära en inte oväsentlig skärpning av vandelsvillkoret jämfört med vad som nu gäller, eftersom straffskalorna för åtskilliga brott är mycket vida. En sådan skärpning anser jag mig inte kunna acceptera. Den skulle också avlägsna den svenska bestämmelsen från vad som nu gäller enligt de danska och norska medborgarskapslagarna. Enligt min mening talar övervägande skäl för att behålla det nuvarande systemet, vars olägenheter torde vara av mindre praktisk betydelse. Jag föreslår alltså den justering av lagtexten på denna punkt som har förordats i betänkandet.

Vid prövning av förutsättningarna för förvärv av svenskt medborgarskap likställs i viss utsträckning hemvist i annat nordiskt land med hemvist här i riket. Bestämmelser härom finns intagna i 10 § a). Enligt 8 § förlorar svensk medborgare, som är född utom riket samt aldrig har haft hemvist här och inte heller har uppehållit sig här under förhållanden som tyder på samhörighet med Sverige, sitt svenska medborgarskap när han fyller 22 år, om han inte på ansökan som gjorts dessförinnan har fått Kungl. Maj:ts tillstånd att behålla det. Om vederbörande har haft hemvist längre eller kortare tid i annat nordiskt land saknar därvidlag betydelse. De danska, norska och svenska sakkunniga anser emellertid, att det finns anledning att också i ett sådant fall ta hänsyn till samhörigheten mellan de nordiska länderna, och föreslår därför, att den som under minst sju år har haft hemvist i annat nordiskt land undantas från tillämpning av 8 §. Under remissbehandlingen har någon erinran inte gjorts mot detta förslag. Även jag vill ansluta mig till förslaget. Detta torde komma att genomföras också i Danmark och Norge.

Om 10 § ändras i enlighet med vad jag har föreslagit, blir det senare aktuellt att träffa nytt avtal mellan de nordiska länderna om tillämpning av

paragrafens bestämmelser. Det torde då bli tillfälle att pröva möjligheterna att inlemma också Finland och Island i kretsen av fördragsslutande stater.

Vid de nordiska departementsöverläggningarna har från dansk, norsk och svensk sida nåtts enighet om att ändringarna i 1950 års medborgarskapslag bör genomföras den 1 januari 1969. I Finland torde en ny medborgarskapslag komma att träda i kraft redan den 1 juli 1968. Jag föreslår att de förut förordade ändringarna i den svenska medborgarskapslagen träder i kraft den 1 januari 1969.

Tillträde till FN-konventionen och därav föranledd lagstiftning

Konventionens huvudsakliga innehåll

Under åren 1959 och 1961 anordnades i FN:s regi en konferens om eliminering eller begränsning av framtida statslöshet. Sedan konferensen i augusti 1961 antagit en konvention om begränsning av statslöshet, öppnades konventionen för undertecknande under tiden den 30 augusti 1961—den 31 maj 1962. Den har undertecknats av Dominikanska republiken, Frankrike, Israel, Nederländerna och Storbritannien. Av dessa har hittills endast Storbritannien ratificerat konventionen. Annan stat än sådan som har undertecknat konventionen kan ansluta sig till den. Något sådant tillträde har ännu inte skett. Konventionen träder i kraft två år efter dagen för depositionen av det sjätte ratifikations- eller anslutningsinstrumentet.

Konventionens regler är fördelade på 21 artiklar. De centrala bestämmelserna återfinns i artiklarna 1—9. De fyra första artiklarna syftar till att skapa möjlighet för den som är statslös att förvärva medborgarskap, medan artiklarna 5—9 avser att förhindra att statslöshet uppkommer. I de övriga artiklarna behandlas bl. a. frågor om medborgarskap vid överförande av territorium från en stat till en annan, om biläggandet av uppkommande tvister och om möjlighet att göra förbehåll. Dessutom förekommer sedvanliga slutbestämmelser.

Konventionsbestämmelserna är i vissa delar tämligen invecklade och svår-tillgängliga. Detta torde få ses mot bakgrund av att det gällt att åstadkomma en reglering, som ger åsyftad effekt både mot sådana länder som bygger sin medborgarskapslagstiftning på härstammingsprincipen och mot sådana som i första hand tillämpar territorialprincipen.

Enligt *art. 1 mom. 1* skall fördragsslutande stat bevilja på dess territorium född person medborgarskap, om denne annars skulle bli statslös. Medborgarskapet skall beviljas antingen automatiskt vid födelsen på grund av bestämmelse i lag (a) eller efter ansökan (b). För bifall till ansökan får föreskrivas endast vissa bestämda villkor som anges i *art. 1 mom. 2*. Det är sålunda tillåtet att kräva att ansökningsen görs under en period, som bestäms av den fördragsslutande staten och som skall börja löpa senast när den statslöse fyller 18 år och upphöra tidigast när han fyllt 21 år. Han skall dock alltid tillförsäkras en tid av ett år, under vilken han kan göra ansökan på egen hand utan att behöva inhämta samtycke därtill. Vidare kan krävas att sökanden har varit stadigvarande bosatt på den fördragsslutande statens territorium i sammanlagt högst tio år, varav högst fem år omedelbart före tidpunkten för ansökan. Slutligen kan som villkor ställas att sökanden alltid har varit statslös och att han varken har övertygats om brott mot all-

män säkerhet och ordning eller har för annat brott dömts till frihetsstraff i fem år eller mer. Som framgått av det sagda syftar reglerna i första och andra momenten till att garantera medborgarskap åt personer, födda i länder som tillämpar härstammningsprincipen av föräldrar med annan nationalitet än födelselandet.

I *art. 1 mom. 3* föreskrivs att i fördragsslutande stat i äktenskap fött barn skall förvärva medborgarskap i staten vid födelsen, om barnets moder är medborgare där och barnet annars skulle bli statslös.

Art. 1 mom. 4 och 5 samt art. 4 reglerar fördragsslutande stats förpliktelser i vissa fall gentemot personer, som har fötts i annan fördragsslutande stat (*art. 1 mom. 4 och 5*) eller i annan än fördragsslutande stat (*art. 4*) och som inte förvärvat medborgarskap i födelsestaten. Bestämmelserna går i huvudsak ut på att fördragsslutande stat skall bevilja sådan person medborgarskap, om hans föräldrar var medborgare i staten vid tiden för hans födelse och om han i annat fall skulle bli statslös. Hade föräldrarna inte samma medborgarskap vid den aktuella tidpunkten, skall frågan om barnet i medborgarskapshänseende skall följa fadern eller modern bedömas enligt ifrågakvarande stats nationella lag.

Enligt *art. 2* skall hittebarn, som anträffas på fördragsslutande stats territorium, intill dess motsatsen kan bevisas, anses ha blivit fött där av föräldrar som äger medborgarskap i staten.

För bedömande av fördragsslutande stats förpliktelser på grund av konventionen skall enligt *art. 3* födelse ombord på fartyg eller luftfartyg anses ha ägt rum på territoriet till den stat, vars flagga fartyget för eller där luftfartyget är registrerat.

Art. 5 och 7 innehåller bestämmelser, som är avsedda att motverka att statslöshet uppkommer på grund av de fördragsslutande staternas nationella lagstiftning om förlust av medborgarskap i samband med förändring av en persons status, naturalisation i annat land m. m. Beträffande det närmare innehållet i artiklarna kan hänvisas till konventionstexten.

I *art. 6* stadgas att, om lagen i fördragsslutande stat föreskriver förlust av medborgarskap för make eller barn som biperson till den som förlorar sitt medborgarskap, frågan om sådan förlust skall inträda skall vara beroende av om bipersonen innehar eller förvärvar annat medborgarskap.

Art. 8 och 9 innehåller bestämmelser om berövande av medborgarskap, s. k. expatriering. I *art. 8 mom. 1* föreskrivs att fördragsslutande stat inte får beröva en person hans medborgarskap, om det skulle leda till att han blir statslös. Från denna huvudregel medges emellertid vissa undantag i följande moment. Enligt *mom. 2* får sålunda en person berövas sitt medborgarskap dels när det föreligger vissa enligt *art. 7* tillåtna förlustgrunder, dels när medborgarskapet erhållits genom osanna uppgifter eller bedrägligt förfarande. I *mom. 3* föreskrivs att fördragsslutande stat, som vid tiden för

undertecknande eller ratificering av konventionen eller tillträde till denna har regler om expatriering i sin nationella lagstiftning, kan förbehålla sig rätt att också i fortsättningen använda sig av institutet i vissa särskilt angivna fall. Under dessa betingelser medger konventionen att fördragsslutande stat expatrierar den som i strid med sin lojalitetsplikt mot staten a) har, med åsidosättande av uttryckligt förbud av staten, gjort eller fortsatt att göra tjänster åt annan stat eller uppburit eller fortsatt att uppbära ekonomiska förmåner från sådan stat eller b) har uppfört sig på sätt som allvarligt står i strid med statens vitala intressen. Medborgarskap får också, under de förut nämnda förutsättningarna, frångå den som har avlagt trohetsed till annan stat eller formellt förklarat sig underkasta sig annan stats överhöghet eller klart ådagalagt sitt beslut att vägra underkasta sig den fördragsslutande statens överhöghet.

Bestämmelserna i mom. 2 och 3 kompletteras med en föreskrift i mom. 4, att ingen får berövas sitt medborgarskap utan att ha beretts möjlighet att bli hörd av domstol eller annat oavhängigt och opartiskt organ.

I art. 9 sägs att fördragsslutande stat inte får beröva någon person eller grupp av personer deras medborgarskap på grund av deras ras eller av etniska, religiösa eller politiska skäl.

Art. 10 innehåller regler som syftar till att motverka statslöshet när ett territorium övergår från en stat till en annan.

Art. 11—21 behandlar frågor av huvudsakligen formell natur. Beträffande innehållet i dessa artiklar kan hänvisas till konventionstexten. Här kan dock nämnas att det enligt art. 17 inte är möjligt att göra förbehåll beträffande andra artiklar än art. 11, 14 och 15.

Det nordiska betänkandet

De sakkunniga undersöker först vilka ändringar som behöver göras i de danska, norska och svenska medborgarskapslagarna av år 1950, om konventionen skall tillträdas, och redovisar därefter sin inställning till frågan om tillträde bör ske. Från finsk sida framhålls att ett finskt tillträde till konventionen inte behöver medföra någon ändring i den gällande medborgarskapslagstiftningen och att det förslag till ny finsk medborgarskapslag som den i Finland tillsatta kommittén för översyn av den finska lagstiftningen på området skall lägga fram torde komma att överensstämma med konventionens regler.

De förpliktelser som konventionen i art. 1 mom. 1 och 2 lägger på fördragsslutande stat i förhållande till personer, födda på dess territorium av föräldrar som inte är medborgare där, kräver enligt de sakkunnigas mening ändringar i 1950 års nordiska medborgarskapslagar, om tillträde skall ske. De sakkunniga erinrar om att dessa lagar inte upptar någon möjlighet

för sådana personer att förvärva danskt, norskt eller svenskt medborgarskap vid födelsen. De anser sig inte heller kunna förorda någon ändring av lagarnas utformning i det avseendet.

Den i art. 1 mom. 1 (b) angivna möjligheten att under vissa villkor förvärva medborgarskap i födelsestaten efter ansökan, som inte får avslås, har däremot redan en motsvarighet i bestämmelserna i 3 § om förvärv av medborgarskap genom s. k. *increscens*. Paragrafen ger således statslös och annan utlänning, som uppfyller de däri uppställda villkoren, rätt att — såvitt gäller den svenska lagen — bli svensk medborgare efter anmälan. Som villkor gäller bl. a. att vederbörande oavbrutet har haft hemvist i riket alltifrån födelsen, medan det enligt konventionen inte är tillåtet att fordra längre tids hemvist än tio år, av vilka högst fem år i följd får krävas ligga omedelbart före tidpunkten för ansökningen.

En anpassning av 1950 års lagar till konventionsbestämmelserna i denna del kan enligt de sakkunniga ske antingen genom att det för den som alltid varit statslös införs särskilda regler som gör det möjligt för honom att förvärva medborgarskap på förmånligare villkor än som annars gäller eller genom att kravet på uppehållstid i riket för alla förvärv enligt 3 § ändras så att det överensstämmer med vad som får föreskrivas enligt konventionen. Med hänsyn till uppbyggnaden av 1950 års lagar bör enligt de sakkunniga den förstnämnda lösningen inte väljas, om i stället de statslösa möjligheter att förvärva medborgarskap kan främjas genom att de allmänna reglerna om medborgarskapsförvärv, gällande såväl statslösa som medborgare i främmande stat, ges en så liberal utformning att konventionens krav uppfylls.

Enligt de danska, norska och svenska sakkunnigas bedömning skiljer sig det krav på hemvist som får uppställas enligt konventionen praktiskt sett inte från det nuvarande uppehållskravet i 3 § i fråga om det antagande om ett inväxande i samhället som ligger bakom kravet i denna paragraf. Om en väsentlig del av den i konventionen föreskrivna tioårsperioden infaller under den period av vederbörandes uppväxttid, som är av särskild betydelse för hans inväxande i samhället, anser de sakkunniga ändamålet med uppehållskravet i 3 § tillgodosett. De framhåller att denna period innefattar framför allt åren närmast före det han uppnår vuxen ålder, eftersom den påverkan han då mottager är särskilt betydelsefull för hans utveckling som individ och samhällsmedborgare. De sakkunniga finner med dessa utgångspunkter att 3 § utan olägenhet bör kunna ändras så att den ger utlänning, som har fyllt 21 men inte 23 år, rätt att efter anmälan förvärva svenskt medborgarskap, om han har haft sitt hemvist i riket från det han fyllt 16 år och dessförinnan i ytterligare minst fem år. Den som är statslös eller styrker att han skulle förlora sitt utländska medborgarskap genom att förvärva svenskt medborgarskap, bör enligt de sakkunniga, liksom hittills, få göra anmälan redan då han fyllt 18 år. En förutsättning härför skall dock vara,

att han omedelbart före anmälningen oavbrutet har haft sitt hemvist i riket sedan fem år och dessförinnan i ytterligare minst fem år.

Om 3 § ändras i enlighet med det anförda, anser de sakkunniga att också kravet på födelse i riket bör uppges. Detta krav får närmast ses som en följd av det nuvarande villkoret att vederbörande under hela sitt liv fram till tiden för anmälan oavbrutet skall ha haft hemvist i landet. Enligt de sakkunnigas mening grundar födelse i visst land i och för sig inte någon särskild anknytning till landet. Som en följd av förslaget att upphäva kravet på födelse i riket vid *increscens* förordar de att hänvisningen i 10 § a) första stycket till 3 § utgår.

Enligt 10 § a) andra stycket likställs vid tillämpning av 3 § hemvist intill tolv års ålder i fördragsslutande nordisk stat med hemvist här i riket. De sakkunniga påvisar att ett bibehållande av den regeln skulle få mindre önskvärda verkningar, om hemvistkravet i 3 § ändras i enlighet med konventionens krav. Det skulle exempelvis innebära att en person, som under sina fem första levnadsår har bott i Danmark eller Norge och därefter i utomnordiskt land till dess han strax före 16 års ålder bosätter sig i Sverige, skulle kunna förvärva svenskt medborgarskap enligt 3 §, medan samma möjlighet inte skulle stå öppen för den som bott i Danmark eller Norge från det han var nio år gammal intill dess han kort före fyllda 16 år bosätter sig i Sverige. Den som vid 21 års ålder sammanhängande haft hemvist i Norden i tolv år skulle således bli sämre ställd än den som haft hemvist där i bara tio år, varav fem i de tidigaste barnaåren. För att förhindra sådana konsekvenser av reglernas utformning förordar de sakkunniga att — om 3 § ändras på sätt som tidigare angetts — också den aktuella bestämmelsen i 10 § a) jämkas så att vid tillämpning av 3 § hemvist i fördragsslutande, nordisk stat tidigare än fem år före anmälan likställs med hemvist i den stat, där anmälan görs, dock endast i den mån den hänför sig till tid innan vederbörande har fyllt 16 år.

Regeln i *art. 1 mom. 3* överensstämmer enligt de sakkunniga med vad som gäller enligt 1 § första stycket punkt 2 i 1950 års medborgarskapslagar.

Art. 2 om hittebarn och *art. 3* om verkan i medborgarskaphänseende av födelse ombord på fartyg eller i flygplan strider enligt de sakkunnigas bedömning inte heller mot vad som nu gäller i Danmark, Norge och Sverige.

Även övriga konventionsbestämmelser, som har till ändamål att göra det möjligt för den som är statslös att förvärva medborgarskap, nämligen *art. 1 mom. 4 och 5 samt art. 4*, vilka är ägnade att tjäna som komplement till de regler om förvärv av medborgarskap som bygger på territorialprincipen, finner de sakkunniga låta sig väl förena med 1950 års lagar.

Av de regler i konventionen som är avsedda att förhindra uppkomst av statslöshet till följd av bestämmelser om förlust eller berövande av medborgarskap är det endast *art. 6* som enligt de sakkunniga kommer i kon-

flikt med 1950 års medborgarskapslagar. Dessa lagar anses alltså uppfylla de krav som art. 5 och 7—9 ställer.

I art. 6 sägs att om lagen i fördragsslutande stat föreskriver förlust av medborgarskap för make eller barn som biperson till den som förlorar eller berövas medborgarskap, bipersonens förlust skall bli beroende av om han innehar eller förvärvar annat medborgarskap. En förlustsituation av det slag som avses i artikeln regleras i 8 § andra stycket i 1950 års lagar. Enligt denna bestämmelse förlorar barn sitt medborgarskap under angivna betingelser, även om det skulle leda till statslöshet för barnet. Tillträde till konventionen förutsätter därför enligt de sakkunniga att till 8 § andra stycket fogas ett tillägg av innebörd att där avsedd förlust inte skall inträda, om förlusten skulle leda till statslöshet för barnet. De sakkunniga medger att en sådan ändring skulle komma att innebära att medborgarskap behålls också i fall, där den berördes anknytning till medborgarlandet är svag eller i praktiken obefintlig. De framhåller emellertid att ändringen inte kan antas få större praktisk betydelse och finner den därför böra kunna accepteras.

De sakkunniga framhåller att konventionen avser endast sådana personer som i formell mening saknar medborgarskap. Den stora grupp av vissa flyktingar och andra som kan betraktas som faktiskt statslösa omfattas inte av åtagandena i konventionen. Denna innebörd av statslöshetsbegreppet i konventionen begränsar enligt de sakkunniga dess räckvidd och betydelse.

I frågan om det — bl. a. mot denna bakgrund — finns tillräckliga skäl att tillträda konventionen är meningarna delade bland de sakkunniga.

De *danska* sakkunniga anser att bestämmelserna i art. 8 mom. 3 om visst undantag från förbudet att beröva en person hans medborgarskap strider mot nordisk rättsuppfattning och principerna i gällande medborgarskapslagar. De framhåller vidare att de i momentet använda formuleringarna är så flytande, att de i realiteten inte medför den åsyftade begränsningen av möjligheterna att beröva medborgarskap på politiska grunder. Särskilt gäller det regeln att expatriering kan ske av personer som har uppfört sig på sätt som allvarligt strider mot statens vitala intressen. De danska sakkunniga finner det därför något betänkligt att tillträda konventionen.

De *finska* sakkunniga konstaterar att en del av konventionsbestämmelserna är sådana att det inte förefaller de sakkunniga önskvärt att införliva dem med finsk lagstiftning. Detta gäller exempelvis art. 3, art. 7 mom. 4 samt art. 8 mom. 2 och 3. Mot andra bestämmelser, i. ex. art. 1 mom. 4 och art. 4 mom. 1, kan enligt finsk mening anmärkas, att de är oklart formulerade och att deras tillämpning därför kan förväntas medföra svårigheter. De finska sakkunniga påpekar slutligen att gällande finsk lagstiftning om medborgarskap redan nu är i så hög grad ägnad att effektivt hindra uppkomsten av statslöshet, att det skulle innebära ett steg bakåt

att omfatta principerna i konventionen. De finner sig därför inte kunna förorda en finsk anslutning till den.

De *norska* och *svenska* sakkunniga framhåller att statslöshet för den enskilde individen ofta torde innebära svårigheter och lidanden i sådan grad, att det principiellt är önskvärt att stödja alla strävanden att motverka statslöshet. Enligt dessa sakkunniga bör därför en anslutning ske, om inte särskilda skäl talar däremot. Ett sådant skäl är, om avsevärda ingrepp skulle behöva göras i den nordiska medborgarskapslagstiftningen. Så är emellertid inte fallet. Tillträde bör uppenbarligen inte heller ske om den i konventionen intagna regleringen skulle kunna anses stå i strid med grundläggande principer i den nordiska lagstiftningen. I detta hänseende berör de sakkunniga bestämmelserna i konventionens art. 8 och uttalar därvid följande.

Bestämmelser om berövande av medborgarskap finns inte i de nordiska medborgarskapslagarna. Det kan under sådana förhållanden ligga nära till hands att under hänvisning till reglerna i art. 8 mom. 3 avvisa konventionen som i denna del oförenlig med de principer som upprätthålls i den nordiska medborgarskapslagstiftningen. Det hade därför uppenbarligen varit att föredra, om man i konventionen kunnat avstå från nämnda undantag från regeln om förbud mot berövande av medborgarskap. Att detta inte varit möjligt bör emellertid inte åberopas som skäl för att inte tillträda konventionen. Det bör nämligen beaktas att bestämmelserna i mom. 3 har en restriktiv utformning och att de tillsammans med mom. 1 har en inskränkande innebörd med avseende på möjligheterna att beröva någon hans medborgarskap. Ett tillträde till konventionen bör under sådana förhållanden inte kunna uppfattas som ett sanktionerande av principer, som är främmande för den nordiska medborgarskapslagstiftningen. Det skulle för övrigt vara olyckligt om man, som protest mot mindre tilltalande men för den interna lagstiftningen inaktuella konventionsregler, inte skulle komma att stödja andra i och för sig värdefulla bestämmelser.

Av anförda skäl förordar de *norska* och *svenska* sakkunniga att de nordiska länderna tillträder konventionen och att man genomför de ändringar i 1950 års lagar som föranleds därav. Enligt de sakkunniga bör emellertid rådande skandinaviska rättsenhet på medborgarskapslagstiftningens område inte spolieras. De anser därför att tillträde till konventionen och därav betingade ändringar i 1950 års lagar för varje lands del bör göras beroende av att också de övriga tillträder konventionen.

Remissyttrandena

I frågan om Sverige bör tillträda FN-konventionen om begränsning av statslöshet och genomföra de i detta sammanhang föreslagna ändringarna i medborgarskapslagstiftningen råder delade meningar bland remissinstanserna.

Vissa remissinstanser, såsom *hovrätten för Nedre Norrland, rikspolisstyrelsen, socialstyrelsen, riksförsäkringsverket, länsstyrelsen i Värmlands län* och *Sveriges advokatsamfund*, förklarar — utan att ange någon motivering — sig tillstyrka de föreslagna ändringarna i medborgarskapslagarna eller lämna dem utan erinran.

Utlänningsutredningen anser frågan om tillträde till FN-konventionen ytterst vara av politisk natur och finner inte anledning att uttala sig härom.

Bland de remissinstanser som har uppehållit sig närmare vid frågan har *utlänningsnämnden* och *länsstyrelsen i Stockholms län* anslutit sig till de norska och svenska sakkunnigas förslag, att de nordiska länderna bör tillträda konventionen men att tillträde bör ske endast under förutsättning att samtliga nordiska länder fattar beslut härom.

Något fler instanser ställer sig dock tvekande inför en svensk anslutning till konventionen. Dessa åberopar i allmänhet att konventionens bestämmelser i art. 8 är helt oförenliga med svensk och nordisk rättsuppfattning och att en anslutning till konventionen skulle komma att uppfattas som att dessa principer accepterades. Uttalanden av denna eller liknande innebörd görs av *RÅ, Göta hovrätt, utlänningskommissionen* samt *länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus län* samt *Norrbottnens län*. En direkt avvisande hållning intar *ÖÄ* som förklarar sig dela de danska sakkunnigas synpunkter.

Till de negativt inställda remissorganen hör också *CFU*, som finner konsekvenserna av den föreslagna ändringen i 8 § mindre önskvärda och anser att behovet av vidgade möjligheter för statslösa att förvärva medborgarskap kan tillgodoses genom naturalisationsförfarandet. Nämnden sätter i fråga om inte konventionsbestämmelserna i detta avseende låter sig inrymmas under 6 §. Frågan om anslutning till konventionen och genomförande av de föreslagna lagändringarna bör enligt nämndens mening ställas på framtiden och göras beroende av att konventionen vinner en mera allmän anslutning utanför Norden.

De remissinstanser som har närmare angett sin ställning till de sakkunnigas förslag lämnar i regel de lagändringar som har förordats utan erinran. Vissa av remissinstanserna ger också uttryck för den uppfattningen att dessa ändringar bör genomföras, även om konventionen inte tillträds. Det förutsätts dock att motsvarande lagändringar vidtas i Danmark och Norge. Sådana uttalanden görs av *utlänningsnämnden* och *länsstyrelsen i Norrbottens län*. Länsstyrelsen anser att bestämmelser i syfte att begränsa och förhindra statslöshet bör kunna föras in i de nordiska lagarna utan att man genom

att tillträda konventionen sanktionerar principer som är främmande för vår uppfattning. Utlänningsnämnden framhåller i detta sammanhang att, om man skapar en enhetlig nordisk lagstiftning, som uppfyller konventionens minimikrav på skydd mot statslöshet, frågan om de nordiska länderna skall ge sitt stöd åt de internationella strävandena genom att underteckna konventionen synes bli av mer sekundärt intresse.

Andra remissinstanser riktar kritik mot de sakkunnigas förslag till ändringar i 3 § medborgarskapslagarna. *Utlänningsutredningen* — som förklarar sig inte ha någon erinran mot att statslösa får möjlighet att förvärva svenskt medborgarskap på de villkor som anges i konventionen — anser att de sakkunnigas förslag utan bärande skäl har gjorts mer långtgående än som betingas av hänsyn till konventionen. Utredningen betonar att förslaget innebär ett avsteg från de principer som alltsedan 1894 års medborgarrättslag har legat till grund för bestämmelserna om förvärv av medborgarskap genom s. k. *increscens*. I betänkandet har inte utretts vilka verkningar som ändringsförslaget kan komma att medföra i olika avseenden. Utredningen erinrar om att bestämmelserna i 3 § innebär en ovillkorlig rätt för en utlänning att erhålla medborgarskap, om de i lagrummet upptagna villkoren är uppfyllda. Även om det vid första påseendet inte förefaller troligt att verkningarna av förslaget kommer att bli särskilt stora, anser utredningen sig inte kunna ta ställning till frågan om reglerna för medborgarskapsförvärv genom *increscens* bör mildras för alla utlänningar eller om lättnaderna bör begränsas till den kategori — de statslösa — som konventionen avser. Även *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* gör invändningar i sak mot den föreslagna avfattningen av 3 §. Enligt länsstyrelsens mening skapar de föreslagna femårs-reglerna inte samma garanti för ett kontinuerligt inväxande som de nuvarande bestämmelserna. Med hänsyn till att den förra hälften av tioårs-perioden inte synes behöva ha omedelbar tidsmässig anknytning till den senare hälften, kan i ett konkret fall ett från skolutbildnings- och allmän inväxningssynpunkt betänkligt vakuum föreligga, omfattande en följd betydelsefulla år före 16-årsåldern. Länsstyrelsen anser vidare att de föreslagna reglerna kommer att orsaka ett ökat utredningsarbete vid kontrollen av uppgifterna i anmälningarna. Likartade synpunkter anförs av *polismästaren i Hälsingborg*, som förordar krav på att utlänningen skall ha vistats här från fyllda tio år eller möjligen — med hänsyn till inträdet av skolplikt — från sju års ålder.

Departementschefen

Som förut nämnts bygger medborgarskapslagstiftningen i olika länder på skilda huvudprinciper i fråga om förvärv av medborgarskap, nämligen härstamningsprincipen eller territorialprincipen. De konflikter som till följd härav lätt uppstår mellan medborgarskapslagstiftningen i skilda länder

kan för den enskilde leda till otillfredsställande resultat med avseende på hans medborgarrättsliga status. Det kan sålunda inträffa att reglerna verkar så att en person inte får medborgarskap i någon stat. Resultatet kan emellertid också bli det motsatta, nämligen att en person blir att anse som medborgare i två eller flera stater på samma gång. Det är uppenbart att nackdelar i båda fallen uppkommer för den berörde.

Inte minst när det gäller statslöshet kan olägenheterna i vissa fall bli ytterst kännbara och det är angeläget att ansträngningar görs för att komma till rätta med sådana problem. Olika möjligheter står därvid till buds. En utväg är att genom internationella överenskommelser och intern lagstiftning skapa en i ekonomiskt och socialt hänseende mera tryggad ställning för de statslösa. Genom sådana åtgärder har redan åtskilligt åstadkommit för att bereda statslösa ett rättsskydd som nära överensstämmer med det som normalt brukar vara förenat med ett medborgarskap i vistelselandet. Någon slutgiltig lösning på problemen lär dock inte kunna nås på denna väg. För att nå det målet torde det vara nödvändigt att inrikta ansträngningarna på att undanröja eller i varje fall begränsa förekomsten av statslöshet. Detta kan främst ske genom internationella överenskommelser på medborgarskapsrättens område.

FN-konventionen utgör en sådan överenskommelse. Dess syfte är att begränsa statslöshet genom att på olika sätt underlätta för personer, som enligt nationella lagar i allmänhet skulle vara statslösa, att erhålla medborgarskap. Konventionen får särskild betydelse för barn som riskerar att bli statslösa. Vidare innehåller konventionen bestämmelser, som har till ändamål att förhindra att personer med medborgarskap i någon stat förlorar detta utan att samtidigt förvärva annat medborgarskap.

De danska, finska, norska och svenska sakkunniga tar i sitt betänkande upp frågan om nordiskt tillträde till konventionen. De lägger också fram förslag till de ändringar i de danska, norska och svenska medborgarskapslagarna, som enligt deras mening bör göras i händelse av tillträde. I sistnämnda hänseende är de danska, norska och svenska sakkunniga ense om att en anpassning till konventionens krav kan ske genom vissa ändringar av 3 och 8 §§ i dessa lagar och att det i och för sig inte möter några betänkligheter att genomföra dessa ändringar. Jag återkommer senare till dessa frågor.

I frågan om lämpligheten av en nordisk anslutning har de sakkunniga olika uppfattningar. Meningsskiljaktigheterna föranleds främst av de bestämmelser om möjlighet för stat att beröva en person hans medborgarskap som har tagits in i art. 8 i konventionen. I första momentet av artikeln anges som huvudregel, att fördragsslutande stat inte skall beröva en person hans medborgarskap, om han därigenom skulle bli statslös. I mom. 2 och 3 medges emellertid vissa undantag från denna regel. Enligt mom. 3 kan sålunda fördragsslutande stat vid undertecknande eller ratificering av kon-

ventionen eller tillträde till denna förklara, att staten ämnar behålla rätt att på vissa i konventionen angivna grunder expatriera medborgare, under förutsättning att statens nationella lagstiftning vid den aktuella tidpunkten innehåller bestämmelser därom. Om dessa villkor är uppfyllda, kan expatriering ske av exempelvis den som i strid med sin lojalitetsplikt mot fördragsslutande stat har uppfört sig på ett sätt som allvarligt står i strid med statens vitala intressen.

De danska sakkunniga finner dessa bestämmelser om expatriering stridande mot nordisk rättskänsla och mot principerna i 1950 års medborgarskapslagar och hyser därför betänkligheter mot att tillträda konventionen. Inte heller de finska sakkunniga anser sig kunna förorda en anslutning till konventionen. De norska och svenska sakkunniga uttalar sig däremot för ett tillträde under förutsättning att det kan ske utan att den nordiska rättsenheten på medborgarskapslagstiftningens område äventyras. Även de norska och svenska sakkunniga reagerar mot bestämmelserna i art. 8 mom. 3 men påpekar att syftet med reglerna i art. 8 är att begränsa expatrieringsinstitutets användning och att ett tillträde till konventionen under sådana förhållanden inte bör kunna uppfattas som att konventionsstaten sanktionerar principer, som är främmande för den nordiska medborgarskapslagstiftningen.

Även bland de remissinstanser som har yttrat sig i frågan råder delade meningar om lämpligheten av en svensk anslutning till konventionen. Ett par instanser ansluter sig till den uppfattning som de norska och svenska sakkunniga gett uttryck åt. En direkt avvisande hållning i tillträdesfrågan intas av en remissinstans. Övriga remissinstanser framhåller i allmänhet, utan att för egen del ta definitiv ståndpunkt i saken, att starka betänkligheter kan anföras mot ett tillträde. Inställningen motiveras i det stora flertalet yttranden med att de regler som konventionen innehåller om expatriering är främmande för nordisk rättsuppfattning. I några fall har tvekan också uttryckts inför de ändringar av medborgarskapslagen som ett tillträde till konventionen kräver.

Vid de nordiska departementsöverläggningarna rörande medborgarskapslagstiftningen framkom att man i Norge är inställd på att tillträda konventionen, medan man i Danmark och Finland preliminärt intar en motsatt ståndpunkt. Bland representanterna från de nordiska länderna rådde emellertid allmän enighet om att den nordiska rättsenheten på förevarande område borde bevaras, även om länderna stannade för olika beslut i anslutningsfrågan. Man uttalade sig därför för att samtliga länder, också sådana som inte ämnade tillträda konventionen, skulle genomföra de lagändringar som en anslutning till konventionen förutsätter.

Med hänsyn till de svåra påfrestningar som avsaknaden av ett medborgarskap ofta måste innebära för den enskilde är det enligt min mening synnerligen angeläget att ansträngningar görs för att i möjligaste mån reducera

förekomsten av statslöshet. FN-konventionen är ett led i sådana strävanden och bör därför i och för sig hälsas med tillfredsställelse, även om dess verkningar, som de sakkunniga påpekat, kommer att bli begränsade eftersom det är endast ett relativt ringa antal personer som är statslösa de jure. De grundläggande bestämmelserna i konventionen synes också förtjänta av det stöd som ett tillträde till konventionen kan innebära.

Den avvisande hållning i tillträdesfrågan som flera remissinstanser har intagit har sin grund i bestämmelserna i art. 8. Det har under hänvisning till dessa gjorts gällande att ett svenskt tillträde till konventionen skulle kunna uppfattas som att principer som är oförenliga med vår rättsuppfattning därigenom skulle komma att sanktioneras.

Sådana bestämmelser om expatriering som avses i 3 mom. saknas i den nordiska medborgarskapslagstiftningen. Jag är också av åsikten att bestämmelserna strider mot svensk rättsuppfattning. Därmed är emellertid inte sagt att de behöver stå i vägen för en svensk anslutning till konventionen. Från svensk synpunkt hade det visserligen varit önskvärt om bestämmelsen i 3 mom. om undantag från expatrieringsförbudet hade kunnat få utgå. Det ligger emellertid i sakens natur, att konventionstexter i allmänhet inte kan få ett innehåll som i alla avseenden överensstämmer med varje särskilt lands önskemål och intressen. Om resultat skall kunna nås på det internationella planet, blir det därför ibland nödvändigt att acceptera att en konvention, vars huvudsakliga innehåll man vill stödja, på en eller annan punkt är mindre tillfredsställande utformad. De nu aktuella bestämmelserna i mom. 3 är så konstruerade att de öppnar möjlighet för fördragsslutande stat att under vissa förutsättningar fortsätta att tillämpa i staten gällande expatrieringsbestämmelser också efter konventionens ikraftträdande, trots att expatriering enligt huvudregeln i artikeln inte får tillgripas, om åtgärden skulle leda till statslöshet för den berörde. För svenskt vidkommande saknar undantagsbestämmelserna aktualitet. Under sådana förhållanden kan det enligt min mening inte anses att en svensk anslutning till konventionen rimligen skulle kunna ses som ett uttryck för att bestämmelserna gillas. Att dessa ingår i konventionen bör därför inte hindra en anslutning från svensk sida.

Under hänvisning till vad jag sålunda har anfört förordar jag att Sverige tillträder konventionen.

Som de sakkunniga har funnit synes 1950 års lagar i flertalet avseenden redan uppfylla de krav som konventionen ställer. Det torde sålunda vara endast art. 1 mom. 1 och 2 samt art. 6 som kräver ändringar i den danska, norska och svenska medborgarskapslagstiftningen.

Art. 1 mom. 1 och 2 ålägger fördragsslutande stat att bevilja på dess territorium född person medborgarskap, om denne annars skulle bli statslös. Medborgarskapet skall beviljas antingen automatiskt vid födelsen eller efter ansökan. Väljs det senare alternativet får för bifall till ansökan inte

uppställas andra villkor än att sökanden är i viss ålder, mellan 18 och 21 år, att han varit stadigvarande bosatt i staten viss tid, som får bestämmas till högst tio år, varav högst fem år omedelbart före tidpunkten för ansökningsen, att han varken har övertygats om brott mot allmän säkerhet och ordning eller har för annat brott ådömts frihetsstraff i fem år eller mera samt att han alltid har varit statslös. De danska, norska och svenska sakkunniga har föreslagit, att en anpassning av 1950 års lagar till konventionens krav i denna del åstadkoms genom vissa ändringar i 3 § om förvärv av medborgarskap på grund av *increscens*. Sålunda förordar de att det nuvarande kravet på oavbrutet hemvist i riket från födelsen till dess anmälan görs, ersätts med ett krav på endast tio års sammanlagt hemvist för den som gör anmälan i åldern 18—21 år. Av hemvisttiden skall minst fem år ligga i tiden omedelbart före anmälan. Om den anmälade har haft hemvist här i riket i olika omgångar måste alltså det sista hemvisttagandet ha ägt rum senast vid 16 års ålder. Även om anmälan görs först mellan 21 och 23 års ålder, vilket alltså bör vara möjligt enligt de sakkunnigas mening, skall enligt förslaget den anmälade ha haft hemvist här från det han fyllt 16 år och dessförinnan sammanlagt minst fem år. För den som väntar med att göra anmälan till efter det han fyllt 21 år kommer alltså att krävas längre sammanlagd hemvisttid här i riket än tio år. Förslaget innebär vidare att mildringen av kravet på hemvisttid kommer inte enbart statslösa utan också andra utlänningar till godo. Också i ett par andra hänseenden föreslår de sakkunniga ändringar, som i och för sig inte är betingade av konventionens krav. De föreslår sålunda att det nuvarande villkoret i 3 § att den anmälade skall vara född här i riket uppges och att hemvist i fördragsslutande nordisk stat tidigare än fem år före anmälan, dock längst intill 16 års ålder, skall likställas med hemvist här i riket vid tillämpning av 3 §. I sistnämnda avseende gäller f. n. enligt 10 § a) andra stycket att hemvist i fördragsslutande nordisk stat intill tolv års ålder likställs med hemvist här i riket.

De sakkunnigas förslag har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran i remissyttrandena. Några remissinstanser har emellertid anmält tveksamhet inför den förordade sänkningen av hemvistkravet i 3 §. En remissinstans sätter i fråga om inte konventionens krav kan uppfyllas genom tillämpning av naturalisationsreglerna i 6 §. På ett annat håll har, med hänvisning till att verkningarna av förslaget inte blivit närmare belysta, diskuterats om inte de ändrade reglerna borde göras tillämpliga endast på statslösa. Vidare har framhållits att de föreslagna bestämmelserna gör det möjligt att förvärva svenskt medborgarskap genom anmälan också i fall då vederbörande har varit bosatt utomlands under en följd av från inväxningssynpunkt betydelsefulla år före 16-årsåldern.

De nuvarande reglerna i 3 § är avsedda som ett komplement till den i 1 § fastslagna härstamningsprincipen. Till grund för bestämmelserna

ligger uppfattningen att en person, som är född här i landet och har vuxit upp och fått sin utbildning här, rimligen skall ha en ovillkorlig rätt att bli svensk medborgare om han själv önskar det. Det kan vid första påseendet förefalla som om de sakkunnigas förslag i förevarande del skulle innebära en så avsevärd uppluckring av de nuvarande villkoren att tanken bakom bestämmelserna i 3 § till väsentlig del går förlorad. De sakkunniga har emellertid menat att födelse i ett land i och för sig inte grundar någon särskild anknytning till det landet och att ändamålet med det nuvarande hemvistkravet i paragrafen blir tillgodosett, även om kravet mildras i enlighet med deras förslag. Jag kan i stort sett instämma i detta resonemang. Det synes mig sålunda obestridligt att en person, som uppfyller de i förslaget angivna villkoren, måste anses ha en så stark anknytning till vårt land att det ter sig rimligt att han kan erhålla svenskt medborgarskap efter ensidig viljeförklaring och således oberoende av om han uppfyller de för naturalisation gällande villkoren i fråga om vandel och försörjningsförmåga. Av denna inställning följer att jag ansluter mig till de sakkunnigas förslag att de mildrade reglerna skall gälla inte enbart statslösa utan även andra utlänningar. Därigenom vinner man också en inte oväsentlig fördel från handläggningsteknisk synpunkt, eftersom det i vissa fall kan vara förenat med betydande svårigheter att avgöra om en person är statslös eller inte. Jag förordar alltså att villkoren för medborgarskapsförvärv enligt 3 § ändras i enlighet med de sakkunnigas förslag. I anslutning härtill bör också de i 10 § a) andra stycket upptagna bestämmelserna om rätt att vid tillämpning av 3 § tillgodoräkna hemvisttid i fördragsslutande nordiskt land ändras på sätt de sakkunniga har föreslagit.

Om kravet på födelse här i landet för förvärv av medborgarskap genom *increscens* släpps, bör bestämmelsen i 10 § a) första stycket om att födelse i nordisk stat likställs med födelse här i riket vid tillämpning av 3 § utgå.

Art. 6 i konventionen avser att förhindra statslöshet genom förlust av medborgarskap. Om lagen i fördragsslutande stat föreskriver förlust av medborgarskap för make eller barn som biperson till den som förlorar eller berövas medborgarskap, skall enligt artikeln frågan huruvida bipersonen skall förlora sitt medborgarskap bli beroende av om han innehar eller förvärvat annat medborgarskap. En bestämmelse, som inte står i överensstämmelse med denna regel, finns i 8 § andra stycket medborgarskapslagen. Enligt huvudregeln i första stycket i denna paragraf förlorar svensk medborgare, som är född utom riket, sitt svenska medborgarskap, när han fyller 22 år om han aldrig har haft hemvist här och inte heller har uppehållit sig här under förhållanden som tyder på samhörighet med Sverige. Har han barn som förvärvat svenskt medborgarskap till följd av att han

varit svensk medborgare, gäller enligt andra stycket att också barnen i sådana fall förlorar sitt medborgarskap.

För att uppfylla konventionens krav i förevarande hänseende föreslår de sakkunniga att till 8 § andra stycket fogas ett tillägg av innebörd att där avsedd förlust inte skall inträda, om förlusten skulle leda till statslöshet för barnet. Förslaget har föranlett erinran endast från en remissinstans, som finner det olämpligt att förlust av medborgarskap enligt 8 § första stycket inte skulle omfatta senare generationer, eftersom barnens anknytning till Sverige i fall som avses i paragrafen kan antas vara ännu mindre än föräldrarnas. Jag vill inte förneka att det kan finnas fog för denna ståndpunkt. Mot förslaget kan också anföras att det, som jag tidigare har antytt, i vissa fall kan vara svårt att konstatera om en person innehar eller förvärvar utländskt medborgarskap. De invändningar som sålunda kan riktas mot förslaget har emellertid enligt min mening inte sådan tyngd att de bör få hindra en svensk anslutning till konventionen, i all synnerhet som den praktiska betydelsen av tillägget till 8 § torde bli mycket begränsad. Jag förordar därför att sakkunnigförslaget följs även i denna del.

Sammanfattningsvis kan således konstateras att ett svenskt tillträde till konventionen föranleder ändring i 3 och 8 §§ samt att dessutom 10 § bör justeras i vissa hänseenden. Med hänsyn till vad som förekommit vid de nordiska departementsöverläggningarna i saken kan förutsättas att motsvarande ändringar kommer att genomföras i de danska och norska medborgarskapslagarna, även om dessa länder eller något av dem inte skulle tillträda konventionen. Jag förordar i överensstämmelse härmed att de av mig nu föreslagna ändringarna i medborgarskapslagen genomförs även om Sverige inte skulle tillträda konventionen.

Som förut har nämnts träder konventionen i kraft två år efter dagen för depositionen av det sjätte ratifikations- eller anslutningsinstrumentet. Hittills har endast ett land, Storbritannien, deponerat sådant instrument. Konventionen kan således inte träda i kraft förrän tidigast om två år. De föreslagna ändringarna i den svenska medborgarskapslagen bör dock genomföras dessförinnan. Något hinder häremot föreligger inte. Under hänvisning till vad jag har anført i fråga om ikraftträdandet av de i föregående avsnitt förordade ändringarna i medborgarskapslagen föreslår jag att också förevarande ändringar sätts i kraft den 1 januari 1969.

Tillträde till europarådskonventionen

Konventionens huvudsakliga innehåll

På uppdrag av Europarådets ministerkommitté utarbetade en expertkommitté, bestående av representanter för flertalet av rådets medlemsstater, vid sammanträden under åren 1959—1962 ett utkast till en konvention om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap och om militära förpliktelser i fall av flerfaldigt medborgarskap. Sedan utkastet godkänts av ministerkommittén, öppnades konventionen för undertecknande av Europarådets medlemsstater den 6 maj 1963. Konventionen undertecknades därvid av Österrike, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Italien, Holland, Norge och Storbritannien. Den trädde i kraft den 28 mars 1968, sedan den ratificerats av Frankrike och Italien.

Konventionen innehåller fyra kapitel jämte ett tillägg. Kap. I (art. 1—4) upptar regler om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap, kap. II (art. 5—6) regler om militära förpliktelser vid flerfaldigt medborgarskap, kap. III (art. 7) regler om konventionens tillämpning och kap. IV (art. 8—13) regler om undertecknande m. m. I tillägget anges i vilka avseenden fördragsslutande stat kan göra förbehåll beträffande konventionens bestämmelser.

Art. 1 innehåller den grundläggande principen att medborgare i fördragsslutande stat, som till följd av uttrycklig viljeförklaring förvärvar medborgarskap i annan sådan stat genom naturalisation, option eller återvinning skall förlora sitt tidigare medborgarskap. Regeln gäller både myndiga och omyndiga. För omyndiga är den emellertid inte ovillkorlig utan förutsätter, dels att omyndiga enligt lagen i medborgarlandet kan förlora medborgarskapet under ifrågavarande betingelser, dels att den omyndige ägt rättslig handlingsförmåga eller varit lagligen företrädd. Vidare föreskrivs i artikeln att omyndiga barn, som inte är eller har varit gifta, skall förlora sitt tidigare medborgarskap, om de på grund av bestämmelse i lag blir medborgare i annan fördragsslutande stat till följd av att deras föräldrar förvärvar medborgarskap där genom naturalisation, option eller återvinning. Är det bara den ene av föräldrarna som förlorar sitt tidigare medborgarskap, bestämmer lagen i den stat där den omyndige är medborgare om han skall följa den föräldern i medborgarrättsligt avseende eller inte.

Enligt tillägget kan fördragsslutande stat förbehålla sig rätt att göra förlust av medborgarskap enligt art. 1 beroende av det villkoret att vederbörande har eller vid senare tidpunkt tar sitt varaktiga hemvist utanför statens territorium. Vidare kan konventionsstat förbehålla sig rätt att tillåta sina medborgare att behålla tidigare medborgarskap, om den fördragsslutande stat där medborgarskap söks på förhand lämnar sitt samtycke där-

till. Vissa undantag från tillämpningen av reglerna i art. 1 är också medgivna för gift kvinnas vidkommande.

Medan art. 1 vill förebygga uppkomsten av flerfaldiga medborgarskap syftar art. 2 till att skapa förutsättningar för att den som redan är medborgare i mer än en stat skall kunna avsäga sig ett eller flera av dessa medborgarskap. För att avsägelse skall leda till befrielse från medborgarskap fordras enligt artikeln samtycke av den eller de konventionsstater vars medborgarskap vederbörande önskar uppge. Sådant samtycke får inte vägras den som har förvärvat medborgarskap på grund av bestämmelse i lag, om han sedan tio år har haft sitt varaktiga hemvist utanför ifrågavarande stats territorium och han dessutom vid den aktuella tiden har sådant hemvist i den fördragsslutande stat där han önskar förbli medborgare. För reglernas tillämplighet på omyndiga gäller motsvarande begränsningar som enligt art. 1.

Mot art. 2 kan enligt tillägget göras visst förbehåll i fråga om gift kvinnas medborgarskap.

Enligt art. 3 får fördragsslutande stat inte ta ut någon särskild skatt eller avgift vid avsägelse av medborgarskap. Att konventionsbestämmelserna inte skall utgöra hinder mot tillämpning av regler, som är ägnade att på ett mer effektivt sätt begränsa förekomsten av flerfaldiga medborgarskap, sägs i art. 4.

Kapitlet om militära förpliktelser vid flerfaldigt medborgarskap inleds i art. 5 med grundsatsen att den som är medborgare i två eller flera fördragsslutande stater inte skall åläggas att fullgöra militärtjänst i mer än en av dessa stater. Det förutsätts att den närmare regleringen av hur frågan skall lösas görs till föremål för särskilda överenskommelser mellan berörda stater. I den mån sådana överenskommelser inte föreskriver annat skall enligt art. 6 följande regler gälla för den som är medborgare i två eller flera konventionsstater. Var och en skall vara skyldig att fullgöra militärtjänst i den fördragsslutande stat där han har sitt varaktiga hemvist. Vederbörande skall emellertid ha rätt att, innan han har fyllt 19 år, välja att i stället fullgöra sina militära förpliktelser i annan fördragsslutande stat, där han också är medborgare, under förutsättning att militärtjänstgöringen där är minst samma längd och effektivitet som i hemvistlandet. Det är således inte tillåtet att utnyttja valmöjligheten för att komma undan lindrigare. Den som har sitt varaktiga hemvist i fördragsslutande stat, där han inte är medborgare, eller i annan fördragsslutande stat, skall kunna välja att fullgöra militärtjänst i någon av de fördragsslutande stater där han är medborgare. Den som enligt nu angivna regler skall fullgöra militärtjänst i viss fördragsslutande stat i enlighet med den statens lagstiftning, skall anses ha fullgjort sina militära förpliktelser gentemot varje annan fördragsslutande stat, där han också är medborgare. Enligt förarbetena till artikeln har bestämmelsen utformats med tanke på att den avses omfatta även den situationen att en

konventionsstat frikallar eller befriar en medborgare från hans militärtjänstgöring.

Art. 6 innehåller också regler om vad som skall gälla för personer som har fullgjort sin militärtjänst före konventionens ikraftträdande och för dem som efter fullgjord grundutbildning i en konventionsstat tar varaktigt hemvist i annan sådan stat. Slutligen slås fast, att tillämpningen av bestämmelserna i artikeln inte i något avseende skall inverka på individens medborgarskap och att fördragsslutande stat inte skall vara bunden av bestämmelserna i händelse av allmän mobilisering.

Enligt art. 7 kan fördragsslutande stat förklara att den tillträder konventionen endast med avseende på reglerna i andra kapitlet. Det är däremot inte möjligt att ansluta sig enbart till reglerna i första kapitlet.

I fjärde kapitlet (art. 8) föreskrivs att inga andra förbehåll beträffande konventionen skall vara tillåtna än som anges i tillägget. I övrigt innehåller kapitlet sedvanliga slutbestämmelser. Enligt dessa är konventionen öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater. Den skall ratificeras eller godkännas. Sedan den har trätt i kraft, vilket skedde den 28 mars 1968, blir den tillämplig på nytillträdande stater en månad efter deponeringen av anslutningsinstrumentet. Stat som inte är medlem av Europarådet kan inbjudas att ansluta sig till konventionen (art. 11). Vidare kan nämnas att konventionen gäller utan tidsbegränsning men att konventionsstat äger säga upp konventionen hos Europarådets generalsekreterare (art. 12).

De förbehåll som enligt tillägget får göras beträffande konventionsbestämmelserna är begränsade till art. 1 och 2.

Den sakkunnige

Den sakkunnige har i sitt yttrande över konventionen bara behandlat bestämmelserna i första kapitlet. Enligt hans mening överensstämmer dessa regler till sitt syfte väl med bestämmelserna i den svenska medborgarskapslagen. Han förordar därför, i vad avser reglerna i första kapitlet, en svensk anslutning till konventionen.

På en punkt föreligger dock, påpekar den sakkunnige, en teknisk skillnad som bör observeras. Av art. 2 följer att fördragsslutande stat inte skall kunna vägra medborgare, som har även annat medborgarskap, att bli befriad från medborgarskapet i staten, om han sedan tio år har haft sitt varaktiga hemvist utanför staten och tillika har sådant hemvist i den stat, i vilken han ämnar behålla medborgarskap. Enligt 9 § medborgarskapslagen kan Kungl. Maj:t i motsvarande fall efter ansökan befria vederbörande från hans svenska medborgarskap. Ovillkorlig rätt till sådan befrielse föreligger alltså inte. Enligt den sakkunniges bedömande synes det emellertid knappast finnas anledning att i det i art. 2 nämnda fallet vägra medborgare i fördragsslutan-

de stat befrielse från hans svenska medborgarskap. En anslutning till konventionen utan ändring av 9 § medborgarskapslagen torde enligt den sakkunnige medföra att Kungl. Maj:t i det angivna fallet inte kan utnyttja den diskretionära prövningmöjlighet som paragrafen annars lämnar utrymme för utan blir bunden av konventionsåtagandet. Den sakkunnige anser att denna konsekvens kan accepteras.

Departementschefen

Med hänsyn till att ett medborgarskap medför inte bara rättigheter utan också skyldigheter gentemot medborgarstaten är det tydligt att flerfaldigt medborgarskap kan vålla den enskilde allvarliga olägenheter. En ledande princip för vår medborgarskapslagstiftning har därför sedan gammalt varit att i möjligaste mån söka förhindra uppkomsten av dubbla eller flerfaldiga medborgarskap. Eftersom varje land i princip har exklusiv behörighet att avgöra frågor om medborgarskap i det egna landet och de olika rättsordningarna inte är uppbyggda efter enhetliga normer, kan emellertid en mera effektiv reglering av hithörande spörsmål åstadkommas endast genom internationella överenskommelser. Det förhållandet att de skilda principer som har upptagits i olika staters medborgarskapslagstiftning i allmänhet är starkt grundade i landets tradition och politiska förhållanden medför dock att det inte heller på denna väg har varit möjligt att uppnå annat än tämligen begränsade resultat. Den i Haag år 1930 antagna och av Sverige senare ratificerade konventionen för lösande av vissa konflikter mellan medborgarskapslagar torde sålunda knappast kunna anses innebära någon genomgripande lösning av de mera betydelsefulla konflikterna på medborgarskapsrättens område.

Inte heller europarådskonventionen kan göra anspråk på att representera någon slutgiltig lösning på problemen, om därmed avses att helt eliminera förekomsten av flerfaldiga medborgarskap. Den torde dock på ett verksamt sätt kunna bidra till en begränsning av sådana fall. Enligt min mening finns det därför från svensk synpunkt anledning att verka för att den vinner så vidsträckt anslutning som möjligt.

En person som är medborgare i mer än en stat kan uppenbarligen lätt ställas inför konfliktsituationer av olika slag. Ett av de mest betydelsefulla exemplen är risken för honom att bli ålagd militärtjänstgöring i två eller kanske ännu flera stater. Europarådskonventionens andra kapitel innehåller regler som avser att förhindra sådana konsekvenser av medborgarskapslagstiftningen. Bestämmelserna kan betraktas som en vidareutveckling av de idéer som kommit till uttryck i ett vid Haag-konferensen år 1930 antaget protokoll angående värnplikt i vissa fall av dubbelt medborgarskap, till vilket protokoll Sverige har anslutit sig (SÖ 1937: 6).

Den grundläggande bestämmelsen i europarådskonventionens förevarande

del är upptagen i art. 5. Där föreskrivs att den som är medborgare i två eller flera fördragsslutande stater inte skall åläggas att fullgöra militärtjänst i mer än en av dessa stater. Den närmare reglering som fordras för att uppnå detta resultat skall enligt konventionen i första hand kunna bestämmas genom särskilda överenskommelser mellan berörda stater. I art. 6 anges emellertid vissa principer som skall gälla i den mån annat inte har bestämts i sådana överenskommelser. Enligt artikeln skall envar vara skyldig att fullgöra militärtjänst i den fördragsslutande stat där han har sitt varaktiga hemvist. Emellertid skall det stå vederbörande fritt att, innan han har fyllt 19 år, välja att i stället fullgöra sina militära förpliktelser i annan fördragsslutande stat, där han också är medborgare. Förutsättning är dock att militärtjänstgöringen i den senare staten är av minst samma längd och effektivitet som hemvistlandets. I övrigt innehåller artikeln bl. a. bestämmelser om vad som skall gälla för den som har sitt varaktiga hemvist i annan stat än konventionsstat eller i konventionsstat där han inte är medborgare. Den som skall fullgöra militärtjänst i viss fördragsslutande stat enligt de angivna reglerna skall därmed anses ha fullgjort sina militära förpliktelser också gentemot varje annan fördragsslutande stat, där han är medborgare.

Konventionens regler om de militära förpliktelserna bygger på principen att person med flerfaldigt medborgarskap skall fullgöra militärtjänst endast i en stat. Enligt konventionen skall den enskilde i stor utsträckning få möjlighet att själv avgöra i vilken stat han skall fullgöra tjänstgöringen. Dessa grundtankar bakom konventionen kan stödjas från svensk sida. Chefen för försvarsdepartementet har vid samråd i saken förklarat att det från de synpunkter som han har att företräda inte föreligger något hinder mot att Sverige tillträder konventionen. Denna får också ses som ett värdefullt komplement till det förut nämnda Haag-protokollet och till den överenskommelse om förhållandet mellan värnplikt och medborgarskap som träffades år 1956 mellan Danmark, Norge och Sverige och som kommer att beröras i det följande.

Enligt vad jag har erfarit är man i både Danmark och Norge inställda på att ansluta sig till konventionen. För finsk del får frågan aktualitet först om Europarådets ministerkommitté beslutar att inbjuda stat som inte är medlem av rådet att ansluta sig.

Mot bakgrund av vad jag nu har anfört anser jag att Sverige bör tillträda europarådskonventionen.

En genomgång av konventionens regler visar att dessa i allt väsentligt stämmer väl överens med vår lagstiftning. Den i art. 1 fastslagna principen att medborgare i fördragsslutande stat, som till följd av uttrycklig viljeförklaring förvärvar medborgarskap i annan sådan stat genom naturalisation, option eller återvinning, skall förlora sitt tidigare medborgarskap, motsvarar sålunda vad som gäller enligt 7 § 1. medborgarskapslagen. Konventionens reglering av i vilka fall ogifta barn skall följa sina föräldrar vid förvärv av

nytt medborgarskap står också i god överensstämmelse med innehållet i 7 § 3. samma lag.

I fråga om möjligheterna för personer med flerfaldiga medborgarskap att avsäga sig ett eller flera av dessa föreligger, som den sakkunnige har framhållit, en teknisk skillnad mellan konventionsbestämmelserna och medborgarskapslagen. Enligt art. 2 i konventionen får fördragsslutande stat inte vägra en sådan person befrielse från medborgarskap, om han sedan tio år har haft sitt varaktiga hemvist utanför staten och han dessutom vid tidpunkten för ansökan har sitt hemvist i den stat där han vill förbli medborgare. Enligt 9 § medborgarskapslagen kan Kungl. Maj:t på ansökan befria utländsk medborgare från hans svenska medborgarskap. Någon ovillkorlig rätt att få sådan ansökan beviljad ger alltså inte denna bestämmelse. Det kan därför sättas i fråga om en anslutning till konventionen i denna del förutsätter att 9 § ändras. I samband med ratificeringen av Haagkonventionen uppkom samma spörsmål med anledning av en likartad regel i dess art. 6. Dåvarande departementschefen uttalade därvid (prop. 1933: 133 s. 38) att det med hänsyn till grunderna för den svenska lagstiftningen på området knappast syntes kunna komma i fråga att avslå en ansökan om befrielse från svenskt medborgarskap, när sökanden är medborgare i främmande stat och har sitt hemvist utom riket. Han anförde vidare att eftersom Kungl. Maj:t dessutom tydligen var förpliktad att beakta konventionens bestämmelser vid prövningen av sådan ansökan utan att vara bunden därtill av uttrycklig föreskrift i svensk lag, artikeln enligt hans mening inte behövde föranleda någon lagbestämmelse. Jag instämmer i detta resonemang och anser till följd därav att inte heller den nu aktuella artikeln i europarädskonventionen kräver någon ändring i medborgarskapslagen.

Konventionens art. 3, som enligt förarbetena inte avser sedvanliga expeditionsavgifter vid beslut i medborgarskapsärenden, kommer inte i konflikt med vår lagstiftning.

Vad sedan angår konventionens kapitel om de militära förpliktelserna kan först erinras om att det den 3 mars 1956 träffades en överenskommelse mellan Danmark, Norge och Sverige om förhållandet mellan värnplikt och medborgarskap (SÖ 1956: 7). Överenskommelsen, som inom kort torde komma att tillträdas även av Finland, bygger på samma princip som art. 5 i konventionen. Reglerna i art. 6 blir därför inte tillämpliga i förhållandet mellan dessa nordiska länder. Beträffande medborgare i övriga fördragsslutande stater torde de i sistnämnda artikel upptagna bestämmelserna kunna uppfyllas inom ramen för vår gällande värnpliktslagstiftning. Enligt 1 § värnpliktslagen den 30 december 1941 (nr 967, omtryckt 1954: 479) är svensk man värnpliktig från och med det kalenderår under vilket han fyller 18 år och till och med det under vilket han fyller 47 år. Är svensk man medborgare också i främmande stat och har han hemvist i den främmande staten, bestämmer Kungl. Maj:t om värnplikt skall åligga honom här

i riket. Den som styrker att han har gjort militärtjänst i utlandet kan emellertid enligt 5 § första stycket b) helt eller delvis befrias från värnplikts-tjänstgöring här i landet. Har den utländska tjänstgöringen skett i enlighet med konventionens bestämmelser, torde sådan befrielse alltid böra beviljas.

Som nämnts i det föregående avses konventionsstat vara skyldig att som fullgjord militärtjänst i annan sådan stat godta även ett i den staten meddelat beslut om frikallelse eller befrielse från militärtjänst. I dessa fall, som endast sällan torde inträffa, synes vederbörande kunna befrias från svensk värnpliktstjänstgöring med stöd av 5 § första stycket d) värnpliktslagen. Enligt denna bestämmelse får sådan befrielse beviljas, när synnerliga skäl därför visas. Den nu berörda situationen torde innefatta sådana skäl.

Med hänsyn till innehållet i art. 6 synes det lämpligast om person som avses i denna artikel inte inkallas till militärtjänstgöring, innan han fyllt 19 år, såvida han inte dessförinnan förklarat att han inte önskar begagna sig av sin valmöjlighet. Skulle han ha inkallats före 19-årsåldern och förklarar han sig då vilja utnyttja sin möjlighet att välja att fullgöra militärtjänst i annan stat, torde inkallelseordern böra återkallas.

En svensk anslutning till konventionen synes således inte kräva någon författningsändring. Inte heller torde några förbehåll behöva göras.

Skulle det visa sig uppkomma svårigheter vid den praktiska tillämpningen av konventionen, finns enligt art. 5 mom. 2 möjlighet för konventionsstaterna att genom särskilda avtal närmare reglera förhållandena.

Konventionen blir bindande för Sverige en månad efter deponerandet av det svenska anslutningsinstrumentet. Som framgått av det tidigare kräver en svensk anslutning till konventionen inte någon författningsändring. Någon viss tid för godkännande av konventionen behöver därför inte bestämmas.

Hemställan

På grund av de överväganden som jag har redovisat i det föregående har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag angående *ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt medborgarskap*. Förslaget torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 4*.

Jag hemställer att lagrådets utlåtande över förslaget inhämtas enligt 87 § regeringsformen genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson

De sakkunnigas

Forslag

til lov om ændring i lov nr 252 af 27.
maj 1950 om dansk infødsret

§ 3.

Udlænding, der vedblivende har haft sin bopæl her fra det fyldte 16. år og tidligere har boet 5 år her i riget, erhverver dansk infødsret ved efter det fyldte 21. år, men inden det fyldte 23. år overfor overøvrigheden (i København magistraten) at afgive skriftlig erklæring herom. Godtgøres det, at han ikke har statsborgerret i noget land, eller at han vil miste sin fremmede statsborgerret ved at erhverve dansk indfødsret, kan erklæringen afgives allerede efter det fyldte 18. år, såfremt han ved erklæringens afgivelse vedblivende har haft sin bopæl her i de sidste 5 år og har boet ialt 10 år her i riget.

Er riket i krig, kan borger i en fjendtlig stat ikke erhverve indfødsret i medfør af denne paragraf. Det samme gælder den, der ikke har statsborgerret i nogen stat, men senere har været statsborger i en fjendtlig stat.

§ 8.

Den, der er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller har opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, taber sin danske indfødsret ved det fyldte 22. år. Det kan dog efter ansøgning, indgivet inden dette tidspunkt, ved kongelig resolution tillades, at indfødsretten bevares.

Framlegg

til lov om brigde i lov av 8 desember
1950 om norsk riksborgarrett

§ 3.

Utlending som har budd i riket frå han fyllte 16 år og tidlegare i minst 5 år, får norsk borgarrett når han etterat han fyllte 21 år, men før han fyller 23 år, gjev inn skriftleg melding til fylkesmannen om at han vil vera norsk borgar. Har han ikkje borgarrett i noko land, kan han gjeva inn slik melding så snart han har fyllt 18 år, dersom han når han gjev inn meldinga har hatt bustad i riket dei 5 siste åra og tidlegare har budd her i minst 5 år til; det same gjeld såframnt han etterviser at han misser den framande borgarretten når han får norsk borgarrett.

Er Noreg i krig, kan ingen borgar i fiendestat få norsk borgarrett etter denne paragrafen. Det same gjeld den som er borgarrettslaus, men som seinast hadde borgarrett i fiendestat.

§ 8.

Norsk borgar som er född i utlandet, misser den norske borgarretten når han fyller 22 år såframnt han før den tid aldri har budd i riket og heller ikkje har hatt tilhelde her som tyder på samhøyrle med Noreg. Men sökjer ein slik borgar, før han fyller 22 år, om å få ha retten, kan Kongen eller den han gjev fullmakt, lata sökjaren få brev på det.

Bilaga 1

lagförslag

Förslag

till lag om ändring i lagen den 22 juni
1950 (nr 382) om svenskt
medborgarskap

3 §.

Utlänning, som haft sitt hemvist i riket från det han fyllt sexton år och därför ut ytterligare minst fem år, förvärvar svenskt medborgarskap genom att efter det han fyllt tjuguetta år men innan han fyllt tjugutretta år, hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan *härom*. Den som icke är medborgare i någon stat eller styrker, att han skulle förlora sitt utländska medborgarskap genom att förvärva svenskt medborgarskap, må dock göra sådan anmälan redan då han fyllt aderton år, *om han vid tiden för anmälan sedan fem år haft sitt hemvist i riket och därför haft hemvist här i ytterligare minst fem år*.

Då riket är i krig, äger vad i första stycket är stadgat icke tillämpning å den som är medborgare i fiendtlig stat eller som där ägt medborgarskap men förlorat det utan att förvärva medborgarskap i annan stat.

8 §.

Svensk medborgare, som är född utom riket samt aldrig här haft hemvist och ej heller uppehållit sig här under förhållanden som tyda på samhörighet med Sverige, förlorar sitt svenska medborgarskap, när han fyller tjugutva år. På dessförinnan gjord ansökan må dock Konungen medgiva att medborgarskapet bibehålles.

Taber nogen sin indfødsret efter denne paragraf, taber også hans barn indfødsretten, hvis det har erhvervet den gennem ham, *medmindre barnet derved bliver statsløst.*

Misser nokon norsk borgarrett etter denne paragrafen misser likeeins borna hans den norske borgarretten som dei har frå han, *såframt dette ikkje ville føre med seg at barnet vart utan borgarrett i noko land.*

§ 10.

Kongen kan efter overenskomst med Finland, Island, Norge og Sverige fastsætte, at en eller flere af bestemmelserne under A—C skal finde anvendelse. Udtrykket aftaleland i denne paragraf omfatter den eller de stater, med hvilke sådan overenskomst er sluttet.

A.

Ved anvendelsen af § 1, stk. 1, nr. 2, ligestilles fødsel i aftaleland med fødsel her i riget.

Ved anvendelsen af § 3 ligestilles bopæl i aftaleland *forud for 5 år før erklæringens afgivelse, dog længst indtil det fyldte 16. år*, med bopæl her i riget. Ved anvendelsen af § 4 ligestilles bopæl i aftaleland indtil det fyldte 12. år med bopæl her i riget.

Ved anvendelsen af § 8 ligestilles 7 års bopæl i aftaleland med bopæl her i riget.

B.

Statsborger i aftaleland, som

1. har erhvervet statsborgerret på anden måde end ved naturalisation,
 2. *er fyldt 18 år*,
 3. har haft fast bopæl her i riget i de *sidste 7 år* og
 4. ikke i løbet af denne tid er dømt til frihedsstraf, arbejds- eller sikkerhedsforvaring eller psykopatforvaring,
- erhverver dansk indfødsret ved overfor overøvrigheden (i København magistraten) at afgive skriftlig erklæring herom. Bestemmelserne i § 5 finder tilsvarende anvendelse.

§ 10.

Kongen kan gjera avtale med Danmark, Finland, Island og Sverige om at ei eller fleire av fyresegnene under A, B og C her nedanfor skal gjelda. Med avtaleland er i denne paragrafen meint stat som det er gjort slik avtale med.

A. Å vera född i avtaleland skal etter § 1, fyrste leden nr. 2 vera jamnstelt med å vera född her i riket.

Bustad i avtaleland meir enn 5 år før melding vert gjeve, likevel seinast før fylte 16 år, skal etter § 3 vera jamnstelt med bustad i riket.

Bustad i avtaleland til ein alder på 12 år skal etter § 4 vera jamnstelt med bustad her i riket.

Fyresegna i § 8, fyrste leden gjeld ikkje for den som i minst 7 år har vore busett i avtaleland.

B. Borgar i avtaleland som

1. ikkje har fått borgarretten der med borgarrettslöyve,
 2. har fylt 18 år,
 3. har hatt fast bustad i riket dei siste 7 åra og
 4. ikkje i den tida er dømd til frihedsstraff og heller ikkje til forvaring etter straffelova § 39 eller § 39 a,
- får norsk borgarrett når han gjev inn melding til fylkesmannen om at han vil vera norsk borgar. Fyresegnene i § 5 gjeld på tilsvarende måte.

När någon enligt första stycket förlorar svenskt medborgarskap, medför detta förlust av sådant medborgarskap även för hans barn, som förvärvat medborgarskapet till följd av att han varit svensk medborgare, *därest icke förlusten skulle leda till att barnet icke blir medborgare i någon stat.*

10 §.

Konungen äger, efter avtal med Danmark, Finland, Island eller Norge, förordna om tillämpning av en eller flera av bestämmelserna under a)—c) här nedan. Med fördragsslutande stat avses i dessa bestämmelser den eller de stater, med vilka Sverige ingått avtal om tillämpning av bestämmelsen i fråga.

a) Vid tillämpning av 1 § första stycket *punkt 2 likställes* födelse i fördragsslutande stat med födelse här i riket.

Såvitt angår 3 § likställes hemvist i fördragsslutande stat innan fem år före anmälan, dock längst intill sexton års ålder, med hemvist i riket.

Såvitt angår 4 § likställes hemvist intill tolv års ålder i fördragsslutande stat med hemvist i riket.

Vad i 8 § första stycket stadgas skall ej äga tillämpning å den som under minst sju år haft sitt hemvist i fördragsslutande stat.

b) Medborgare i fördragsslutande stat som

1. förvärvat medborgarskapet på annat sätt än genom naturalisation;

2. fyllt *aderton* år;

3. sedan *sju* år har hemvist här i riket; samt

4. icke under denna tid dömts till *fängelse*,

förvärvar svenskt medborgarskap genom att hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan härom. Vid sådant förvärv av medborgarskap skall

C.

Den, der har mistet dansk indfødsret og derefter vedblivende har været statsborger i aftaleland, gen erhverver indfødsretten, når han efter at have taget fast bopæl her i riget overfor overøvrigheden (i København magistraten) afgiver skriftlig erklæring herom. Bestemmelserne i § 5 finder tilsvarende anvendelse.

C. Har nokon misst den norske borgarretten og etter den tid berre vore borgar i avtaleland, får han norsk borgarrett såframt han buset seg i riket og deretter gjev inn skriftleg melding til fylkesmannen om at han vil vera norsk borgar. Fyresegnene i § 5 gjeld på tilsvarande måte.

vad i 5 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

c) Den som förlorat svenskt medborgarskap och därefter oavbrutet varit medborgare i fördragsslutande stat, återvinner svenskt medborgarskap genom att, efter det han tagit hemvist här i riket, hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan härom. Vid sådant förvärv av medborgarskap skall vad i 5 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

**Convention on the reduction of
statelessness**

The Contracting States,
Acting in pursuance of resolution
896 (IX), adopted by the General
Assembly of the United Nations on 4
December 1954,

Considering it desirable to reduce
statelessness by international agree-
ment,

Have agreed as follows:

Article 1.

1. A Contracting State shall grant
its nationality to a person born in its
territory who would otherwise be
stateless. Such nationality shall be
granted:

(a) at birth, by operation of law,
or

(b) upon an application being
lodged with the appropriate authori-
ty, by or on behalf of the person
concerned, in the manner prescribed
by the national law. Subject to the
provisions of paragraph 2 of this
Article, no such application may be
rejected.

A Contracting State which pro-
vides for the grant of its nationality
in accordance with sub-paragraph
(b) of this paragraph may also pro-
vide for the grant of its nationality
by operation of law at such age and
subject to such conditions as may be
prescribed by the national law.

2. A Contracting State may make
the grant of its nationality in accor-
dance with sub-paragraph (b) of pa-
ragraph 1 of this Article subject to
one or more of the following condi-
tions:

(a) that the application is lodged
during a period, fixed by the Con-

**Convention sur la réduction des cas
d'apatridie**

Les Etats contractants,

Agissant conformément à la réso-
lution 896 (IX) adoptée par l'As-
semblée générale des Nations Unies
le 4 décembre 1954, et

Considérant qu'il est souhaitable
de réduire l'apatridie par voie
d'accord international,

Sont convenus des dispositions
suivantes:

Article premier.

1. Tout Etat contractant accorde
sa nationalité à l'individu né sur son
territoire et qui, autrement, serait
apatride. Cette nationalité sera
accordée,

a) De plein droit, à la naissance,
ou

b) Sur demande souscrite, suivant
les modalités prévues par la législa-
tion de l'Etat en cause, auprès de
l'autorité compétente par l'intéressé
ou en son nom; sous réserve des dis-
positions du paragraphe 2 du pré-
sent article, la demande ne peut
être rejetée.

L'Etat contractant dont la législa-
tion prévoit l'octroi de sa nationalité
sur demande conformément au litte-
ra b) du présent paragraphe peut
également accorder sa nationalité de
plein droit à l'âge et dans les condi-
tions fixées par sa loi.

2. L'Etat contractant peut subor-
donner l'acquisition de sa nationalité
en vertu du littera b) du paragraphe
1 du présent article, à une ou plu-
sieurs des conditions suivantes:

a) Que la demande soit souscrite
pendant une période fixée par l'Etat

*Bilaga 2***Konvention om begränsning av
statslöshet**

De fördragsslutande staterna,
vilka handlar i enlighet med resolution 896 (IX), antagen av Förenta Nationernas generalförsamling den 4 december 1954,
vilka anser det önskvärt att begränsa statslöshet genom internationell överenskommelse,
har överenskommit om följande:

Artikel 1.

1. Fördragsslutande stat skall bevilja på dess territorium född person medborgarskap, om denne eljest skulle bliva statslös. Sådant medborgarskap skall beviljas:

(a) enligt bestämmelse i lag vid födelsen eller

(b) på ansökan, ställd till vederbörlig myndighet, av sökanden själv eller å dennes vägnar enligt vad som föreskrives i nationell lag. Där ej annat följer av bestämmelserna i 2 mom. i denna artikel, må sådan ansökan icke avslås.

Fördragsslutande stat, som föreskriver att medborgarskap skall beviljas enligt (b) i detta moment, må jämväl föreskriva, att medborgarskap skall förvärfvas jämlikt lag vid sådan ålder och under sådana villkor, varom nationell lag stadgar.

2. Fördragsslutande stat må för förvärv av medborgarskap i enlighet med 1 mom. (b) i denna artikel föreskriva ett eller flera av följande villkor:

(a) att ansökan göres under en period, som bestämts av den för-

tracting State, beginning not later than at the age of eighteen years and ending not earlier than at the age of twenty-one years, so, however, that the person concerned shall be allowed at least one year during which he may himself make the application without having to obtain legal authorization to do so;

(b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period as may be fixed by that State, not exceeding five years immediately preceding the lodging of the application nor ten years in all;

(c) that the person concerned has neither been convicted of an offence against national security nor has been sentenced to imprisonment for a term of five years or more on a criminal charge;

(d) that the person concerned has always been stateless.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 (b) and 2 of this Article, a child born in wedlock in the territory of a Contracting State, whose mother has the nationality of that State, shall acquire at birth that nationality if it otherwise would be stateless.

4. A Contracting State shall grant its nationality to a person who would otherwise be stateless and who is unable to acquire the nationality of the Contracting State in whose territory he was born because he has passed the age for lodging his application or has not fulfilled the required residence conditions, if the nationality of one of his parents at the time of the person's birth was that of the Contracting State first above mentioned. If his parents did not possess the same nationality at the time of his birth, the question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or that of the mother shall

contractant, période commençant au plus tard à l'âge de 18 ans et ne pouvant se terminer avant 21 ans, étant entendu toutefois que l'intéressé doit disposer d'au moins une année pour souscrire sa demande personnellement et sans habilitation;

b) Que l'intéressé ait résidé habituellement sur le territoire de l'Etat contractant, sans toutefois que la durée de résidence fixée par ce dernier puisse excéder 10 ans au total, dont 5 ans au plus précédant immédiatement le dépôt de la demande;

c) Que l'intéressé n'ait pas été déclaré coupable d'une infraction contre la sécurité nationale ou qu'il n'ait pas été condamné à une peine d'emprisonnement d'au moins cinq années pour fait criminel;

d) Que l'intéressé n'ait pas acquis à la naissance ou postérieurement une nationalité.

3. Nonobstant les dispositions de l'alinéa b) du paragraphe 1 et le paragraphe 2 du présent article, l'enfant légitime qui est né sur le territoire d'un Etat contractant et dont la mère possède la nationalité de cet Etat, acquiert cette nationalité à la naissance si, autrement, il serait apatride.

4. Tout Etat contractant accorde sa nationalité à l'individu qui, autrement, serait apatride et dont, au moment de la naissance, le père ou la mère possédait la nationalité dudit Etat si, ayant dépassé l'âge fixé pour la présentation de sa demande ou ne remplissant pas les conditions de résidence imposées, cet individu n'a pu acquérir la nationalité de l'Etat contractant sur le territoire duquel il est né. Si les parents n'avaient pas la même nationalité au moment de la naissance, la législation de l'Etat contractant dont la nationalité est sollicitée détermine si l'enfant suit la condition du père ou celle de la mère. Si la nationalité

dragsslutande staten och som skall börja löpa ej senare än vid 18 års ålder och sluta ej tidigare än vid en ålder av 21 år, dock att vederbörande skall medgivas åtminstone en tid av ett år, under vilken han på egen hand kan göra ansökan utan att enligt lagen behöva inhämta samtycke därtill;

(b) att sökanden varit stadigvarande bosatt på den fördragsslutande statens territorium under en av samma stat bestämd period, icke överstigande fem år, omedelbart före tidpunkten för ansökan, ej heller längre än sammanlagt tio år;

(c) att sökanden varken övertygats om brott mot statens säkerhet eller för brott överhuvud ådömts frihetsstraff i fem år eller mera;

(d) att sökanden alltid varit statslös.

3. Utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. (b) och 2 mom. i denna artikel skall ett på den fördragsslutande statens territorium i äktenskap fött barn, vars moder äger medborgarskap i samma stat, vid födseln förvärva medborgarskap i den staten, om barnet eljest skulle bliva statslöst.

4. Fördragsslutande stat skall bevilja en person medborgarskap, om denne eljest skulle bliva statslös och icke kan förvärva medborgarskap i annan fördragsslutande stat på vars territorium han blivit född på grund av att han passerat åldersgränsen för ansökan eller ej uppfyllt kraven på bosättning, såframt en av hans föräldrar vid tiden för hans födelse ägde medborgarskap i förstnämnda fördragsslutande stat. Om föräldrarna vid tiden för hans födelse icke ägde samma medborgarskap, skall frågan huruvida vederbörande i medborgarskapshänseende skall följa fadern eller modern bedömas efter nationell lag i förstnämnda för-

be determined by the national law of such Contracting State. If application for such nationality is required, the application shall be made to the appropriate authority by or on behalf of the applicant in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 5 of this Article, such application shall not be refused.

5. The Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions of paragraph 4 of this Article subject to one or more of the following conditions:

(a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three years, fixed by the Contracting State;

(b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed by that State;

(c) that the person concerned has always been stateless.

Article 2.

A foundling found in the territory of a Contracting State shall, in the absence of proof to the contrary, be considered to have been born within that territory of parents possessing the nationality of that State.

Article 3.

For the purpose of determining the obligations of Contracting States under this Convention, birth on a ship or in an aircraft shall be deemed to have taken place in the territory of the State whose flag the ship flies or in the territory of the State in which the aircraft is registered, as the case may be.

est accordée sur demande, cette dernière sera introduite, selon les modalités prévues par la législation de l'Etat en cause, auprès de l'autorité compétente par l'intéressé ou en son nom. Sous réserve des dispositions du paragraphe 5 du présent article, cette demande ne peut être rejetée.

5. L'Etat contractant peut subordonner l'octroi de sa nationalité en vertu du paragraphe 4 du présent article aux conditions suivantes ou à l'une d'elles:

a) Que la demande soit souscrite avant que l'intéressé ait atteint un âge fixé par l'Etat contractant en cause, cet âge ne pouvant être inférieur à 23 ans;

b) Que l'intéressé ait résidé habituellement sur le territoire de l'Etat contractant en cause pendant une période donnée précédant immédiatement la présentation de la demande, période fixée par cet Etat et dont la durée exigible ne peut toutefois dépasser trois ans;

c) Que l'intéressé n'ait pas acquis à la naissance ou postérieurement une nationalité.

Article 2.

L'enfant trouvé sur le territoire d'un Etat contractant est, jusqu'à preuve du contraire, réputé né sur ce territoire de parents possédant la nationalité de cet Etat.

Article 3.

Aux fins de déterminer les obligations des Etats contractants, dans le cadre de la présente Convention, la naissance à bord d'un navire ou d'un aéronef sera réputée survenue sur le territoire de l'Etat dont le navire bat pavillon ou dans lequel l'aéronef est immatriculé.

dragsslutande stat. Om ansökan om medborgarskap erfordras, skall denna göras hos vederbörlig myndighet av sökanden själv eller å dennes vägnar i den ordning som nationell lag föreskriver. Där ej annat följer av bestämmelserna i 5 mom. i denna artikel, må sådan ansökan icke avslås.

5. Fördragsslutande stat må för förvärv av medborgarskap i enlighet med 4 mom. av denna artikel föreskriva ett eller flera av följande villkor:

(a) att ansökan göres innan sökanden uppnår en ålder, ej under 23 år, som bestämts av den fördragsslutande staten;

(b) att sökanden varit stadigvarande bosatt på den fördragsslutande stats territorium under en av samma stat bestämd period, icke överstigande tre år, omedelbart före tidpunkten för ansökan;

(c) att sökanden alltid varit statslös.

Artikel 2.

Hittebarn, som anträffas på fördragsslutande stats territorium, skall — i frånvaro av bevis om motsatsen — anses ha blivit fött på stats territorium av föräldrar, vilka äger medborgarskap i den staten.

Artikel 3.

För bedömande av fördragsslutande stats förpliktelser på grund av denna konvention skall födelse ombord på fartyg eller luftfartyg anses ha ägt rum på territoriet till den stat, vars flagga fartyget för eller där luftfartyget är registrerat.

Article 4.

1. A Contracting State shall grant its nationality to a person, not born in the territory of a Contracting State, who would otherwise be stateless, if the nationality of one of his parents at the time of the person's birth was that of that State. If his parents did not possess the same nationality at the time of his birth, the question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or that of the mother shall be determined by the national law of such Contracting State. Nationality granted in accordance with the provisions of this paragraph shall be granted:

(a) at birth, by operation of law, or

(b) upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, no such application may be rejected.

2. A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article subject to one or more of the following conditions:

(a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three years, fixed by the Contracting State;

(b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed by that State;

(c) that the person concerned has not been convicted of an offence against national security;

(d) that the person concerned has always been stateless.

Article 4.

1. Tout Etat contractant accorde sa nationalité à l'individu qui, autrement, serait apatride et n'est pas né sur le territoire d'un Etat contractant, si, au moment de la naissance, le père ou la mère possédait la nationalité du premier de ces Etats. Si, à ce moment, les parents n'avaient pas la même nationalité, la législation de cet Etat détermine si l'enfant suit la condition du père ou celle de la mère. La nationalité attribuée en vertu du présent paragraphe est accordée,

a) De plein droit, à la naissance, ou

b) Sur demande souscrite, suivant les modalités prévues par la législation de l'Etat en cause auprès de l'autorité compétente par l'intéressé ou en son nom; sous réserve des dispositions du paragraphe 2 du présent article, la demande ne peut être rejetée.

2. L'Etat contractant peut subordonner l'acquisition de sa nationalité en vertu du paragraphe 1 du présent article aux conditions suivantes ou à l'une d'elles:

a) Que la demande soit souscrite avant que l'intéressé ait atteint un âge fixé par l'Etat contractant en cause, cet âge ne pouvant être inférieur à 23 ans;

b) Que l'intéressé ait résidé habituellement sur le territoire de l'Etat contractant en cause pendant une période donnée précédant immédiatement la présentation de la demande, période fixée par cet Etat et dont la durée exigible ne peut toutefois dépasser trois ans;

c) Que l'intéressé n'ait pas été déclaré coupable d'une infraction contre la sécurité nationale;

d) Que l'intéressé n'ait pas acquis à la naissance ou postérieurement une nationalité.

Artikel 4.

1. Fördragsslutande stat skall bevilja sådan person medborgarskap som icke är född på fördragsslutande stats territorium och eljest skulle bliva statslös, om en av hans föräldrar vid tiden för hans födelse ägde medborgarskap i den fördragsslutande staten. Om föräldrarna vid tiden för hans födelse icke ägde samma medborgarskap, skall frågan huruvida vederbörande i medborgarskaps-hänseende skall följa fadern eller modern bedömas efter den fördragsslutande statens nationella lag. Medborgarskap enligt bestämmelserna i detta moment skall beviljas:

(a) enligt bestämmelse i lag vid födelsen eller

(b) på ansökan, ställd till vederbörlig myndighet, av sökanden själv eller å dennes vägnar enligt vad som föreskrives i nationell lag. Där ej annat följer av bestämmelserna i 2 mom. i denna artikel, må sådan ansökan icke avslås.

2. Fördragsslutande stat må för förvärv av medborgarskap i enlighet med 1 mom. i denna artikel föreskriva ett eller flera av följande villkor:

(a) att ansökan göres innan sökanden uppnår en ålder, ej under 23 år, som bestämts av den fördragsslutande staten;

(b) att sökanden varit stadigvarande bosatt på den fördragsslutande statens territorium under en av samma stat bestämd period, icke överstigande tre år, omedelbart före tidpunkten för ansökan;

(c) att sökanden icke övertygats om brott mot statens säkerhet;

(d) att sökanden alltid varit statslös.

Article 5.

1. If the law of a Contracting State entails loss of nationality as a consequence of any change in the personal status of a person such as marriage, termination of marriage, legitimation, recognition or adoption, such loss shall be conditional upon possession or acquisition of another nationality.

2. If, under the law of a Contracting State, a child born out of wedlock loses the nationality of that State in consequence of a recognition of affiliation, he shall be given an opportunity to recover that nationality by written application to the appropriate authority, and the conditions governing such application shall not be more rigorous than those laid down in paragraph 2 of Article 1 of this Convention.

Article 6.

If the law of a Contracting State provides for loss of its nationality by a person's spouse or children as a consequence of that person losing or being deprived of that nationality, such loss shall be conditional upon their possession or acquisition of another nationality.

Article 7.

1. (a) If the law of a Contracting State permits renunciation of nationality, such renunciation shall not result in loss of nationality unless the person concerned possesses or acquires another nationality.

(b) The provisions of sub-paragraph (a) of this paragraph shall not apply where their application would be inconsistent with the principles stated in Articles 13 and 14 of the Universal Declaration of Human Rights approved on 10 December 1948 by the General Assembly of the United Nations.

2. A national of a Contracting

Article 5.

1. Si la législation d'un Etat contractant prévoit la perte de la nationalité par suite d'un changement d'état tel que mariage, dissolution du mariage, légitimation, reconnaissance ou adoption, cette perte doit être subordonnée à la possession ou à l'acquisition de la nationalité d'un autre Etat.

2. Si, conformément à la législation d'un Etat contractant, un enfant naturel perd la nationalité de cet Etat à la suite d'un reconnaissance de filiation, la possibilité lui sera offerte de la recouvrer par une demande souscrite auprès de l'autorité compétente, demande qui ne pourra être soumise à des conditions plus rigoureuses que celles prévues au paragraphe 2 de l'article premier de la présente Convention.

Article 6.

Si la législation d'un Etat contractant prévoit que le fait pour un individu de perdre sa nationalité ou d'en être privé entraîne la perte de cette nationalité pour le conjoint ou les enfants, cette perte sera subordonnée à la possession ou à l'acquisition par ces derniers d'une autre nationalité.

Article 7.

1. a) Si la législation d'un Etat contractant prévoit la répudiation, celle-ci n'entraîne pour un individu la perte de sa nationalité que s'il en possède ou en acquiert une autre.

b) La disposition du littéra a) du présent paragraphe ne s'appliquera pas lorsqu'elle apparaîtra inconciliable avec les principes énoncés aux articles 13 et 14 de la Déclaration universelle des droits de l'homme approuvée le 10 décembre 1948 par l'Assemblée générale des Nations Unies.

2. Un individu possédant la natio-

Artikel 5.

1. Om lagen i fördragsslutande stat stadgar förlust av medborgarskap till följd av förändring av en persons status, såsom äktenskap, upplösning av äktenskap, legitimation, faderskaps erkännande eller adoption, skall sådan förlust inträda endast om vederbörande innehar eller förvärvar annat medborgarskap.

2. Om jämlikt lagen i fördragsslutande stat ett utom äktenskap fött barn förlorar medborgarskap i den staten till följd av faderskaps erkännande, skall vederbörande beredas tillfälle att återvinna samma medborgarskap genom skriftlig ansökan hos vederbörlig myndighet och skall villkoren för sådan ansökan icke vara strängare än de som föreskrivits i 2 mom. i artikel 1 i denna konvention.

Artikel 6.

Om lagen i fördragsslutande stat föreskriver förlust av medborgarskap för make eller barn såsom biperson till den vilken förlorar eller berövas medborgarskap, skall förlusten för bipersonen inträda endast om han innehar eller förvärvar annat medborgarskap.

Artikel 7.

1. (a) Om lagen i fördragsslutande stat medgiver befrielse från medborgarskap, skall sådan befrielse icke meddelas med mindre vederbörande innehar eller förvärvar annat medborgarskap.

(b) Bestämmelserna under (a) skall icke vara tillämpliga, om deras tillämpning skulle strida mot de principer som fastställts i artiklarna 13 och 14 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna som godkänts den 10 december 1948 av Förenta Nationernas generalförsamling.

2. Medborgare i fördragsslutande

State who seeks naturalization in a foreign country shall not lose his nationality unless he acquired or has been accorded assurance of acquiring the nationality of that foreign country.

3. Subject to the provisions of paragraphs 4 and 5 of this Article, a national of a Contracting State shall not lose his nationality, so as to become stateless, on the ground of departure, residence abroad, failure to register or on any similar ground.

4. A naturalized person may lose his nationality on account of residence abroad for a period, not less than seven consecutive years, specified by the law of the Contracting State concerned if he fails to declare to the appropriate authority his intention to retain his nationality.

5. In the case of a national of a Contracting State, born outside its territory, the law of that State may make the retention of its nationality after the expiry of one year from his attaining his majority conditional upon residence at that time in the territory of the State or registration with the appropriate authority.

6. Except in the circumstances mentioned in this Article, a person shall not lose the nationality of a Contracting State, if such loss would render him stateless, notwithstanding that such loss is not expressly prohibited by any other provision of this Convention.

Article 8.

1. A Contracting State shall not deprive a person of its nationality if such deprivation would render him stateless.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, a per-

sonality d'un Etat contractant et qui sollicite la naturalisation dans un pays étranger ne perd sa nationalité que s'il acquiert ou a reçu l'assurance d'acquérir la nationalité de ce pays.

3. Sous réserve des dispositions des paragraphes 4 et 5 du présent article, nul ne peut perdre sa nationalité, s'il doit de ce fait devenir apatride, parce qu'il quitte le pays dont il possède la nationalité, réside à l'étranger, ne se fait pas immatriculer ou pour toute autre raison analogue.

4. La perte de la nationalité qui affecte un individu naturalisé peut être motivée par la résidence à l'étranger pendant une période dont la durée, fixée par l'Etat contractant, ne peut être inférieure à sept années consécutives, si l'intéressé ne déclare pas aux autorités compétentes son intention de conserver sa nationalité.

5. En ce qui concerne les individus nés hors du territoire de l'Etat contractant dont ils possèdent la nationalité, la conservation de cette nationalité au-delà d'une date postérieure d'un an à leur majorité peut être subordonnée par la législation de l'Etat contractant à des conditions de résidence à cette date sur le territoire de cet Etat ou d'immatriculation auprès de l'autorité compétente.

6. A l'exception des cas prévus au présent article, un individu ne peut perdre la nationalité d'un Etat contractant s'il doit de ce fait devenir apatride, alors même que cette perte ne serait pas expressément exclue par toute autre disposition de la présente Convention.

Article 8.

1. Les Etats contractants ne priveront de leur nationalité aucun individu si cette privation doit le rendre apatride.

2. Nonobstant la disposition du premier paragraphe du présent ar-

stat, som söker naturalisation i främmande land, skall icke förlora sitt medborgarskap med mindre han förvärvar eller har tillförsäkrats förvärv av medborgarskap i det främmande landet.

3. Där ej annat följer av bestämmelserna i 4 och 5 mom. i denna artikel, skall medborgare i fördragsslutande stat icke förlora sitt medborgarskap så att han blir statslös på grund av avresa, bosättning utomlands, underlåtenhet att låta sig registreras eller på annan dylik grund.

4. Naturaliserad person må förlora sitt medborgarskap på grund av bosättning utomlands under en period — minst sju år i följd — som närmare anges i vederbörande fördragsslutande stats lag, om han underlåter att hos vederbörlig myndighet anmäla sin avsikt att behålla sitt medborgarskap.

5. I fall när medborgare i fördragsslutande stat är född utanför den statens territorium, må lagen i denna stat låta hans bibehållande av sitt medborgarskap efter utgången av ett år från det han uppnådde myndig ålder bliva beroende på hemvist vid sagda tidpunkt på statens territorium eller på registrering hos vederbörlig myndighet.

6. Med undantag för i denna artikel angivna fall skall en person icke förlora medborgarskap i fördragsslutande stat, om han därigenom blir statslös, oaktat sådan förlust icke är uttryckligen förbjuden i annan bestämmelse i denna konvention.

Artikel 8.

1. Fördragsslutande stat skall icke beröva en person hans medborgarskap, om sådant berövande skulle göra honom statslös.

2. Utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. i denna artikel må en

son may be deprived of the nationality of a Contracting State:

(a) in the circumstances in which, under paragraphs 4 and 5 of Article 7, it is permissible that a person should lose his nationality;

(b) where the nationality has been obtained by misrepresentation or fraud.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, a Contracting State may retain the right to deprive a person of his nationality, if at the time of signature, ratification or accession it specifies its retention of such right on one or more of the following grounds, being grounds existing in its national law at that time:

(a) that, inconsistently with his duty loyalty to the Contracting State, the person

(i) has, in disregard of an express prohibition by the Contracting State rendered or continued to render services to, or received or continued to receive emoluments from, another State, or

(ii) has conducted himself in a manner seriously prejudicial to the vital interests of the State;

(b) that the person has taken an oath, or made a formal declaration of allegiance to another State, or given definite evidence of his determination to repudiate his allegiance to the Contracting State.

4. A Contracting State shall not exercise a power of deprivation permitted by paragraphs 2 or 3 of this Article except in accordance with law, which shall provide for the person concerned the right to a fair hearing by a court or other independent body.

ticle, un individu peut être privé de la nationalité d'un Etat contractant:

a) Dans les cas où, en vertu des paragraphes 4 et 5 de l'article 7, il est permis de prescrire la perte de la nationalité;

b) S'il a obtenu cette nationalité au moyen d'une fausse déclaration ou de tout autre acte frauduleux.

3. Nonobstant la disposition du paragraphe 1 du présent article, un Etat contractant peut conserver la faculté de priver un individu de sa nationalité, s'il procède, au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion, à une déclaration à cet effet spécifiant un ou plusieurs motifs, prévus à sa législation nationale à cette date et entrant dans les catégories suivantes:

a) Si un individu, dans des conditions impliquant de sa part un manque de loyalisme envers l'Etat contractant,

i) A, au mépris d'une interdiction expresse de cet Etat, apporté ou continué d'apporter son concours à un autre Etat, ou reçu ou continué de recevoir d'un autre Etat des émoluments, ou

ii) A eu un comportement de nature à porter un préjudice grave aux intérêts essentiels de l'Etat;

b) Si un individu a prêté serment d'allégeance, ou a fait une déclaration formelle d'allégeance à un autre Etat, ou a manifesté de façon non douteuse par son comportement sa détermination de répudier son allégeance envers l'Etat contractant.

4. Un Etat contractant ne fera usage de la faculté de priver un individu de sa nationalité dans les conditions définies aux paragraphes 2 et 3 du présent article que conformément à la loi, laquelle comportera la possibilité pour l'intéressé de faire valoir tous ses moyens de défense devant une juridiction ou un autre organisme indépendant.

person berövas medborgarskap i fördragsslutande stat:

(a) under sådana förhållanden, som enligt 4 och 5 mom. i artikel 7, kan medföra att en person förlorar sitt medborgarskap;

(b) när medborgarskap har erhållits genom osanna uppgifter eller bedrägligt förfarande.

3. Utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. i denna artikel må fördragsslutande stat behålla rätt att beröva en person hans medborgarskap, om staten vid tiden för undertecknande eller ratificering av eller anslutning till konventionen förbehåller sig att behålla sådan rätt på en eller flera av följande grunder, vilka vid nämnda tid är inskrivna i statens nationella lag:

(a) att, i strid med sin lojalitetsplikt mot den fördragsslutande staten, vederbörande

(i) har, med åsidosättande av uttryckligt förbud av den fördragsslutande staten, gjort eller fortsatt att göra tjänster åt annan stat eller uppburit eller fortsatt att uppbära ekonomiska förmåner från annan stat eller

(ii) har uppfört sig på sätt som allvarligt står i strid med statens vitala intressen;

(b) att vederbörande avlagt trohetsed till annan stat eller formellt förklarat sig underkasta sig annan stats överhöghet eller klart ådagalagt sitt beslut att vägra underkasta sig den fördragsslutande statens överhöghet.

4. Fördragsslutande stat skall icke utnyttja den möjlighet att beröva medborgarskap, som medgivits i 2 eller 3 mom. i denna artikel, annorledes än i överensstämmelse med lag, som skall tillförsäkra vederbörande rätt att bli hörd av domstol eller annat opartiskt organ.

Article 9.

A Contracting State may not deprive any person or group of persons of their nationality on racial, ethnic, religious or political grounds.

Article 10.

1. Every treaty between Contracting States providing for the transfer of territory shall include provisions designed to secure that no person shall become stateless as a result of the transfer. A Contracting State shall use its best endeavours to secure that any such treaty made by it with a State which is not a party to this Convention includes such provisions.

2. In the absence of such provisions a Contracting State to which territory is transferred or which otherwise acquires territory shall confer its nationality on such persons as would otherwise become stateless as a result of the transfer or acquisition.

Article 11.

The Contracting States shall promote the establishment within the framework of the United Nations, as soon as may be after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, of a body to which a person claiming the benefit of this Convention may apply for the examination of his claim and for assistance in presenting it to the appropriate authority.

Article 12.

1. In relation to a Contracting State which does not, in accordance with the provisions of paragraph 1 of Article 1 or of Article 4 of this Convention, grant its nationality at birth by operation of law, the provi-

Article 9.

Les Etats contractants ne priveront de leur nationalité aucun individu ou groupe d'individus pour des raisons d'ordre racial, ethnique, religieux ou politique.

Article 10.

1. Tout traité conclu entre Etats contractants portant cession d'un territoire doit contenir des dispositions ayant pour effet de garantir que nul ne deviendra apatride du fait de la cession. Les Etats contractants feront tout ce qui est en leur pouvoir pour que tout traité ainsi conclu avec un Etat qui n'est pas partie à la présente Convention contienne des dispositions à cet effet.

2. En l'absence de dispositions sur ce point, l'Etat contractant auquel un territoire est cédé ou qui acquiert autrement un territoire accorde sa nationalité aux individus qui sans cela deviendraient apatrides du fait de la cession ou de l'acquisition.

Article 11.

Les Etats contractants s'engagent à promouvoir la création, dans le cadre de l'Organisation des Nations Unies, dès que possible après le dépôt du sixième instrument de ratification ou d'adhésion, d'un organisme auquel les personnes se croyant en droit de bénéficier de la présente Convention pourront recourir pour examiner leur demande et pour obtenir son assistance dans l'introduction de la demande auprès de l'autorité compétente.

Article 12.

1. Le paragraphe 1 de l'article premier ou l'article 4 de la présente Convention s'appliqueront, pour les Etats contractants qui n'accordent pas leur nationalité de plein droit à la naissance, aux individus nés tant

Artikel 9.

Fördragsslutande stat må icke beröva någon person eller grupp av personer deras medborgarskap på grund av vederbörandes ras eller av etniska, religiösa eller politiska skäl.

Artikel 10.

1. Varje traktat mellan fördragsslutande stater om överlåtelse av territorium skall innehålla regler, tillkomna i syfte att garantera att ingen person blir statslös till följd av överlåtelsen. Fördragsslutande stat skall göra sitt bästa för att varje sådan traktat, som ingåtts mellan den fördragsslutande staten och stat som icke anslutit sig till denna konvention, kommer att innehålla sådana regler.

2. Skulle sådana regler saknas skall fördragsslutande stat, till vilken territorium överlättes eller som annorledes förvärvar territorium, ge medborgarskap åt personer, som eljest skulle bliva statslösa till följd av överlåtelsen eller förvärvet.

Artikel 11.

De fördragsslutande staterna skall verka för att det, snarast efter det att det sjätte ratifikations- eller anslutningsinstrumentet deponerats, inom ramen för Förenta Nationerna inrättas ett organ, till vilket en person, som åberopar förmånen av denna konvention, kan hänvända sig för undersökning av sin framställning och för biträde med dennas befordran till vederbörlig myndighet.

Artikel 12.

1. Reglerna i 1 mom. i artikel 1 eller i artikel 4 skall, i förhållande till stat som inte beviljar medborgarskap vid födelsen enligt bestämmelse i lag, tillämpas såväl på personer födda före som på personer

sions of paragraph 1 of Article 1 or of Article 4, as the case may be, shall apply to persons born before as well as to persons born after the entry into force of this Convention.

2. The provisions of paragraph 4 of Article 1 of this Convention shall apply to persons born before as well as to persons born after its entry into force.

3. The provisions of Article 2 of this Convention shall apply only to foundlings found in the territory of a Contracting State after the entry into force of the Convention for that State.

Article 13.

This Convention shall not be construed as affecting any provisions more conducive to the reduction of statelessness which may be contained in the law of any Contracting State now or hereafter in force, or may be contained in any other convention, treaty or agreement now or hereafter in force between two or more Contracting States.

Article 14.

Any dispute between Contracting States concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled by other means shall be submitted to the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article 15.

1. This Convention shall apply to all non-self-governing, trust, colonial and other non-metropolitan territories for the international relations of which any Contracting State is responsible; the Contracting State concerned shall, subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, at the time of signature, ratification or accession, declare the non-metropolitan territory or territories to which the Convention shall apply

avant qu'après l'entrée en vigueur de la Convention.

2. Le paragraphe 4 de l'article premier de la présente Convention s'appliquera aux individus nés tant avant qu'après l'entrée en vigueur de la Convention.

3. L'article 2 de la présente Convention ne s'appliquera qu'aux enfants trouvés après l'entrée en vigueur de la Convention.

Article 13.

Les dispositions de la présente Convention ne font pas obstacle à l'application des dispositions plus favorables à la réduction des cas d'apatridie contenues ou qui seraient introduites ultérieurement soit dans la législation de tout Etat contractant, soit dans tout traité, convention ou accord entre deux ou plusieurs Etats contractants.

Article 14.

Tout différend entre les Parties contractantes relatif à l'interprétation ou à l'application de la Convention qui ne peut être réglé par d'autres moyens sera porté devant la Cour internationale de Justice à la demande de l'une des parties au différend.

Article 15.

1. La présente Convention s'appliquera à tous les territoires non autonomes, sous tutelle, coloniaux et autres territoires non métropolitains dont un Etat contractant assure les relations internationales; l'Etat contractant intéressé devra, sous réserve des dispositions du paragraphe 2 du présent article, au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion, indiquer le territoire ou les territoires non métropolitains

födda efter konventionens ikraftträdande.

2. Reglerna i 4 mom. i artikel 1 i denna konvention skall tillämpas på personer födda såväl före som efter ikraftträdandet.

3. Reglerna i artikel 2 i denna konvention skall tillämpas allenast på hittebarn, som anträffas på fördragsslutande stats territorium efter det konventionen trätt i kraft i förhållande till den staten.

Artikel 13.

Denna konvention skall icke inverka på förmånligare bestämmelser i syfte att begränsa statslöshet, som kan finnas i fördragsslutande stats nu gällande eller senare i kraft trädande lag eller i annan konvention, traktat eller överenskommelse, som nu gäller eller senare träder i kraft mellan två eller flera fördragsslutande stater.

Artikel 14.

Twist mellan fördragsslutande stater rörande tolkning eller tillämpning av denna konvention, som ej kan biläggas på annat sätt, skall hänskjutas till Internationella domstolen på talan av vilken som helst av de tvistande parterna.

Artikel 15.

1. Denna konvention skall tillämpas på alla icke självstyrande stater, stater under förvaltarskap, kolonier och andra områden utanför moderlandet, för vilkas internationella förbindelser någon fördragsslutande stat är ansvarig; den fördragsslutande staten skall, med iakttagande av bestämmelserna i 2 mom. i denna artikel, vid tiden för undertecknande eller ratificering av eller anslutning till konventionen uppgiva det eller de

ipso facto as a result of such signature, ratification or accession.

2. In any case in which, for the purpose of nationality, a non-metropolitan territory is not treated as one with the metropolitan territory, or in any case in which the previous consent of a non-metropolitan territory is required by the constitutional laws or practices of the Contracting State or of the non-metropolitan territory for the application of the Convention to that territory, that Contracting State shall endeavour to secure the needed consent of the non-metropolitan territory within the period of twelve months from the date of signature of the Convention by that Contracting State, and when such consent has been obtained the Contracting State shall notify the Secretary-General of the United Nations. This Convention shall apply to the territory or territories named in such notification from the date of its receipt by the Secretary-General.

3. After the expiry of the twelve-month period mentioned in paragraph 2 of this article, the Contracting States concerned shall inform the Secretary-General of the results of the consultations with those non-metropolitan territories for whose international relations they are responsible and whose consent to the application of this Convention may have been withheld.

Article 16.

1. This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the United Nations from 30 August 1961 to 31 May 1962.

2. This Convention shall be open for signature on behalf of:

(a) any State Member of the United Nations;

auxquels la présente Convention s'appliquera *ipso facto* à la suite de cette signature, de cette ratification ou de cette adhésion.

2. Si, en matière de nationalité, un territoire non métropolitain n'est pas considéré comme formant un tout avec le territoire métropolitain, ou si le consentement préalable d'un territoire non métropolitain est nécessaire, en vertu des lois ou pratiques constitutionnelles de l'Etat contractant ou du territoire non métropolitain, pour que la Convention s'applique à ce territoire, ledit Etat contractant devra s'efforcer d'obtenir, dans le délai de douze mois à compter de la date à laquelle il aura signé la Convention, le consentement nécessaire du territoire non métropolitain, et lorsque ce consentement aura été obtenu, l'Etat contractant devra le notifier au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Dès la date de la réception de cette notification par le Secrétaire général, la Convention s'appliquera au territoire ou aux territoires indiqués par celle-ci.

3. A l'expiration du délai de douze mois mentionné au paragraphe 2 du présent article, les Etats contractants intéressés informeront le Secrétaire général des résultats des consultations avec les territoires non métropolitains dont ils assurent les relations internationales et dont le consentement pour l'application de la présente Convention n'aurait pas été donné.

Article 16.

1. La présente Convention sera ouverte à la signature au Siège de l'Organisation des Nations Unies du 30 août 1961 au 31 mai 1962.

2. La présente Convention sera ouverte à la signature:

a) De tous les Etats Membres de l'Organisation des Nations Unies;

område eller områden utanför moderlandet på vilka konventionen skall tillämpas *ipso facto* till följd av nämnda undertecknande, ratifiering eller tillträde.

2. I de fall då ett område utanför moderlandet i medborgarrättsligt hänseende ej behandlas såsom ett med moderlandet eller i de fall då föregående samtycke enligt fördragsslutande stats eller utanför moderlandet beläget områdes konstitution eller rättssedvänja kräves för konventionens tillämpning på detta område, skall sådan fördragsslutande stat sträva efter att erhålla erforderligt samtycke av området inom en tid av tolv månader från dagen för den fördragsslutande statens undertecknande av konventionen; och skall den fördragsslutande staten, när den erhållit sådant samtycke, underrätta Förenta Nationernas generalsekretärare därom. Denna konvention skall tillämpas på område eller områden som angivits i dylik underrättelse, från och med den dag underrättelsen kom generalsekretären till handa.

3. Efter utgången av den i 2 mom. i denna artikel berörda tolvmånadersperioden skall vederbörande fördragsslutande stater för generalsekretären redogöra för resultaten av sina framställningar utanför moderlandet belägna områden, för vilkas internationella förbindelser de är ansvariga och vilka icke lämnat samtycke till konventionens tillämpning.

Artikel 16.

1. Denna konvention skall stå öppen för undertecknande i Förenta Nationernas högkvarter från och med den 30 augusti 1961 till och med den 31 maj 1962.

2. Denna konvention skall stå öppen för undertecknande för

(a) varje medlem av Förenta Nationerna;

(b) any other State invited to attend the United Nations Conference on the Elimination or Reduction of Future Statelessness;

(c) any State to which an invitation to sign or to accede may be addressed by the General Assembly of the United Nations.

3. This Convention shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. This Convention shall be open for accession by the States referred to in paragraph 2 of this Article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 17.

1. At the time of signature, ratification or accession any State may make a reservation in respect of Articles 11, 14 or 15.

2. No other reservations to this Convention shall be admissible.

Article 18.

1. This Convention shall enter into force two years after the date of the deposit of the sixth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, it shall enter into force on the ninetieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification or accession or on the date on which this convention enters into force in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article, whichever is the later.

b) De tout autre Etat invité à la Conférence des Nations Unies sur l'élimination ou la réduction des cas d'apatridie dans l'avenir;

c) De tout autre Etat auquel l'Assemblée générale des Nations Unies aura adressé une invitation à signer ou à adhérer.

3. La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

4. Les Etats visés au paragraphe 2 du présent article pourront adhérer à la présente Convention. L'adhésion se fera par le dépôt d'un instrument d'adhésion auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 17.

1. Au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion, tout Etat peut formuler des réserves aux articles 11, 14 et 15.

2. Il ne peut être fait d'autres réserves à la présente Convention.

Article 18.

1. La présente Convention entrera en vigueur deux ans après la date du dépôt du sixième instrument de ratification ou d'adhésion.

2. Pour tout Etat qui ratifiera la présente Convention ou y adhérera après le dépôt du sixième instrument de ratification ou d'adhésion, la Convention entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour après le dépôt par cet Etat de son instrument de ratification ou d'adhésion ou à la date d'entrée en vigueur de la Convention, conformément aux dispositions du paragraphe premier du présent article, si cette dernière date est la plus éloignée.

(b) varje annan stat, som inbjudits att deltaga i Förenta Nationernas konferens om eliminering eller begränsning av framtida statslöshet;

(c) varje stat, som av Förenta Nationernas generalförsamling kan ha inbjudits att underteckna eller tillträda konventionen.

3. Denna konvention skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

4. Denna konvention skall stå öppen för anslutning av de i 2 mom. i denna artikel berörda staterna. Anslutning sker genom deposition av ett anslutningsinstrument hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 17.

1. Vid tiden för undertecknande, ratificering eller anslutning må varje stat göra förbehåll beträffande artiklarna 11, 14 eller 15.

2. Inga andra förbehåll beträffande denna konvention kommer att medgivas.

Artikel 18.

1. Denna konvention skall träda i kraft två år efter dagen för depositionen av det sjätte ratifikations- eller anslutningsinstrument.

2. För varje stat som ratificerar eller tillträder denna konvention, sedan det sjätte ratifikations- eller anslutningsinstrument deponerats, skall konventionen träda i kraft å nittionde dagen efter sådan stats deposition av sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument eller å den senare dag konventionen träder i kraft enligt bestämmelserna i 1 mom. i denna artikel.

Article 19.

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall take effect for the Contracting State concerned one year after the date of its receipt by the Secretary-General.

2. In cases where, in accordance with the provisions of Article 15, this Convention has become applicable to a non-metropolitan territory of a Contracting State, that State may at any time thereafter, with the consent of the territory concerned, give notice to the Secretary-General of the United Nations denouncing this Convention separately in respect of that territory. The denunciation shall take effect one year after the date of the receipt of such notice by the Secretary-General, who shall notify all other Contracting States of such notice and the date or receipt thereof.

Article 20.

1. The Secretary-General of the United Nations shall notify all Members of the United Nations and the non-member States referred to in Article 16 of the following particulars:

(a) signatures, ratifications and accessions under Article 16;

(b) reservations under Article 17;

(c) the date upon which this Convention enters into force in pursuance of Article 18;

(d) denunciations under Article 19.

2. The Secretary-General of the United Nations shall, after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession at the latest, bring to the attention of the General Assembly the question of the establishment, in accordance with

Article 19.

1. Tout Etat contractant peut dénoncer la présente Convention à tout moment par notification écrite, adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. La dénonciation prend effet, à l'égard de l'Etat contractant intéressé, un an après la date à laquelle le Secrétaire général en a reçu notification.

2. Dans le cas où, conformément aux dispositions de l'article 15, la présente Convention aura été rendue applicable à un territoire non métropolitain d'un Etat contractant, ce dernier pourra, avec le consentement du territoire en question, notifier par la suite à tout moment au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies que la Convention est dénoncée à l'égard de ce territoire. La dénonciation prendra effet un an après la date où la notification sera parvenue au Secrétaire général, lequel informera tous les autres Etats contractants de cette notification et de la date où il l'aura reçue.

Article 20.

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies notifiera à tous les Etats Membres de l'Organisation et aux Etats non membres mentionnés à l'article 16:

a) Les signatures, les ratifications et les adhésions prévues à l'article 16;

b) Les réserves formulées conformément à l'article 17;

c) La date à laquelle la présente Convention entrera en vigueur en exécution de l'article 18;

d) Les dénonciations prévues à l'article 19.

2. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies devra au plus tard après le dépôt du sixième instrument de ratification ou d'adhésion signaler à l'attention de l'Assemblée générale la question de la création, conformément à l'article

Artikel 19.

1. Varje fördragsslutande stat kan uppsäga denna konvention genom skriftligt meddelande, ställt till Förenta Nationernas generalsekreterare. Uppsägningen skall träda i kraft för vederbörande fördragsslutande stat ett år efter den dag generalsekreteraren mottog meddelande därom.

2. I fall när, enligt bestämmelserna i artikel 15, denna konvention blivit tillämplig på område beläget utanför fördragsslutande stat, må nämnda stat när som helst därefter, med vederbörande områdes samtycke, underrätta Förenta Nationernas generalsekreterare om uppsägning av konventionen separat i förhållande till ifrågavarande område. Uppsägningen skall träda i kraft ett år efter den dag meddelande därom kom generalsekreteraren till handa; och skall denne underrätta alla fördragsslutande stater om meddelandet och om vilken dag han mottagit detsamma.

Artikel 20.

1. Förenta Nationernas generalsekreterare skall underrätta alla medlemmar av Förenta Nationerna och de icke-medlemsstater, som angivits i artikel 16, om följande förhållanden:

(a) undertecknanden, ratificeringar och anslutningar enligt artikel 16;

(b) förbehåll enligt artikel 17;

(c) dagen då konventionen träder i kraft enligt artikel 18;

(d) uppsägningar enligt artikel 19.

2. Förenta Nationernas generalsekreterare skall senast efter depositionen av det sjätte ratifikations- eller anslutningsinstrument i generalförsamlingen upptaga frågan om inrättande, i enlighet med artikel 11, av ett sådant organ som anges där.

Article 11, of such a body as therein mentioned.

Article 21

This Convention shall be registered by the Secretary-General of the United Nations on the date of its entry into force.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Convention.

Done at New York, this thirtieth day of August, one thousand nine hundred and sixtyone, in a single copy, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic and which shall be deposited in the archives of the United Nations, and certified copies of which shall be delivered by the Secretary-General of the United Nations to all Members of the United Nations and to the non-member States referred to in Article 16 of this Convention.

11, de l'organisme qui y est mentionné.

Article 21.

La présente Convention sera enregistrée par le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies à la date de son entrée en vigueur.

En foi de quoi les plénipotentiaires soussignés ont signé la présente Convention.

Fait à New York, le trente août mil neuf cent soixante et un, en un seul exemplaire dont les textes anglais, chinois, espagnol, français et russe font également foi, qui sera déposé aux archives de l'Organisation des Nations Unies et dont des copies certifiées conformes seront transmises par le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies à tous les Etats Membres de l'Organisation ainsi qu'aux Etats non membres visés à l'article 16 de la présente Convention.

Artikel 21.

Denna konvention skall registreras av Förenta Nationernas generalsekreterare den dag då den träder i kraft.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade ombud undertecknat denna konvention.

Som skedde i New York den 30 augusti 1961 i ett exemplar, i vilket de engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texterna äger lika vitsord och vilket exemplar skall deponeras i Förenta Nationernas arkiv. Bestyrkt avskrift därav skall av Förenta Nationernas generalsekreterare tillställas alla medlemmar av Förenta Nationerna och de icke-medlemsstater, som angivits i konventionens artikel 16.

Convention on reduction of cases of multiple nationality and military obligations in cases of multiple nationality

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its Members;

Considering that cases of multiple nationality are liable to cause difficulties and that joint action to reduce as far as possible the number of cases of multiple nationality, as between member States, corresponds to the aims of the Council of Europe;

Considering it desirable that persons possessing the nationality of two or more Contracting Parties should be required to fulfil their military obligations in relation to one of those Parties only,

Have agreed as follows:

CHAPTER I.

Reduction of cases of multiple nationality

Article 1.

1. Nationals of the Contracting Parties who are of full age and who acquire of their own free will, by means of naturalisation, option or recovery, the nationality of another Party shall lose their former nationality. They shall not be authorised to retain their former nationality.

Convention sur la réduction des cas de pluralité⁷ de nationalités et sur les obligations militaires en cas de pluralité de nationalités

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses Membres;

Considérant que le cumul de nationalités est une source de difficultés, et qu'une action commune en vue de réduire autant que possible, dans les relations entre Etats membres, les cas de pluralité de nationalités, répond au but poursuivi par le Conseil de l'Europe;

Considérant qu'il est souhaitable qu'un individu qui possède la nationalité de deux ou plusieurs Parties Contractantes n'ait à remplir ses obligations militaires qu'à l'égard d'une seule de ces Parties,

Sont convenus de ce qui suit:

CHAPITRE Ier.

De la réduction des cas de pluralité de nationalités

Article 1er.

1. Les ressortissants majeurs des Parties Contractantes qui acquièrent à la suite d'une manifestation expresse de volonté, par naturalisation, option ou réintégration, la nationalité d'une autre Partie, perdent leur nationalité antérieure; ils ne peuvent être autorisés à la conserver.

Bilaga 3

**Konvention om begränsning av fall av
flerfaldigt medborgarskap och om militära
förpliktelser i fall av flerfaldigt
medborgarskap**

Signatärstaterna, medlemmar av
Europarådet,

vilka beaktar att syftet med Euro-
parådet är att åstadkomma fastare
enhet mellan sina medlemmar;

vilka anser att fall av flerfaldigt
medborgarskap är en källa till svå-
righeter och att en gemensam strävan
att så långt som möjligt begränsa
antalet fall av flerfaldigt medborgar-
skap medlemsstaterna emellan sam-
manfaller med Europarådets syfte;

vilka anser det önskvärt att per-
soner, som äger medborgarskap i två
eller flera fördragsslutande stater,
skall åläggas att fullgöra sina mili-
tära förpliktelser gentemot endast
en av dessa stater,

har överenskommit om följande:

KAPITEL 1.

**Begränsning av fall av flerfaldigt
medborgarskap**

Artikel 1.

1. Myndiga medborgare i för-
dragsslutande stater, som till följd
av uttrycklig viljeförklaring genom
naturalisation, option eller återvin-
ning förvärvar medborgarskap i an-
nan fördragsslutande stat, förlorar
sitt tidigare medborgarskap. Det
skall icke tillåtas dem att behålla
detsamma.

2. Nationals of the Contracting Parties who are minors and acquire by the same means the nationality of another Party shall also lose their former nationality if, where their national law provides for the loss of nationality in such cases, they have been duly empowered or represented. They shall not be authorised to retain their former nationality.

3. Minor children, other than those who are or have been married, shall likewise lose their former nationality in the event of the acquisition *ipso jure* of the nationality of another Contracting Party upon and by reason of the naturalisation or the exercise of an option or the recovery of nationality by their father and mother. Where only one parent loses his former nationality, the law of that Contracting Party whose nationality the minor possessed shall determine from which of his parents he shall derive his nationality. In the latter case, the said law may make the loss of his nationality subject to the prior consent of the other parent or the guardian to his acquiring the new nationality.

However, without prejudice to the provisions of the law of each of the Contracting Parties concerning the recovery of nationality, the Party of which the minor referred to in the foregoing paragraph possessed the nationality may lay down special conditions on which they may recover that nationality of their own free will after attaining their majority.

4. In so far as concerns the loss of nationality as provided for in the present Article, the age of majority and minority and the conditions of capacity and representation shall be determined by the law of the Contracting Party whose nationality the person concerned possesses.

2. Les ressortissants mineurs des Parties Contractantes qui acquièrent dans les mêmes conditions la nationalité d'une autre Partie, perdent également leur nationalité antérieure si, leur loi nationale prévoyant la possibilité pour les mineurs de perdre en pareil cas leur nationalité, ils ont été dûment habilités ou représentés; ils ne peuvent être autorisés à conserver leur nationalité antérieure.

3. Perdent également leur nationalité antérieure les enfants mineurs, à l'exclusion de ceux qui sont ou ont été mariés, qui acquièrent de plein droit la nationalité d'une autre Partie Contractante au moment et par le fait de la naturalisation, de l'option ou de la réintégration de leurs père et mère. Lorsque seul le père ou la mère perd sa nationalité antérieure, la loi de celle des Parties Contractantes dont le mineur possédait la nationalité déterminera celui de ses parents dont il suit la condition; dans ce dernier cas, elle pourra subordonner la perte de sa nationalité au consentement préalable de l'autre parent ou du représentant légal à l'acquisition de la nouvelle nationalité.

Toutefois et sans préjudice des dispositions de la législation de chacune des Parties Contractantes relativement au recouvrement de sa nationalité, la Partie dont les mineurs visés à l'alinéa précédent possédaient la nationalité aura la faculté de fixer des conditions particulières leur permettant, après leur majorité, de recouvrer cette nationalité à la suite d'une manifestation expresse de volonté.

4. Pour la perte de la nationalité prévue au présent article, la majorité et la minorité ainsi que les conditions d'habilitation et de représentation sont déterminées par la loi de la Partie Contractante dont l'individu possède la nationalité.

2. Omyndiga medborgare i fördragsslutande stater, som på samma sätt förvärvar medborgarskap i annan fördragsslutande stat, förlorar likaså sitt tidigare medborgarskap, om deras hemlands lag innehåller bestämmelser om förlust av medborgarskap i sådana fall och de ägt rättshandlingsförmåga eller varit lagligen företrädda. Det skall icke tillåtas dem att behålla sitt tidigare medborgarskap.

3. Omyndiga barn, med undantag för dem som är eller har varit gifta, skall likaledes förlora sitt tidigare medborgarskap, om de enligt lag förvärvar medborgarskap i annan fördragsslutande stat på grund av att deras fader och moder genom naturalisation, option eller återvinning förvärvar medborgarskap där. När endast en av föräldrarna förlorar sitt tidigare medborgarskap, skall lagen i den stat, i vilken den omyndige ägde medborgarskap, bestämma från vilken av föräldrarna han skall härleda sitt medborgarskap. I det senare fallet må nämnda lag göra förlusten av medborgarskap beroende av föregående samtycke till förvärvet av nytt medborgarskap av den andre av föräldrarna eller av förmyndaren.

Oberoende av varje stats lagregler om återvinning av medborgarskap må dock stat, i vilken i föregående stycke avsedd omyndig ägde medborgarskap, fastställa särskilda villkor för att bereda vederbörande möjlighet att återvinna medborgarskapet genom uttrycklig viljeförklaring efter uppnådd myndighetsålder.

4. I fråga om förlust av medborgarskap, varom föreskrivits i denna artikel, skall såväl myndighetsålder och omyndighet som förutsättningar för rättshandlingsförmåga och ställföreträdarskap bestämmas av lagen i den fördragsslutande stat, vari vederbörande äger medborgarskap.

Article 2.

1. A person who possesses the nationality of two or more Contracting Parties may renounce one or more of these nationalities, with the consent of the Contracting Party whose nationality he desires to renounce.

2. Such consent may not be withheld by the Contracting Party whose nationality a person of full age possesses *ipso jure*, provided that the said person has, for the past ten years, had his ordinary residence outside the territory of that Party and also provided that he has his ordinary residence in the territory of the Party whose nationality he intends to retain.

Consent may likewise not be withheld by the Contracting Party in the case of minors who fulfil the conditions stipulated in the preceding paragraph, provided that their national law allows them to give up their nationality by means of a simple declaration and provided also that they have been duly empowered or represented.

3. The age of majority and minority and the conditions for being empowered or represented shall be determined by the law of the Contracting Party whose nationality the person in question desires to renounce.

Article 3.

The Contracting Party whose nationality a person desires to renounce shall not require the payment of any special tax or charge in the event of such renunciation.

Article 4.

Nothing in the provisions of this Convention shall preclude the application of any provision more likely to limit the occurrence of multiple nationality whether embodied or subsequently introduced into either the municipal law of any Contracting

Article 2.

1. Tout individu possédant la nationalité de deux ou plusieurs Parties Contractantes pourra renoncer à l'une ou aux autres nationalités qu'il possède, avec l'autorisation de la Partie Contractante à la nationalité de laquelle il entend renoncer.

2. Cette autorisation ne sera pas refusée par la Partie Contractante dont le ressortissant majeur possède de plein droit la nationalité s'il a, depuis au moins dix ans, sa résidence habituelle hors du territoire de cette Partie et à la condition qu'il ait sa résidence habituelle sur le territoire de la Partie dont il entend conserver la nationalité.

L'autorisation ne sera pas refusée par la Partie Contractante dont le ressortissant mineur remplit les conditions prévues à l'alinéa précédent, si sa loi nationale lui permet de perdre sa nationalité sur simple déclaration et s'il a été dûment habilité ou représenté.

3. La majorité, la minorité ainsi que les conditions d'habilitation et de représentation sont déterminées par la loi de la Partie Contractante à la nationalité de laquelle l'individu entend renoncer.

Article 3.

La Partie Contractante à la nationalité de laquelle l'individu désire renoncer ne percevra, à cette occasion, aucun droit spécial ni taxe spéciale.

Article 4.

Les dispositions de la présente Convention ne font pas obstacle à l'application des dispositions plus favorables à la réduction des cas de cumul de nationalités, contenues ou qui seraient introduites ultérieurement soit dans la législation nationa-

Artikel 2.

1. Envar som äger medborgarskap i två eller flera fördragsslutande stater må avstå från ett eller flera av dessa medborgarskap efter samtycke av den fördragsslutande stat, vars medborgarskap han önskar uppgiva.

2. Sådant samtycke får icke vägras av fördragsslutande stat, i vilken myndig medborgare enligt lag äger medborgarskap, om denne sedan tio år har haft sitt varaktiga hemvist utanför den statens territorium och tillika har sitt varaktiga hemvist på territoriet till den stat, i vilken han ämnar behålla medborgarskap.

Ej heller får samtycke av fördragsslutande stat vägras minderåriga medborgare, som uppfyller villkoren i föregående stycke, om statens lag tillåter dem att uppgiva medborgarskapet genom en enkel viljeförklaring samt de ägt rätts-handlingsförmåga eller varit lagligen företrädna.

3. Såväl myndighetsålder och omyndighet som förutsättningar för rättshandlingsförmåga och ställföreträdarskap bestämmes av lagen i den fördragsslutande stat, vars medborgarskap vederbörande önskar uppgiva.

Artikel 3.

Fördragsslutande stat, från vars medborgarskap någon önskar avstå, skall icke kräva någon särskild skatt eller avgift i samband därmed.

Artikel 4.

Bestämmelserna i denna konvention skall icke utgöra hinder emot tillämpning av förmånligare regler för begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap, som har inskrivits eller sedermera kan komma att införas antingen i någon fördragsslu-

Party or any other treaty, convention or agreement between two or more of the Contracting Parties.

le de toute Partie Contractante, soit dans tout autre traité, convention ou accord entre deux ou plusieurs Parties Contractantes.

CHAPTER II.

Military obligations in cases of multiple nationality

Article 5.

1. Persons possessing the nationality of two or more Contracting Parties shall be required to fulfil their military obligations in relation to one of those Parties only.

2. The modes of application of paragraph 1 may be determined by special agreements between any of the Contracting Parties.

Article 6.

Except where a special agreement which has been, or may be, concluded provides otherwise, the following provisions are applicable to a person possessing the nationality of two or more Contracting Parties:

1. Any such person shall be subject to military obligations in relation to the Party in whose territory he is ordinarily resident. Nevertheless, he shall be free to choose, up to the age of 19 years, to submit himself to military obligations as a volunteer in relation to any other Party of which he is also a national for a total and effective period at least equal to that of the active military service required by the former Party.

2. A person who is ordinarily resident in the territory of a Contracting Party of which he is not a national or in that of a State which is not a Party may choose to perform his military service in the terri-

CHAPITRE II

Des obligations militaires en cas de pluralité de nationalités

Article 5.

1. Tout individu qui possède la nationalité de deux ou plusieurs Parties Contractantes n'est tenu de remplir ses obligations militaires qu'à l'égard d'une seule de ces Parties.

2. Des accords spéciaux entre les Parties Contractantes intéressées pourront déterminer les modalités d'application de la disposition prévue au paragraphe 1.

Article 6.

A défaut d'accords spéciaux conclus ou à conclure, les dispositions suivantes sont applicables à l'individu possédant la nationalité de deux ou de plusieurs Parties Contractantes:

1. L'individu sera soumis aux obligations militaires de la Partie sur le territoire de laquelle il réside habituellement. Néanmoins, cet individu aura la faculté, jusqu'à l'âge de 19 ans, de se soumettre aux obligations militaires dans l'une quelconque des Parties dont il possède également la nationalité sous forme d'engagement volontaire pour une durée totale et effective au moins égale à celle du service militaire actif dans l'autre Partie.

2. L'individu qui a sa résidence habituelle sur le territoire d'une Partie Contractante dont il n'est pas le national ou d'un Etat non contractant, aura la faculté de choisir parmi les Parties Contractantes dont il pos-

tande stats nationella lag eller i annan traktat, konvention eller överenskommelse mellan två eller flera fördragsslutande stater.

KAPITEL 2.

Militära förpliktelser vid flerfaldigt medborgarskap

Artikel 5.

1. Den som äger medborgarskap i två eller flera fördragsslutande stater skall icke åläggas att fullgöra militärtjänst i mer än en av dessa stater.

2. Sätten för tillämpning av regeln under 1. i denna artikel skall kunna bestämmas genom särskilda överenskommelser mellan berörda fördragsslutande stater.

Artikel 6.

Om annat ej avtalats genom särskilda överenskommelser, som slutits eller kan komma att slutas, är följande regler tillämpliga för den som äger medborgarskap i två eller flera fördragsslutande stater:

1. Envar skall vara skyldig fullgöra militärtjänst i den fördragsslutande stat, på vars territorium han har sitt varaktiga hemvist. Icke desto mindre skall han, innan han uppnått en ålder av 19 år, kunna välja att frivilligt fullgöra sina militära förpliktelser i annan fördragsslutande stat, i vilken han tillika äger medborgarskap, under en period som ifråga om längd och effektivitet är åtminstone likvärdig den som kräves av förstnämnda fördragsslutande stat.

2. Den som har sitt varaktiga hemvist på territoriet till fördragsslutande stat, i vilken han icke äger medborgarskap, eller till icke fördragsslutande stat skall kunna välja att fullgöra militärtjänst i någon av

tory of any Contracting Party of which he is a national.

3. A person who, in accordance with the rules laid down in paragraphs 1 and 2, shall fulfil his military obligations in relation to one Party, as prescribed by the law of that Party, shall be deemed to have fulfilled his military obligations in relation to any other Party or Parties of which he is also a national.

4. A person who, before the entry into force of this Convention between the Parties of which he is a national, has, in relation to one of those Parties, fulfilled his military obligations in accordance with the law of that Party, shall be deemed to have fulfilled the same obligations in relation to any other Party or Parties of which he is also a national.

5. A person who, in conformity with paragraph 1, has performed his active military service in relation to one of the Contracting Parties of which he is a national, and subsequently transfers his ordinary residence to the territory of the other Party of which he is a national, shall be liable to military service in the reserve only in relation to the latter Party.

6. The application of this Article shall not prejudice, in any respect, the nationality of the persons concerned.

7. In the event of mobilisation by any Party, the obligations arising under this Article shall not be binding upon that Party.

sède la nationalité celle dans laquelle il désire accomplir ses obligations militaires.

3. L'individu qui, conformément aux règles prévues aux paragraphes 1 ou 2, aura satisfait à ses obligations militaires à l'égard d'une Partie Contractante, dans les conditions prévues par la législation de cette Partie, sera considéré comme ayant satisfait aux obligations militaires à l'égard de la ou des Parties dont il est également le ressortissant.

4. L'individu qui, antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente Convention entre les Parties Contractantes dont il possède la nationalité, a satisfait dans l'une quelconque de ces Parties aux obligations militaires prévues par la législation de celle-ci, sera considéré comme ayant satisfait à ces mêmes obligations dans la ou les Parties dont il est également le ressortissant.

5. Lorsque l'individu a accompli ses obligations militaires d'activité dans l'une des Parties Contractantes dont il possède la nationalité, en conformité du paragraphe 1, et qu'il transfère ultérieurement sa résidence habituelle sur le territoire de l'autre Partie dont il possède la nationalité, il ne pourra être soumis, s'il y a lieu, aux obligations militaires de réserve que dans cette dernière Partie.

6. L'application des dispositions du présent article n'affecte en rien la nationalité des individus.

7. En cas de mobilisation dans une des Parties Contractantes, les obligations découlant des dispositions du présent article ne sont pas applicables en ce qui concerne cette Partie.

de fördragsslutande stater, i vilka han äger medborgarskap.

3. Den som enligt reglerna under 1. och 2. i denna artikel skall fullgöra militärtjänst i viss fördragsslutande stat under förhållanden, som den staten bestämt genom lagstiftning, skall anses ha fullgjort sina militära förpliktelser gentemot varje annan fördragsslutande stat, i vilken han tillika äger medborgarskap.

4. Den som, innan denna konvention trätt i kraft mellan de fördragsslutande stater i vilka han äger medborgarskap, har fullgjort militärtjänst i en av dessa stater enligt den statens lag, skall anses hava fullgjort sina militära förpliktelser gentemot varje annan fördragsslutande stat, i vilken han tillika äger medborgarskap.

5. Den som enligt 1. i denna artikel har fullgjort sin grundutbildning i fördragsslutande stat, i vilken han äger medborgarskap, men sedermera överflyttar sitt varaktiga hemvist till annan fördragsslutande stats område, i vilken han tillika äger medborgarskap, skall vara skyldig fullgöra repetitionsutbildning allenast i den senare staten.

6. Tillämpning av reglerna i denna artikel skall icke i något hänseende inverka på de enskilda individernas medborgarskap.

7. I händelse av allmän mobilisering i någon fördragsslutande stat skola förpliktelser, som härleda sig ur reglerna i denna artikel, icke vara bindande för den staten.

CHAPTER III.

Application of the convention

Article 7.

1. Each Contracting Party shall apply the provisions of Chapters I and II.

It is however understood that each Contracting Party may declare, at the time of signing or at the time of depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, that it will apply the provisions of Chapter II only. In this case the provisions of Chapter I shall not be applicable in relation to that Party.

It may, at any subsequent time, notify the Secretary-General of the Council of Europe that it is applying the provisions of Chapter I as well. This notification shall become effective as from the date of its receipt, and the provisions of Chapter I shall thereupon become applicable in relation to that Party.

2. Each Contracting Party which has applied the provisions of the first subparagraph of paragraph 1 of this Article may declare, at the time of signing or at the time of depositing its instrument of ratification, acceptance or accession that it will apply the provisions of Chapter II only in regard to Contracting Parties which are applying the provisions of Chapters I and II. In this case the provisions of Chapter II shall not be applicable between the Party making such a declaration and a Party applying the second subparagraph of paragraph 1.

CHAPITRE III

De l'application de la convention

Article 7.

1. Chacune des Parties Contractantes applique les dispositions des chapitres Ier et II.

Toutefois, chacune des Parties Contractantes peut, au moment de la signature, ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, déclarer qu'Elle n'appliquera que les dispositions du chapitre II. Dans ce cas, les dispositions du chapitre Ier ne sont pas applicables à l'égard de cette Partie.

Elle pourra ultérieurement à tout moment notifier au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe qu'Elle applique également les dispositions du chapitre Ier. Cette notification prendra effet à la date de sa réception et les dispositions du chapitre Ier deviendront alors applicables à l'égard de cette Partie.

2. Chacune des Parties Contractantes qui fait application des dispositions du paragraphe 1, 1er alinéa, du présent article peut, au moment de la signature, ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, déclarer qu'Elle n'appliquera les dispositions du chapitre II qu'à l'égard des Parties Contractantes qui appliquent les dispositions des chapitres Ier et II. Dans ce cas, les dispositions du chapitre II ne sont pas applicables entre la Partie qui fait une telle déclaration et une Partie qui fait application des dispositions du deuxième alinéa du paragraphe 1.

KAPITEL 3.

Konventionens tillämpning

Artikel 7.

1. Varje fördragsslutande stat skall tillämpa reglerna i första och andra kapitlen.

Likväl må varje fördragsslutande stat vid tiden för undertecknande, ratifikation eller godkännande av eller anslutning till konventionen förklara, att den kommer att tillämpa endast reglerna i andra kapitlet. I detta fall skall reglerna i första kapitlet icke vara tillämpliga gentemot den staten.

Sådan stat må sedermera när som helst underrätta Europarådets generalsekreterare om att den tillämpar jämväl reglerna i första kapitlet. Underrättelsen får verkan från dagen för dess mottagande och reglerna i första kapitlet skall då bliva tillämpliga gentemot denna fördragsslutande stat.

2. Varje fördragsslutande stat, som beslutat tillämpa reglerna under 1. första stycket i denna artikel, må vid tiden för undertecknande, ratifikation eller godkännande av eller anslutning till konventionen förklara, att den kommer att tillämpa reglerna i andra kapitlet endast gentemot fördragsslutande stater, vilka tillämpar reglerna i såväl första som andra kapitlet. I detta fall skall reglerna i andra kapitlet icke vara tillämpliga mellan fördragsslutande stat, som avger sådan förklaring, och fördragsslutande stat, som tillämpar reglerna under 1. andra stycket i denna artikel.

CHAPTER IV.

Final clauses

Article 8.

1. Any Contracting Party may, when signing this Convention or depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in the Annex to the present Convention. No other reservation shall be permitted.

2. Any Contracting Party may wholly or partly withdraw a reservation it has made in accordance with the foregoing paragraph by means of a notification addressed to the Secretary-General of the Council of Europe, which shall become effective as from the date of its receipt.

3. A Contracting Party which has made a reservation in respect of any provision of the Convention in accordance with this Article may not claim application of the said provision by another Party; it may, however, if its reservation is partial or conditional claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Article 9.

1. Any Contracting Party may, by a declaration made to the Secretary-General of the Council of Europe on signature or on depositing its instruments of ratification, acceptance or accession, or at any subsequent time, with regard to States and territories for which it assumes international responsibility, or for which it is empowered to contract, define the term "nationals" and specify the "territories" to which the present Convention shall be applicable.

2. Any declaration made in accordance with this Article may, in re-

CHAPITRE IV

Clauses finales

Article 8.

1. Chacune des Parties Contractantes peut au moment de la signature de la présente Convention ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion déclarer faire usage d'une ou de plusieurs réserves figurant à l'annexe à la présente Convention. Aucune autre réserve ne peut être admise.

2. Chacune des Parties Contractantes peut retirer en tout ou en partie une réserve formulée par Elle en vertu du paragraphe précédent au moyen d'une notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et qui prendra effet à la date de sa réception.

3. Une Partie Contractante qui, en vertu du présent article, a fait usage d'une réserve au sujet d'une disposition de la Convention, ne peut prétendre à l'application de cette disposition par une autre Partie. Elle peut toutefois, si la réserve est partielle ou conditionnelle, prétendre à l'application de cette disposition dans la mesure où Elle l'a acceptée.

Article 9.

1. Chaque Partie Contractante pourra, par une déclaration faite au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, ou à tout autre moment par la suite, en ce qui concerne les Etats et territoires dont elle assume la responsabilité internationale ou pour lesquels elle est habilitée à stipuler, définir le terme »ressortissants» et déterminer les »territoires» auxquels la présente Convention sera applicable.

2. Toute déclaration en vertu du présent article pourra être retirée, en

KAPITEL 4.

Slutartiklar

Artikel 8.

1. Varje fördragsslutande stat må vid tiden för undertecknande, ratifikation eller godkännande av eller anslutning till konventionen förklara, att den begagnar sig av en eller flera av de möjligheter till förbehåll som lämnas i tillägget till denna konvention. Inget annat förbehåll skall vara tillåtet.

2. Varje fördragsslutande stat må helt eller delvis återtaga ett förbehåll, som gjorts jämlikt föregående moment, genom en till Europarådets generalsekreterare ställd underrättelse, vilken skall äga verkan från dagen för dess mottagande.

3. Fördragsslutande stat, som jämlikt denna artikel gjort förbehåll mot någon regel i konventionen, må icke kräva tillämpning av samma regel av annan fördragsslutande stat. Staten må dock, om dess förbehåll är partiellt eller villkorligt, kräva tillämpning av regeln i den mån den själv har godkänt densamma.

Artikel 9.

1. Varje fördragsslutande stat må vid tiden för undertecknande, ratifikation eller godkännande av eller anslutning till konventionen eller vid vilken som helst senare tidpunkt genom en förklaring till Europarådets generalsekreterare — i vad gäller stater och territorier för vilka den åtagit sig internationellt ansvar eller för vilka den äger sluta avtal — bestämma begreppet »medborgare» och ange de »territorier», på vilka denna konvention skall vara tillämplig.

2. Varje förklaring, som avgivits jämlikt denna artikel, må — i vad

spect of the nationals and territories mentioned in such declaration, be withdrawn according to the procedure laid down in Article 12 of this Convention.

Article 10.

1. This Convention shall be open to signature by the member States of the Council of Europe. It shall be subject to ratification or acceptance. Instruments of ratification or acceptance shall be deposited with the Secretary-General of the Council of Europe.

2. This Convention shall enter into force one month after the date of deposit of the second instrument of ratification or acceptance.

3. In respect of a signatory State ratifying or accepting subsequently, the Convention shall come into force one month after the date of deposit of its instrument of ratification or acceptance.

Article 11.

1. After this Convention has come into force the Committee of Ministers of the Council of Europe may unanimously decide to invite any State which is not a Member of the Council to accede to it. Any State so invited may accede by depositing its instrument of accession with the Secretary-General of the Council.

2. The Convention shall come into force in respect of any State acceding thereto one month after the date of deposit of its instrument of accession.

Article 12.

1. This Convention shall remain in force indefinitely.

2. Any Contracting Party may, in so far as it is concerned, denounce this Convention by means of a not-

ce qui concerne les ressortissants et territoires désignés dans cette déclaration, aux conditions prévues par l'article 12 de la présente Convention.

Article 10.

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Membres du Conseil de l'Europe. Elle sera ratifiée ou acceptée. Les instruments de ratification ou d'acceptation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La présente Convention entrera en vigueur un mois après la date du dépôt du deuxième instrument de ratification ou d'acceptation.

3. A l'égard de tout signataire qui la ratifiera ou l'acceptera ultérieurement, la Convention entrera en vigueur un mois après la date du dépôt de son instrument de ratification ou d'acceptation.

Article 11.

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra décider, à l'unanimité, d'inviter tout Etat non membre du Conseil à adhérer à celle-ci. Tout Etat ayant reçu cette invitation pourra adhérer à la Convention en déposant son instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur un mois après la date du dépôt de son instrument d'adhésion.

Article 12.

1. La présente Convention demeurera en vigueur sans limitation de durée.

2. Toute Partie Contractante pourra, en ce qui la concerne, dénoncer

gäller medborgare eller territorium som nämnts i en dylik förklaring — återkallas i enlighet med det förfarande som föreskrives i artikel 12 i denna konvention.

Artikel 10.

1. Denna konvention är öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater. Den skall ratificeras eller godkännas. Instrumenten rörande ratifikation eller godkännande skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

2. Denna konvention träder i kraft en månad efter den dag, då det andra instrumentet rörande ratifikation eller godkännande deponerats.

3. I förhållande till signatärstat, som därefter ratificerar eller godkänner konventionen, träder den i kraft en månad efter dagen för deponering av dess ratifikations- eller godkännandeinstrument.

Artikel 11.

1. Sedan denna konvention trätt i kraft, kan Europarådets ministerkommitté enhälligt besluta att inbjuda stat, som ej är medlem av rådet, att ansluta sig till densamma. Stat, som mottagit dylik inbjudan, kan ansluta sig genom att deponera sitt anslutningsinstrument hos Europarådets generalsekreterare.

2. Konventionen skall träda i kraft i förhållande till varje stat, som ansluter sig till densamma, en månad efter dagen för deponering av dess anslutningsinstrument.

Artikel 12.

1. Denna konvention skall gälla utan tidsbegränsning.

2. Varje fördragsslutande stat äger för sitt vidkommande uppsäga denna konvention genom en till Europa-

ification addressed to the Secretary-General of the Council of Europe.

3. Such denunciation shall take effect one year after the date of receipt by the Secretary-General of such notification.

Article 13.

The Secretary-General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and the Government of any State which has acceded to this Convention of:

(a) any signature and any deposit of instruments of ratification, acceptance or accession;

(b) all dates of entry into force of the Convention in accordance with Articles 10 and 11 thereof;

(c) any reservation made in accordance with Article 8, paragraph 1;

(d) the withdrawal of any reservation in accordance with Article 8, paragraph 2;

(e) any declaration or notification received in accordance with the provisions of Article 7 and Article 9, paragraph 1;

(f) any notification received in pursuance of the provisions of Article 9, paragraph 2, and of Article 12 and the date on which denunciation takes effect.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 6th day of May 1963 in English and in French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary-General shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding Governments.

la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. La dénonciation prendra effet une année après la date de la réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 13.

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et au Gouvernement de tout Etat ayant adhéré à la présente Convention:

(a) toute signature et le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion;

(b) toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément aux articles 10 et 11;

(c) toute réserve formulée en application des dispositions du paragraphe 1 de l'article 8;

(d) le retrait de toute réserve effectué en application des dispositions du paragraphe 2 de l'article 8;

(e) toute déclaration et toute notification reçues en application des dispositions de l'article 7 et du paragraphe 1 de l'article 9;

(f) toute notification reçue en application des dispositions du paragraphe 2 de l'article 9 et des dispositions de l'article 12, et la date à laquelle la dénonciation prendra effet.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Strasbourg, le 6 mai 1963, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Gouvernements signataires et adhérents.

rådets generalsekreterare ställd underrättelse.

3. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen.

Artikel 13.

Europarådets generalsekreterare skall underrätta rådets medlemsstater och regeringen i varje stat, som anslutit sig till denna konvention, om:

(a) undertecknande av konventionen och deponering av ratifikations-, godkännande- och anslutningsinstrument;

(b) alla tidpunkter för konventionens ikraftträdande enligt artiklarna 10 och 11;

(c) förbehåll enligt artikel 8 mom. 1;

(d) återtagande av förbehåll enligt artikel 8 mom. 2;

(e) förklaring eller underrättelse enligt artikel 7 och artikel 9 mom. 1;

(f) underrättelse, enligt artikel 9 mom. 2 och artikel 12 samt dagen, då uppsägningen träder i kraft.

Till bekräftelse härpå har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, underskrivit denna konvention.

Som skedde i Strasbourg den 6 maj 1963 på engelska och franska språken vilka båda texter äger lika vitsord, i ett exemplar, som skall deponeras i Europarådets arkiv. Generalsekreteraren skall tillställa varje signatärstat och stat, som ansluter sig, en bestyrkt avskrift därav.

ANNEX

Any Contracting Party may declare that it reserves the right:

1. to make the loss of nationality referred to in Article 1, paragraphs 1, 2 and 3, subject to the condition that the person concerned already ordinarily resides or at some time takes up his ordinary residence outside its territory, except where, in the case of acquisition of a foreign nationality of his own free will, such person is exempted by the competent authority from the condition of ordinary residence abroad;

2. not to regard a declaration made by a woman with a view to acquiring her husband's nationality by virtue and at the time of marriage as an option within the meaning of Article 1;

3. to allow any of its nationals to retain his previous nationality if a Contracting Party for whose nationality he applies in the manner referred to in Article 1 gives its prior consent thereto;

4. not to apply the provisions of Articles 1 and 2 when the wife of one of its nationals has acquired another nationality while her husband retains the nationality of such Party.

ANNEXE

Chacune des Parties Contractantes peut déclarer qu'Elle se réserve:

1. de subordonner la perte de sa nationalité prévue aux paragraphes 1, 2 et 3 de l'article 1er à la condition que la personne intéressée réside habituellement ou fixe sa résidence habituelle à quelque moment que ce soit en dehors de son territoire, à moins que, s'agissant d'une acquisition par manifestation expresse de volonté, la même personne soit dispensée par l'autorité compétente de la condition de résider habituellement à l'étranger.

2. de ne pas considérer comme une option au sens de l'article 1er, la déclaration souscrite par la femme en vue d'acquérir la nationalité du mari au moment et par l'effet du mariage.

3. de permettre à l'un de ses ressortissants de conserver sa nationalité antérieure si la Partie Contractante dont il demande d'acquérir la nationalité, aux termes de l'article 1er, y consent au préalable.

4. de ne pas appliquer les dispositions des articles 1er et 2 de la présente Convention lorsque l'épouse de l'un de ses ressortissants a acquis une nouvelle nationalité, aussi longtemps que son mari conserve la nationalité de cette Partie.

TILLÄGG

Varje fördragsslutande stat äger förklara, att den förbehåller sig rätten:

1. att göra förlust av medborgarskap, som avses i artikel 1 mom. 1, 2 och 3 beroende av villkoret att vederbörande redan har eller vid någon tidpunkt tager sitt varaktiga hemvist utanför statens territorium, såvida icke, vid förvärv av främmande medborgarskap genom uttrycklig viljeförklaring, den varom fråga är av vederbörlig myndighet dispensrats från villkoret om varaktigt hemvist utomlands;

2. att icke anse såsom option i den mening som inlagts i artikel 1 kvinnas förklaring om önskan att förvärva sin mans medborgarskap vid tiden för och som en följd av äktenskapets ingående;

3. att tillåta envar av sina medborgare att behålla tidigare medborgarskap, om fördragsslutande stat, i vilken han söker medborgarskap på sätt i artikel 1 avses, på förhand lämnar sitt samtycke därtill;

4. att icke tillämpa reglerna i artiklarna 1 och 2, när hustrun till en av dess medborgare har förvärvat annat medborgarskap, så länge hennes man bibehåller medborgarskap i den staten.

Förslag
till
Lag
angående ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om
svenskt medborgarskap

Härigenom förordnas, att 3, 8 och 10 §§ lagen den 22 juni 1950 om svenskt medborgarskap skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

Utlänning, som är född här i riket och oavbrutet här haft sitt hemvist, förvärvvar svenskt medborgarskap genom att, efter det han fyllt tjuguettt år men innan han fyllt tjuguttre år, hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan att bliva svensk medborgare. Den som icke är medborgare i någon stat eller styrker, att han skulle förlora sitt utländska medborgarskap genom att förvärva svenskt medborgarskap, må dock göra sådan anmälan redan då han fyllt aderton år.

Utlänning, som haft sitt hemvist i riket från det han fyllt sexton år och dessförinnan under sammanlagt minst fem år, förvärvvar svenskt medborgarskap genom att, efter det han fyllt tjuguettt år men innan han fyllt tjuguttre år, hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan att bliva svensk medborgare. Den som icke är medborgare i någon stat eller styrker, att han skulle förlora sitt utländska medborgarskap genom att förvärva svenskt medborgarskap, må dock göra sådan anmälan redan då han fyllt aderton år, om han vid tiden för anmälan har sitt hemvist i riket sedan fem år och dessutom tidigare haft hemvist här under sammanlagt minst fem år.

Då riket — — — — — annan stat.

8 §.

Svensk medborgare, — — — — — medborgarskapet bibehålles.

När någon enligt första stycket förlorar svenskt medborgarskap, medför detta förlust av sådant medborgarskap även för hans barn, som förvärvat medborgarskapet till följd av att han varit svensk medborgare.

När någon enligt första stycket förlorar svenskt medborgarskap, medför detta förlust av sådant medborgarskap även för hans barn, som förvärvat medborgarskapet till följd av att han varit svensk medborgare, om icke förlusten skulle leda till att barnet kommer att sakna medborgarskap.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

10 §.

Konungen äger, ————— i fråga.

a) Vid tillämpning av 1 § första stycket punkt 2 samt 3 § likställes födelse i fördragsslutande stat med födelse här i riket.

Såvitt angår 3 och 4 §§ likställes hemvist intill tolv års ålder i fördragsslutande stat med hemvist här i riket.

b) Medborgare i fördragsslutande stat som

1. förvärvat medborgarskapet på annat sätt än genom naturalisation;
2. fyllt *tjuget* men *ej sextio* år;
3. sedan *tio* år har hemvist här i riket; samt

4. icke under denna tid dömts till *frihetsstraff*,

förvärvat svenskt medborgarskap genom att hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan härom. Vid sådant förvärv av medborgarskap skall vad i 5 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

c) Den som ————— motsvarande tillämpning.

a) Vid tillämpning av 1 § första stycket punkt 2 likställes födelse i fördragsslutande stat med födelse här i riket.

Har den som gör anmälan enligt 3 § haft hemvist i fördragsslutande stat tidigare än fem år före anmälan, likställes sådant hemvist med hemvist i riket, dock endast i fråga om tid intill sexton års ålder.

Såvitt angår 4 § likställes hemvist intill tolv års ålder i fördragsslutande stat med hemvist i riket.

Bestämmelsen i 8 § första stycket äger ej tillämpning på den som under minst sju år haft hemvist i fördragsslutande stat.

b) Medborgare i fördragsslutande stat som

1. förvärvat medborgarskapet på annat sätt än genom naturalisation;
2. fyllt *aderton* år;
3. sedan *sju* år har hemvist här i riket; samt

4. icke under denna tid dömts till *fängelse*,

förvärvat svenskt medborgarskap genom att hos länsstyrelsen i det län där han är kyrkobokförd skriftligen anmäla sin önskan härom. Vid sådant förvärv av medborgarskap skall vad i 5 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1969.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 7 maj 1968.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet	NORDSTRÖM
regeringsrådet	WALBERG
justitierådet	WESTERLIND
lagmannen	ULVESON

Enligt lagrådet den 2 maj 1968 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 19 april 1968 hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle inhämtas enligt 87 § regeringsformen över upprättat förslag till *lag angående ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt medborgarskap*.

Förslaget, som är bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Anders Wijkström.

Lagrådet yttrade:

10 §.

En jämförelse mellan 3 § första stycket i det remitterade lagförslaget och motsvarande lagrum i de sakkunnigas förslag ger vid handen, att vissa redaktionella ändringar vidtagits. Viktigast synes vara att på två ställen ordet »sammanlagt» skjutits in framför den angivna hemvisttiden av minst fem år. Avsikten härmed torde ha varit att ge klarare uttryck för den i remissprotokollet uttalade tanken att regeln inte innebär krav på *oavbrutet* hemvist.

Någon motsvarande ändring har inte gjorts beträffande den i 10 § a) fjärde stycket upptagna regeln om »den som under minst sju år haft hemvist i fördragsslutande stat». Motiven utvisar ej, om avsikten varit att uppställa krav på sju års *oavbrutet* hemvist i en och samma fördragsslutande stat. Enligt vad som upplysts vid föredragningen är så inte fallet. För att undvika felaktigt motsatsslut torde det då vara lämpligt att även i förevarande lagrum skjuta in ordet »sammanlagt». I varje fall synes ett klargörande motivuttalande vara på sin plats.

I övrigt lämnas förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Ingrid Hellström

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 28 juni 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDRVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets utlåtande över förslag till lag angående ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt medborgarskap.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Lagrådet har inte haft annat att erinra mot det remitterade lagförslaget än att lagrådet i förtydligande syfte förordat en redaktionell jämkning i 10 § a) fjärde stycket. Vad lagrådet föreslagit bör iakttas, och därutöver bör göras även vissa andra redaktionella jämkningar.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att *dels* godkänna

1) den i New York den 30 augusti 1961 avslutade konventionen om begränsning av statslöshet,

2) den i Strasbourg den 6 maj 1963 avslutade konventionen om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap och om militära förpliktelser i fall av flerfaldigt medborgarskap,

dels antaga förslag till lag angående ändring i lagen den 22 juni 1950 (nr 382) om svenskt medborgarskap.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten